اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت معدن تجارت

دوشنبه
• ۱۲ دی ۱۴۰۱
• ۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴
• ۲ ژانویه ۲۰۲۳

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۵۵۴ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۲۳۶ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

دوره عالی تخصصی DBA مدیریت نوآوری
برای اولین بار در کشور با همکاری
دانشگاه تهران
انجمن تحقیق و توسعه و نوآوری صنایع و معادن ایران و سازمان مدیریت صنعتی
عنوان دوره: DBA مدیریت نوآوری طول دوره: ۳۵۰ ساعت شروع دوره: ۲۵ بهمن‌ماه ۱۴۰۱
اطلاعات بیشتر: www.iranrd.net لینک ثبت‌نام: https://catp.ut.ac.ir/fa/form/662
تلفن: ۸۸۳۳۵۸۷۱-۸۸۳۵۲۱۰۲-۸۸۵۵۷۶۸۱
موبایل: ۰۹۱۲۳۴۴۰۳۸۵-۰۹۱۲۰۶۵۵۸۰۴

دلار گوش به فرمان فرزین می‌شود؟

تردستی در بازار خودسر!

با افزایش نرخ دلار در بازار آزاد و عبور آن از کانال ۴۰ هزار تومان، دولت در نهایت به جابه‌جایی مهره‌ها در مناصب رسید. محمد رضا فرزین سکاندار بانک مرکزی شد و بلافاصله با رونمایی از سیاست جدید ارزی، حسابی در رسانه‌ها سروصدا به پا کرد. فرزین در تشریح سیاست‌های جدید ارزی اعلام کرد: برای تثبیت نرخ ارز، نرخ هر دلار در سامانه نیما روی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تثبیت می‌شود و واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات با این ارز انجام و ارز سایر مصارف که حدود ۴۰ مورد است، در بازار مبادله ارزی تامین خواهد شد. به گفته فرزین، بانک مرکزی با اعمال این سیاست تلاش می‌کند نرخ ارز نیمایی سیگنال نرخ را به بازار آزاد بدهد. این سیاست در حالی اجرا می‌شود که پیش از این ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی جهانگیری با حاشیه‌های بسیار مورد انتقاد دولت سیزدهم قرار گرفت و بزرگ‌ترین جراحی اقتصادی با حذف ارز ترجیحی انجام شد؛ سیاستی که مشکلات بسیاری برای معیشت به همراه داشت و حالا اجرای سیاستی از همان جنس با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی در دستور کار است؛ سیاستی که موافقان و مخالفان بسیاری دارد.

۶-۸-۹-۱۱-۱۲-۱۴

سد چم‌شیر، راوی تراژدی خشکسالی در خوزستان

جلگه، کابوس شوره‌زار می‌بیند

۲و۱۳

سرمقاله

دلار فرزین چه مقوله‌ای است؟ ۲

یادداشت‌های امروز

بنگاهداری بانک‌ها و اختلال در بخش تولید ۴

سیاست‌های بانک مرکزی امیدوارکننده است ۸

بمب‌های ساعتی شهر تهران ۱۰

کاهش تصدی‌گری دولت و رشد سودآوری خودرویی‌ها ۱۲

اقتصاد در انتظار تورم شب عید ۱۴

گزارش‌های روز

بازار موتورسیکلت با مشتریان جدید ۴

آتش نفت بر جان مسکن ۱۰

فولاد امیرکبیر کاشان

آگهی مزایده شماره ۱۴۰۱۶۰۰/۳۴۷۰

شرکت فولاد امیرکبیر کاشان در نظر دارد اقلام ضایعاتی و مستهلک خود را که عبارتند از انواع غلتک، آهن‌آلات قراضه، ضایعات تراشکاری، روغن سوخته و ... از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. متقاضیان جهت بازدید، دریافت اسناد مزایده و اعلام قیمت پیشنهادی، از تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۲ تا پایان وقت اداری ۱۴۰۱/۱۰/۲۱ از ساعت ۸ صبح الی ۱۵ به نشانی کاشان کیلومتر ۱۴ جاده اردستان شرکت فولاد امیرکبیر کاشان، واحد بازرگانی مراجعه فرمایند.

* ارائه ضمانتنامه به مبلغ ۵٪ قیمت پیشنهادی برای شرکت در مزایده الزامی می‌باشد.

شماره تماس کارخانه ۷- ۵۵۵۰۳۸۴۱-۰۳۱ داخلی ۲۳۹ و ۳۳۸ و ۳۳۹

دفتر تهران: ۲۲۶۵۸۳۵۱

دفتر اصفهان: ۸۹- ۳۶۶۵۰۲۸۶

شرکت فولاد امیرکبیر کاشان

تامکو

دعوت به مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده

شرکت تأمین ماشین آلات ساختمانی و نصب تامکو (سهامی خاص)

بدین وسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت تامکو دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده که رأس ساعت ۱۰ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۸ در محل دفتر شرکت تامکو واقع در مبارکه، بلوار خیام، بالاتر از کشتارگاه صنعتی مبارکه برگزار می‌گردد، حضور به هم رسانند.

دستور جلسه:

۱- تصمیم‌گیری در خصوص فروش ماشین‌آلات به شرکت تام مکران.

۲- سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده باشد.

هیات‌مدیره شرکت تأمین ماشین‌آلات ساختمانی و نصب (تامکو)

شرکت آلومینای ایران

نوبت دوم

مجتمع ۱۶۰ مگاواتی برق و بخار جاجرم (فاز اول: ۵٪±۹۰ مگاوات)

اسناد ارزیابی صلاحیت شماره مناقصه: J/61

آگهی فراخوان ارزیابی صلاحیت کاری پیمانکار احداث

مجتمع تولید همزمان برق و بخار آلومینای جاجرم بصورت طراحی، تامین، اجرا و تامین مالی (EPCF)

(واقع در استان خراسان شمالی)

در راستای اجرای تفاهمنامه شماره ۶۰/۱۷۲۲۴۶ مورخ ۱۴۰۰/۰۷/۱۹ وزارتین صنعت، معدن و تجارت (صمت) و نیرو و به‌منظور تامین پایدار برق مورد نیاز کارخانه‌های آلومینا و آلومینیم جاجرم، شرکت آلومینای ایران در نظر دارد احداث فاز اول مجتمع تولید همزمان برق و بخار جاجرم را با ظرفیت ۵٪±۹۰ مگاوات برق (در شرایط ساختگاه) و ۷۰ تن بر ساعت بخار (در همه شرایط)، بانضمام کلیه متعلقات، تجهیزات جانبی و سیستم‌های مشترک مورد نیاز، در ساختگاه مجتمع آلومینای جاجرم - واقع در مجاورت شهر جاجرم - را از طریق مناقصه بین‌المللی بصورت طراحی، تامین، اجرا و تامین مالی (EPCF) به پیمانکار واجد صلاحیت واگذار نماید.

بدین‌منظور شرکت آلومینای ایران ابتدا براساس این دعوتنامه و انجام فرآیند مربوط به ارزیابی صلاحیت متقاضیان نسبت به تهیه لیست کوتاه مناقصه‌گران اقدام، سپس از طریق فرآیند برگزاری مناقصه، پیمانکار واجد شرایط (مناقصه‌گر منتخب) با قابلیت‌های مالی و فنی لازم را برگزیده و انجام فعالیت‌های کامل کار شامل طراحی، تامین و اجرا به صورت کلید دردست و تامین مالی (EPCF) را به شرکت مزبور واگذار خواهد نمود.

شرکت لیا نیرو آسیا مشاور پروژه می‌باشد.

از متقاضیان دعوت می‌شود حداکثر تا ظرف مدت سه (۳) روز پس از تاریخ انتشار آخرین نوبت (نوبت دوم) این آگهی، جهت بارگذاری نامه آمادگی (به انضمام لیست سهامداران، آخرین روزنامه رسمی اعضای هیات‌مدیره و فیش واریزی بابت خرید اسناد ۵۰،۰۰۰،۰۰۰/- (پنجاه میلیون) ریال است که باید به شماره شبا IR ۱۷۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۵۴۷۰۴۰۱۹۲۹۶ حساب نزد بانک مرکزی به نام حساب تمرکز درآمد شرکت‌های دولتی- شرکت آلومینای ایران- شناسه واریز ۳۴۲۰۵۴۷۷۹۲۹۴۰۰۰۶۰۰۰۱۰۸۶۰۲۹۴۳۳۹- به نام فروش اسناد مناقصه واریز و رسید آن را در موقع تحویل اسناد تسلیم نماید. مبلغ واریزی بابت خرید اسناد غیرقابل برگشت بوده و به هیچ عنوان مسترد نمی‌گردد. در سایت شرکت آلومینای ایران به نشانی https://www.iranalumina.ir اقدام نمایند. پس از بررسی مدارک متقاضیان، دستورالعمل ارزیابی صلاحیت کاری و سایر اطلاعات لازم در اختیار متقاضیانی قرار داده خواهد شد که مدارک آنها تایید شده باشد.

متقاضیان می‌بایست دارای گواهینامه معتبر صلاحیت نوع ۱ طرح و ساخت صنعتی یا ترکیبی از گواهینامه مشاوره (رتبه ۲) و گواهینامه پیمانکاری (رتبه ۱) در زمینه تولید نیرو از سازمان برنامه و بودجه باشند و سابقه اجرای حداقل یک پروژه نیروگاهی با ظرفیت مشابه یا بالاتر بصورت EPC در ایران و همچنین سابقه تامین مالی حداقل یک پروژه با مبلغ ۵۰٪ مبلغ برآوردی پروژه را داشته باشند.

آخرین مهلت تحویل پرسشنامه تکمیل شده ۳۰ روز پس از آخرین مهلت دریافت اسناد ارزیابی صلاحیت طبق نوبت دوم انتشار این آگهی می‌باشد.

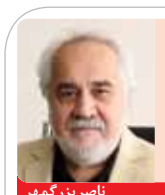
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۱۲

واحد ارتباطات و روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

سر مقاله

دلار فرزین
چه مقوله‌ای است؟

ناصر بزرگمهر
nbozorgmehr@yahoo.com
به نام او که هرچه بخواهد همان می‌شود

همین دیروز در چند روزنامه نوشتم که امیدوارم نمایندگان مجلس، شوخی‌های صالح‌آبادی در یکی دو ماه اخیر را هم فراموش نکرده باشند. ایشان علت افزایش نرخ دلار را افزایش نرخ بهره در بیش از ۹۰ کشور دنیا و نوسانات فصلی می‌دانستند و در پاسخ‌های جدیدشان هم گرانی ارز را نتیجه اعتراضات چند ماه گذشته عنوان کرده و اظهار فرموده بودند افزایش نرخ در بازار آزاد ارز واقعی نیست و حتما تعدیل خواهد شد و بانک مرکزی به‌عنوان بازارساز، برای ارز برنامه دارد.

بازارسازی اعترافی ایشان، همان دخالت‌های بانک مرکزی در گرانی بازار ارز است؛ به‌عبارتی همان حرف‌هایی است که ما بارها از دخالت بانک مرکزی به نفع تامین ریالی بودجه گفته و نوشته بودیم و هر بار، ایشان و سایر عوامل بانک مرکزی تکذیب می‌کردند. درباره برنامه‌داری ایشان هم که بر همگان معلوم است و نتایج آن با تعویض خودشان معلوم‌تر شد.

البته در ادامه این شوخی‌ها، یادمان نرود ماه قبل هم آقای صالح‌آبادی مدعی شده بودند اقتصاد ایران رشد داشته و آن را نشانه خروج از رکود و حرکت به سمت بهبود دانستند که نتیجه آن را در این ماه دیدیم.

زنگنه، نماینده مردم تربت حیدریه در مجلس هم در همین زمینه فرمودند: استقلال بانک مرکزی زمانی مفید است که در رأس بانک مرکزی یک تئوریسین موفق و کارآمد باشد، اما ریاست ایشان نشان داده که نه تئوری درستی می‌داند و نه توانایی اجرای آن را دارد.

البته این شوخی کردن‌های اعضای دولت فقط به آقای صالح‌آبادی محدود نمی‌شود. حتما فرمایشات آقای سردار محسن رضایی و دکترای اقتصادشان با معدل ۱۹ و خرده‌ای را به یاد دارید یا فرمایشات آقای عبدالملکی که مدتی وزیر کار هم بودند و قرار بود با یک میلیون تومان، یک شغل ایجاد کنند. ایشان اخیرا توییت کرده‌اند دولت با ارزپاشی به میزان ۳۰۰ میلیون دلار می‌تواند نرخ دلار را به کمتر از ۱۵ هزار تومان برساند و این برای بانک مرکزی از آب خوردن آسان‌تر است.

که البته بسیاری از مردم در پاسخ نوشته‌اند که خب چرا نمی‌کنید؟

اما خارج از شوخی‌های دولتمردان با وضعیت پولی کشور و بی‌ارزش شدن روزانه پول ملی، یادمان نرود که در کنار قطعات مختلف پازل گرانی‌ها که برجام و تحریم می‌توانند اصلی‌ترین‌شان باشند، نمایندگان مجلس، حتما خود این موضوع را تایید می‌کنند که تاثیر اقتصادی نرخ ارز از کسری بودجه و گرانفروشی بانک مرکزی در ارز و قیمت‌گذاری روزانه آن برای جبران کسری بودجه دولت نشأت می‌گیرد؛ همان بودجه‌ای که خود نمایندگان محترم هر سال تصویب می‌کنند و تا چند روز دیگر هم بودجه سال آینده را تصویب خواهند کرد.

حالا هنوز مرکب این یادداشت خشک نشده بود که حضرت فرزین از جانشینی خاوری مشهور در بانک ملی به جانشینی صالح‌آبادی در بانک مرکزی دست پیدا کرد و چند ساعت بعد از گرفتن فرمان ریاست، در سیما حضور یافت و سخنانی عجیب‌تر از رئیس قبلی به زبان راند.

ایشان نرخ دلار را برای عرضه در سامانه نیما ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان، نه یک ریال کمتر و نه یک ریال بیشتر اعلام کرد.

حالا نخستین سوال این است که چگونه به این نرخ دست یافتند؟

کدام فرصت برای کارشناسی و مشاوره با اقتصاددانان و فراهم کردن زمینه و بسترهای لازم را تدارک دیده‌اند؟

چرا دلار نیمایی ۲۸ هزار و ۶۰۰ تومان یا ۲۸ هزار و ۴۰۰ تومان نباشد؟

چرا اصلا ۱۵ هزار تومان آقای عبدالملکی یا ۵ هزار تومان آقای رئیسی یا ۴ هزار و ۲۰۰ تومان آقای جهانگیری یا ۷ تومان قبل از انقلاب نباشد؟

مگر قیمت‌گذاری ارز مثل دولت قبلی دلبخواهی است که می‌گفتند در یک جلسه هیات دولت چندین نرخ گفته شد و بعد آقای جهانگیری یک‌باره عدد ۴ هزار و ۲۰۰ تومان را در مقابل دوربین تلویزیون اعلام کرد.

و همه ما نتایج تصمیم ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی جهانگیری را دیدیم و جز همان گروه صبحانه‌خورهای اتاق‌ها که میلیون‌ها دلار از این اتفاق سود کردند، کدام مردم از دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی بهره بردند.

حالا این بار با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی فرزین قرار است چه اتفاقی رخ دهد؟ و کدام گل را بر سر این مردم کوچه و بازار بزنیم؟

در شرایطی که از سبزه‌میدان و خیابان فردوسی و چهارراه استانبول و پاساژ افشار تهران و شیراز و دوبی و هرات افغانستان و سلیمانیه کردستان، تعیین‌کننده نرخ نهایی کلیه کالاهایی است که توسط واردکنندگان محترم به کشور وارد می‌شود و مورداستفاده مصرف‌کنندگان یعنی مردم قرار می‌گیرد، فقط یک راه‌حل وجود دارد و آن هم تک‌نرخی شدن همه ارزهایی است که با عناوین مختلف در این چهل‌وچند سال توسط خیابان میرداماد خلق شده است.

خلق عناوین ارز دولتی، نیمایی، مبادله‌ای، ترجیحی، فردایی، صادراتی، وارداتی، سنایی، بانکی، صرافی، حواله‌ای، مسافرتی، اروپایی، کربلایی، جهانگیری، آزاد، آبی و سفید و... بلایی است که سال‌هاست با مردم ما همراه و حالا دلار فرزینی هم به این لیست بالابلند اضافه شد. اما اگر کسی از جراحی اقتصادی حرف می‌زند، باید جراح توانمندی باشد که آبرو و حیثیت خود را وسط میدان بگذارد و همه عناوین این ارزها را دور بریزد و کشور دارای یک ارز شود و همه شعب بانک‌ها و صرافی‌ها بتوانند در یک رقابت آن را عرضه کنند و حتی، بعضی‌ها چند تومان یا چند ریال ارزان‌تر بفروشند؛ وگرنه ارز نیمایی یا نظام یکپارچه معاملات ارزی همان دکانی است که در اختیار تعدادی سرمایه‌دار بی‌درد اتاق‌ها است و همچنان طبق گزارش‌های خود مسئولان، سرنوشت میلیون‌ها دلار دریافتی آقایان روشن نیست.

جناب آقای فرزین، هنوز عرق انتخاب جنابعالی هم، مثل مرکب قلم من خشک نشده بود که از ارز جدید ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی پرده‌برداری کردید و یک نرخ جدید به ده‌ها نرخ قبلی افزودید. کمی صبر می‌کردید و عجله نمی‌کردید که عجله کار آدم فرزانه نیست. هرگز برای حرف زدن و تصویر از تلویزیون نشان دادن دیر نمی‌شود. این صداوسیما متعلق به شماست.

کار بزرگ شهید سلیمانی احیای جبهه مقاومت بود

رهبر معظم انقلاب اسلامی، دمیدن روحی تازه به جبهه مقاومت را کار بسیار برجسته و اساسی شهید سلیمانی خواندند و افزودند: سردار با تقویت مادی، معنوی و روحی مقاومت، این پدیده ماندگار و رشد یابنده را در مقابل رژیم صهیونیستی و نفوذ امریکا و دیگر کشورهای استکباری حفظ، مجهز و احیا کرد.

به گزارش ایرنا، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی به مناسبت سومین سالگرد شهادت سردار قاسم سلیمانی در دیدار خانواده و اعضای ستاد بزرگداشت این شهید، دمیدن روحی تازه به جبهه مقاومت را کار بسیار برجسته و اساسی شهید سلیمانی خواندند و افزودند: سردار با تقویت مادی، معنوی و روحی مقاومت، این پدیده ماندگار و رشد یابنده را در مقابل رژیم صهیونیستی و نفوذ امریکا و دیگر کشورهای استکباری حفظ، مجهز و احیا کرد.

ایشان، گواهی سیدحسن نصرالله (دبیرکل حزب‌الله لبنان) به عنوان انسانی بی‌بدیل را درباره مجاهدت سردار سلیمانی، باب بزرگی در درک اهمیت کار سردار سلیمانی در احیای مقاومت برشمردند.

رهبر انقلاب با اشاره به پیشرفت فلسطینی‌ها در مواجهه با صهیونیست‌ها و دستاوردهای مقاومت در عراق و سوریه و یمن افزودند: سردار سلیمانی با استفاده از تجربیات سال‌های دفاع مقدس و مشورت‌های یارانش، مقاومت را با تکیه بر امکانات داخلی همان کشورها مقتدر کرد.

ایشان همچنین متوقف کردن غائله بزرگ داعش و زدن بسیاری از ریشه‌های آن را یکی از کارهای مهم سردار سلیمانی خواندند و افزودند: شهید سلیمانی در آن قضیه هم امتحان خوبی داد.

رهبر انقلاب با قدردانی از فعالیت‌های تحسین برانگیز سردار اسماعیل قاآنی فرمانده سپاه قدس گفتند: الحمدلله خلأ سردار در موارد بسیاری پر شده است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تاکید بر لزوم زنده نگه داشتن یاد همه شهیدان که سردار سلیمانی از برجسته‌ترین آنها است، افزودند: باید با استفاده از انواع هنرها بگونه‌ای یاد شهید و خصوصیات فردی و کاری او را زنده نگه داریم و تبیین کنیم که حضور مردمی در تجلیل از او همیشگی و مستمر باشد.

در ابتدای این دیدار سردار سرلشکر حسین سلامی فرمانده سپاه پاسداران، ۱۳ دی ۱۳۹۸ روز شهادت شهید سلیمانی را روز تجدید حیات معنوی شهید سلیمانی خواند و با برشمردن برخی از ویژگی‌های شخصیتی برجسته آن شهید گفت: میراث ماندگار و پرچم پر افتخار شهید سلیمانی یعنی پرچم مقاومت در همه جبهه‌ها در حال پیشروی است.

مخالفت سازمان محیط‌زیست با آبگیری زودهنگام سد چم‌شیر

وزارت نیرو باید همه عواقب را بپذیرد

در شرایطی که عضو کمیسیون اجتماعی مجلس بر لزوم تمکین وزارت نیرو از موضع‌گیری سازمان حفاظت محیط‌زیست مبنی بر مخالفت با آبگیری زودهنگام سد چم‌شیر تاکید دارد، عضو هیات علمی دانشگاه تهران نیز مشاهده رخنمون نمکی روی سطح زمین را خط بطلانی روی ادعاها درباره وجود لایه‌های نمکی در عمق ۳۰۰ متری مخزن این سد می‌داند و معتقد است به دلیل مشاهده این رخنمون، رودخانه زهره در صورت آبگیری چم‌شیر قطعا شورتر خواهد شد.

در هفته‌های اخیر موضوع آبگیری سد چم‌شیر در استان کهگیلویه و بویراحمد به یکی از چالشی‌ترین مسائل زیست‌محیطی کشور تبدیل شده است و بسیاری از کارشناسان محیط‌زیست معتقدند با توجه به قرارگیری بستر این سد روی سازند نمکی گچساران و مشاهده رخنمون نمکی در نزدیکی مخزن چم‌شیر، در صورت آبگیری این سد، میزان شوری رودخانه زهره چند برابر خواهد شد و کیفیت آب آن به حدی پایین می‌آید که دیگر حتی برای کشاورزی مناسب نخواهد بود. از نظر کارشناسان محیط زیست، این اتفاق آثار زیست‌محیطی جبران‌ناپذیری را بر مناطق پایین دست سد وارد خواهد کرد و می‌تواند این مناطق را به کانون ریزگرد تبدیل کند.

هرچند که مسئولان وزارت نیرو و برخی کارشناسان زمین‌شناسی، ادعاهای کارشناسان محیط زیست برای خطرات احتمالی آبگیری سد چم‌شیر را قبول ندارند و معتقدند هیچ‌گونه برون‌زدگی نمک در مخزن سد چم‌شیر وجود ندارد و این سد می‌تواند بدون هیچ مشکلی آبگیری شود.

موافقان سد چمشیر همچنین تاکید دارند که ادعای مخالفان این سد درباره وجود رخنمون نمکی در مخزن سد، نشان‌دهنده فقر سواد زمین‌شناسی آن‌هاست، زیرا مارن نمکی با رخنمون نمک از زمین تا آسمان تفاوت دارد و بخش‌هایی در اطراف بستر سد به عنوان رخنمون نمک یاد می‌شود، در واقع مارن نمکی است که نوعی از اجزای سازند گچساران محسوب می‌شود. همچنین پیمانکاران سد چم‌شیر تاکید دارند که با آبگیری این سد، نه تنها آب رودخانه زهره شورتر نمی‌شود، بلکه کیفیت آن بالاتر هم خواهد رفت.

با این وجود، مخالفان سد چم‌شیر که اخیرا در قالب یک گروه پژوهشی مستقل از بستر سد و مناطق اطراف آن بازدید میدانی انجام داده‌اند، به آثار رخنمون نمکی در نزدیکی لبه مخزن سد دست یافته‌اند و تاکید دارند که این رخنمون روی سطح زمین است و نه در لایه‌های عمیق آن وجود دارد و قطعا به صورت مستقیم روی شورتر شدن رودخانه زهره در صورت آبگیری سد تاثیر خواهد گذاشت. کارشناسان بازدیدکننده از سد چمشیر البته مدعی شده‌اند که در مطالعات شرکت مشاور سد در سال ۹۵، یافته‌های میدانی اخیر درباره وجود رخنمون نمکی در نزدیکی مخزن سد تایید شده بود و احتمال شورتر شدن رودخانه زهره بعد از آبگیری سد چم‌شیر مشخص بود.

مخالفان آبگیری چم‌شیر معتقدند که در صورت آبگیری این سد، شاخصه هدایت الکترونیکی (EC) رودخانه زهره که معیار مهمی برای اندازه‌گیری مقدار نمک موجود در آب محسوب می‌شود، از ۲ هزار و ۴۰۰ به رقم ۴ تا ۵ هزار خواهد رسید. این در حالی است که از نظر کارشناسان کشاورزی، اگر شاخص EC یک رودخانه به رقم بالای ۳ هزار برسد، دیگر کیفیت آب حتی برای فعالیت زراعی هم مفید نخواهد بود؛ آن هم در شرایطی که تامین آب کشاورزی ۱۱۰ هزار هکتار از اراضی پایین‌دست، به عنوان یکی از اهداف اصلی ساخت سد چم‌شیر مطرح شده بود و حالا به نظر می‌رسد که در صورت آبگیری این سد، این هدف محقق نخواهد شد.

وزارت نیرو باید تمکین کند

با تمام این تفاسیر و در حالی که خبرهای غیررسمی از احتمال آبگیری سد چم‌شیر در آینده نزدیک حکایت دارد، آخرین اخبار رسمی نشان می‌دهد که سازمان محیط‌زیست فعلا اجازه آبگیری سد چم‌شیر را نخواهد داد و در حال بررسی مجدد گزارش ارزیابی محیط زیستی این سد است. به گزارش ایلنا، علی سلاجقه، رئیس سازمان محیط‌زیست در همین راستا در تاریخ ۳۰ آذر در حاشیه جلسه هیات دولت تاکید کرد که «اجازه ایجاد گتوند دوم را نمی‌دهیم و فعلا قرار نیست هیچ‌گونه آبگیری انجام شود» و حالا هم کریم حسینی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی به ایلنا می‌گوید؛ «سازمان محیط‌زیست مخالفت خود را با آبگیری سد چم‌شیر به صورت رسمی اعلام کرده است.»

حسینی در توضیح بیشتر در گفت‌وگو با ایلنا گفت: سازمان حفاظت محیط‌زیست براساس وظایف قانونی خود می‌تواند بدون هیچ‌گونه طرح شکایتی از آبگیری سد چم‌شیر جلوگیری کند، کما این‌که اخیرا این سازمان اعلام کرده است که مطابق بررسی‌های کارشناسان، در صورت آبگیری سد، خطر شورتر شدن رودخانه زهره وجود دارد.

در واقع، سازمان محیط‌زیست به صورت رسمی مخالفت خود را با آبگیری سد چم‌شیر اعلام کرده است و وزارت نیرو حتما باید از این تصمیم تمکین کند. اما اگر این وزارتخانه بخواهد اقدام دیگری انجام دهد، سازمان محیط‌زیست باید با استفاده از ابزار قانونی جلوی این کار را بگیرد.

وی افزود: دبی رودخانه زهره به حدی نیست که روی آن یک سد بنا شود و با توجه به این که در مسیر این رودخانه چشمه‌های آب شور قرار گرفته‌اند و همچنین بررسی‌های کارشناسان نشان می‌دهد که بستر سد چم‌شیر روی لایه‌های نمکی و آهکی قرار گرفته است، نگرانی جدی از شورتر شدن رودخانه زهره با آبگیری سد وجود دارد؛ به نحوی که اگر سد چم‌شیر آبگیری شود، امکان دارد که آب رودخانه با لایه‌های نمکی و آهکی اختلاط پیدا کند و آثار محیط زیستی جبران‌ناپذیری بر رودخانه زهره و مناطق پایین‌دست آن وارد شود. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس تاکید کرد: اطلاعات موثق کارشناسان نشان می‌دهد که بستر سد چم‌شیر روی لایه‌های نمکی و آهکی قرار گرفته است و این نکته در بررسی‌های کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس، شرکت نفت و سازمان زمین‌شناسی ثابت شده است. بنابراین وزارت نیرو در شرایط موجود نباید سد چم‌شیر را آبگیری کند و حتما باید مطالعات جدیدی درباره اثرات زیست‌محیطی این سد انجام شود.

سخن پایانی

اختلاف نظر مهم کارشناسان محیط‌زیست با مسئولان وزارت نیرو و پیمانکاران سد چم‌شیر، این است که آنها معتقدند اگر چم‌شیر آبگیری شود، لایه‌های نمکی موجود در بستر سد می‌تواند روی کیفیت آب آن اثر بگذارد و باعث شورتر شدن رودخانه زهره شود. پیمانکاران چم‌شیر و مدیران وزارت نیرو تاکید دارند که لایه‌های نمکی سازند گچساران، در عمق زمین واقع شده است و در صورت آبگیری سد، هیچ اختلاطی بین این لایه‌ها و مخزن سد ایجاد نخواهد شد. این در حالی است که کارشناسان محیط‌زیست به‌خصوص آن‌هایی که اخیرا از بستر سد چم‌شیر بازدید میدانی داشته‌اند، تاکید دارند که براساس مشاهدات میدانی خود آن‌ها، رخنمون نمکی نزدیک به مخزن سد چمشیر، دقیقا روی سطح زمین قرار گرفته است. این کارشناسان امیدوارند سد چم‌شیر در آینده نزدیک آبگیری نشود و فعلا فرصتی فراهم شود تا در یک بازه زمانی یک تا ۲ ساله، مطالعات کارشناسی دقیق درباره همه ابهامات مطرح شده پیرامون این سد انجام شود و بعد از آن دولت تصمیم بگیرد که آیا با شرایط موجود، امکان آبگیری سد چم‌شیر وجود دارد یا خیر.

تغییر رئیس کل بانک مرکزی اجتناب ناپذیر بود

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: بر این باورم نوسازی نظام حکمرانی در همه حوزه‌ها مبتنی بر مبانی مکتب امام و اندیشه سیاسی رهبر معظم انقلاب ضرورتی است که با بازگشتن امنیت، باید در دستور کار کشور قرار گیرد و اکنون در حال ایجاد اجماع در تصمیم‌گیری‌های لازم در این حوزه هستیم.

به گزارش ایسنا، محمدباقر قالیباف در نطق پیش از دستور خود در جلسه علنی یکشنبه مجلس ضمن گرامیداشت فرا رسیدن سالروز یوم الله ۹ دی بیان کرد: حماسه‌هایی نظیر نهم دی ماه برای ما و تمامی مسئولان نظام نشانه‌ای است تا به خود یادآور شویم که مردم چگونه با ایثار و فداکاری از ایران و اسلام و انقلاب اسلامی دفاع می‌کنند و ما باید با کارآمدی و حل مسئله و تصمیم‌گیری مدبرانه و به موقع دین خود را به مردم و انقلاب ادا کنیم.

قالیباف خاطرنشان کرد: اقدام رئیس‌جمهوری مبنی بر تغییر رئیس کل بانک مرکزی ضرورتی اجتناب ناپذیر بود که از این اقدام ایشان تشکر می‌کنم. البته ضروری است این تغییر با اصلاحات ساختاری، سیاست‌گذاری و مدیریتی، تکمیل شود تا مسئله به‌صورت پایدار حل شود؛ امید زیادی داریم با روی کار آمدن رئیس کل جدید این اتفاقات بیافتد. وی تصریح کرد: البته برخی نکات کارشناسی، درباره سیاست اعلام شده رئیس جدید بانک مرکزی وجود دارد که در جلسات کاری به ایشان و مسئولان مربوطه منتقل خواهم کرد اما در عین حال تاکید دارم همه باید با تمام توان کمک کنند که رئیس جدید بانک مرکزی در ماموریت حساس خود موفق باشند. قالیباف ادامه داد: مجلس همچنان معتقد است بهترین راه برای ایجاد آرامش معیشتی برای مردم، تخصیص یارانه به انتهای زنجیره و ارائه کالاهای اساسی به‌صورت کالابرگ الکترونیک است که هم جلوی فساد ناشی از تفاوت نرخ ارز را می‌گیرد و هم تورم ناشی از افزایش نقدینگی و تورم انتظاری دیگر کالاها ناشی از افزایش کالاهای اساسی را کنترل می‌کند.

عکس روز

بازار بدون ماسک در آستانه موج هشتم

عکس: آیدا فریدی

ویژه تر از خبر

نگرانی از موج هشتم کرونا

با شناسایی زیرسویه‌های جدید ویروس کرونا در کشورمان، در حالی که مشخص نیست شیوع این زیرسویه‌ها منجر به شکل‌گیری موج فراگیر و بزرگ بیماری در کشورمان خواهد شد یا با وضعیتی به مراتب بهتر از موج هفتم کرونا مواجه خواهیم بود، نگرانی‌ها در این باره اوج گرفته و بازگشت برخی تدابیر سابق را موجب شده است. ستاد ملی مقابله با کرونا که آخرین بار در ۱۴ آبان تشکیل جلسه داده بود، به فاصله حدود دو ماه بار دیگر فعالیتش را از سر گرفت تا مشخص شود، نگرانی از شکل‌گیری موج هشتم کرونا تا چه اندازه جدی است. وضعیت نه چندان قابل قبولی که به تاکید برخی کارشناسان باید از مدت‌ها پیشتر تغییر می‌کرد، چون موج جدید شیوع بیماری کووید ۱۹ در برخی کشورها شروع شده بود و حتی چین که توانسته بود شمار مبتلایان را به صفر برساند هم بار دیگر با این بیماری دست به گریبان شده و تدابیر سخت گیرانه‌اش را برای مقابله با شیوع بیشتر بیماری، تشدید کرده است. نکته قابل تامل در این میان، تداوم سهل‌گیری در تردد مسافران خارجی به کشور است که به نوعی یادآور روزهای شروع کرونا در جهان و همه‌گیری این بیماری است. ساده‌گیری عجیبی که موجب شد کرونا به سرعت به کشورهای مختلف رسیده و با سرعت سرسام‌آور در آنها تکثیر شود؛ وضعیتی که رقم خوردن آن برای زیرسویه جدید کرونای اومیکرون هم محتمل است. البته اکنون شرایط با گذشته فرق‌های اساسی کرده و جمع بزرگی از هموطنان مان علیه کووید ۱۹ واکسینه شده‌اند، اما در سایه رهاسازی تدابیر مراقبتی و پیشگیری، اوضاع واکسیناسیون در کشور چندان خوب هم نیست، چون واکسیناسیون علیه این بیماری نیازمند تجدید مکرر است و از این حیث، اکنون سطح ایمنی بسیاری از هموطنان مان مقابل این بیماری و ویروس کرونا پایین است.

وضعیت غیرقابل قبولی که موجب شده مصوبات امروز ستاد ملی مقابله با کرونا، همه تکرار مصوبات قبلی این ستاد در گذشته باشد:

۱- احتمال افزایش موارد بیماری کرونا در هفته‌های آینده با توجه به گسترش بیماری در کشورهای منطقه، شرق آسیا و کشورهای اروپایی وجود دارد.

۲- رعایت فاصله اجتماعی و استفاده از ماسک در اماکن بسته و پر ازدحام بسیار مهم است به ویژه در مدارس و دانشگاه‌ها

۳- تزریق واکسیناسیون مجدد برای افراد بالای ۱۸ سال که بیش از شش ماه از آخرین نوبت تزریق واکسن گذشته باشد

۴- آمادگی مراکز درمانی و تیم‌های واکنش سریع برای شرایط احتمالی گسترش بیماری و تامین داروهای مورد نیاز

۵- تشدید مراقبت‌های مرزی در مرزهای زمینی، هوایی و دریایی

۶- تشکیل کمیته ویژه‌ای برای تأمین نیروهای انسانی مورد نیاز مراکز بهداشتی و درمانی با حضور دستگاه‌های مختلف

گزارش خبری

عرضه خودرو در بورس بازار را بسامان می‌کند

همیشه پای دلالان در میان است!

با نوسانات روزانه یا حتی ساعتی نرخ خودرو از در سال‌های اخیر و اختلاف وحشتناک نرخ کارخانه و بازار، بسیاری از کارشناسان با انتقاد از تسلط دلالان بر این بازار، نسبت به‌ضرورت شفاف شدن سازوکار عرضه تولیدات خودروسازان و نزدیک شدن قیمت‌ها به حاشیه بازار تاکید کردند. این در حالی است که از ماه‌های گذشته موضوع عرضه خودروهای داخلی در بورس کالا مطرح شد و در چند نوبت عرضه‌هایی صورت گرفت. هرچند که ایراداتی به عرضه‌های فعلی خودرو در بورس وارد است اما باید نیمه پر لیوان را دید و از مزیت‌های آن غافل نماند. این در حالی است که چندی پیش امید قالیباف، سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با بازار با تایید این موضوع که عرضه خودرو در بورس کالا ادامه می‌یابد، گفت: هرچند در دنیا از بورس کالا برای عرضه خودرو استفاده نمی‌کنند و بیشتر بازاری برای عرضه مواد اولیه و... است، بااین‌حال در مقطع کنونی از این ابزار برای کنترل بازار خودرو کشور باید استفاده شود و بعدازاینکه شرایط تولید و عرضه خودرو بهبود پیدا کرد و نوسانات قیمتی در بازار آزاد کاهش یافت می‌توان عرضه خودرو را با همان سبک و سیاق گذشته به خودروسازان واگذار کرد اما در مقطع کنونی شرایط آن فراهم نیست. صمت در این گزارش به بررسی نظرات برخی از نمایندگان مجلس درباره عرضه خودرو در بورس پرداخته است.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

جوسازی برای دلالی

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی، درباره دلایل دولت برای عرضه خودرو در بورس کالا، گفت: زمانی که نرخ ارز بالا رفت عده‌ای نقدینگی را به سمت بازار خودرو بردند و درحالی‌که پیش‌بینی شده بود با عرضه خودرو در بورس کالا قیمت‌ها تعدیل شوند اما این اتفاق نیفتاد و به عبارت دیگر عرضه خودرو در بورس کالا هم تحت تاثیر نوسانات ارز بی‌اثر شد و اگر بازار ارز روند طبیعی داشت حتما عرضه خودرو در بورس کالا می‌توانست به تعدیل قیمت‌های بازار نیز کمک کند، از طرف دیگر دولت با عرضه خودرو در بورس کالا به دنبال حمایت از بازار سهام است. به گفته بهروز محبی نجم‌آبادی بحث عرضه خودرو در بورس کالا در جهت کنترل نرخ خودرو در بازار و همچنین برای حمایت از سهامداران شرکت‌ها بود که تحت تأثیر قیمت‌گذاری دستوری زیان انباشته بالایی ساخته بودند، ازاین‌رو برنامه عرضه خودرو در بورس کالا همچنان ادامه خواهد یافت. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با اشاره به اینکه با بیان اینکه بسیاری از شرکت‌ها تحت تاثیر قیمت‌گذاری دستوری حاشیه سود پایینی داشتند، به همین دلیل بحث عرضه خودرو در بورس کالا اجرایی شده است، افزود: ازاین‌رو برنامه عرضه خودرو در بورس کالا همچنان ادامه خواهد یافت، زیرا برخی از شرکت‌ها با اجرای این برنامه زیان انباشته خود را کاهش داده‌اند و این مسئله به نفع سهامدارانی است که در سال‌های اخیر زیان کرده‌اند. او درباره موضع‌گیری متضاد برخی از نماینده‌های مجلس درباره عرضه خودرو در بورس کالا تصریح کرد: تصمیم‌گیری درباره بورس بسیار سخت است، زیرا بازار سرمایه از فرصت تبدیل به تهدید شده، به همین دلیل تصمیم در بازار باید با حساسیت اتخاذ شود که یک تغییر سیاست منجر به ادامه خروج سرمایه از بازار نشود، ازاین‌رو واکنش‌ها به سیاست‌های اعلامی مورد توجه قرار می‌گیرد.

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس افزود: از طرف دیگر باید توجه کرد بازی‌هایی که در اقتصاد وجود دارد چند بعدی است و به محض اینکه تصمیمی در سطح کلان اتخاذ می‌شود، عده‌ای برای سود بیشتر دست بکار می‌شوند، به همین دلیل است که جوسازی‌ها علیه عرضه خودرو در بورس کالا اتفاق افتاده تا بخشی از عرضه‌ها همچنان در بازار دلالی انجام شود.

عرضه خودرو در بورس بدعت عجیبی است

محسن زنگنه، نماینده مردم تربت حیدریه در مجلس شورای اسلامی در تذکر شفاهی ضمن خطاب به وزیر صمت گفت: عرضه خودرو در بورس بدعت عجیبی است که در دنیا بی‌نظیر است، متاسفانه خودرو بدون سازوکار لازم در بازار سرمایه عرضه شده و اثرات آن نیز مشخص است. به گزارش مهر، وی افزود: این طرح عجیب سبب شده که خودروی ۳۰۰ میلیون تومانی با نرخ ۴۵۰ میلیون تومان عرضه شود. این عرضه به بهانه کشف نرخ و فروش عادلانه مبنای درستی ندارد.

زنگنه اظهار کرد: عده‌ای از نمایندگان اصرار داشتند کسری بودجه و ناترازی در بودجه عامل افزایش نرخ ارز است، اما این مباحث با واقعیت‌های بودجه همخوانی ندارد. همه اینها در حالی است که در ۶ ماهه اول سال ۶۵ هزار میلیارد تومان واگذاری دارایی‌های مالی اتفاق افتاده و در همان زمان ۷۳/۸ هزار میلیارد تومان در بحث تملک مالی داشتیم و این یعنی این فرضیه‌ها صحیح نیست.

سازمان‌یابی صنعت خودرو با عرضه در بورس

علیرضا سلیمی، عضو هیات رئیسه مجلس در مورد عرضه خودرو در بورس گفت: با عرضه همه خودروها در بورس دست دلالان و واسطه گران این حوزه قطع و کمک بزرگی در راستای شفافیت به این حوزه می‌شود، چون حاشیه سود ۲۰۰ و ۳۰۰ میلیونی در فروش بعضی خودروها نصیب برخی افراد می‌شود که هیچ توجیهی برای این امر وجود ندارد.

به گزارش ایسنا، عضو هیات رئیسه مجلس بیان کرد: عرضه خودرو در بورس مسئله صنعت خودرو را سامان می‌دهد و اگر قرار است از منابع عمومی پولی گیر افرادی بیاید مشخص و معلوم است.

وی ادامه داد: در شرایط فعلی دلالان حاشیه این سود را به جیب می‌زنند و مردم از این موضوع منتفع نمی‌شوند که با اقدام بورس کمک بزرگی برای ساماندهی صنعت خودرو صورت گرفت.

این عضو کمیسیون صنایع و معادن بیان کرد: مدل عرضه خودرو در بورس موفق عمل کرده است و این اقدام اعضای شورای‌عالی بورس قابل تقدیر است.

بازاری دور از التهاب با عرضه در بورس

علی جدی، نایب رئیس دوم کمیسیون صنایع و معادن مجلس درباره عرضه خودرو در بورس به تسنیم گفت: معادله رقابت خریداران برای خرید خودرو با عرضه مستمر خودرو در بورس کالا و واردات می‌تواند تغییر کرده و رقابت اصلی را به سمت تولید بیشتر و بهتر سوق دهد.

تداوم عرضه در بورس از الزامات تعادل بازار خودرو است. برای عرضه خودرو در بورس باید دو موضوع مورد توجه قرار گیرد. اول اینکه به دلیل کمبود احتمالی عرضه، خودروسازان تلاش را برای تأمین نیاز بازار انجام دهند تا رقابت کاذب در بازار شکل نگیرد. دوم اینکه در تعیین نرخ پایه خودرو برای عرضه در بورس باید دقت لازم صورت گیرد تا در کنار عرضه مستمر و قیمت‌های منطقی و تعادلی، بازاری به دور از التهاب موجود این بار در بستر شفاف بورس ایجاد شود.

عرضه خودرو در بورس بدعت عجیبی است که در دنیا بی‌نظیر است

خروج همه خودروها از گردونه قرعه‌کشی

نظر نمایندگان مجلس برای عرضه خودرو در بورس درحالی عنوان می‌شود که سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز ضمن تاکید براینکه وعده حذف قرعه‌کشی تا پایان سال همچنان بر قوت خود باقیاست، اعلام کرد؛ فرآیند واگذاری خودرو از طریق قرعه‌کشی تا پایان سال به‌صورت کامل، از دستور خارج خواهد شد. وی توصیه کرد؛ باتوجه به اینکه قیمت‌ها در بازار آزاد واقعی نیست، مردم برای خرید خودرو، از بورس کالا اقدام کنند. به گزارش ایسنا، امید قالیباف با حضور در یک برنامه تلویزیونی ضمن اشاره به افزایش تولید خودروها طی سال جاری اظهار کرد: قیمت خودرو، آنچه که در حال حاضر در بازار آزاد اعلام می‌شود، نیست. شواهد حاکی از قیمت‌سازی در بازار است. قیمت واقعی خودرو آن قیمتی است که در بورس عرضه می‌شود، کشف می‌شود. به‌طور مثال ۲۰۰۰ خودرو شاهین در بورس عرضه و قیمت ۳۴۶ میلیون تومان برای آن کشف شد و حدود ۱۹ درصد قیمت پایه، رقابت خورد. این در حالی بود که قیمت آن در بازار در همان روز، ۵۲۰ میلیون تومان قیمت‌گذاری شده بود. بنابراین تمام آنچه که می‌توانست قیمت خودرو را نسبت به قیمت کارخانه بالاتر ببرد، ۱۹ درصد بود. این میزان برای خودرویی همچون هایما که بسیار کمتر و حدود ۹ درصد بود. قالیباف با تاکید براینکه مدیریت قیمت در بورس کالا راحت‌تر است، تصریح کرد: ما قیمت‌های بازار آزاد را به‌هیچ وجه قبول نداریم.

وی در رابطه با حذف قرعه فرآیند قرعه‌کشی خودروها، ضمن اشاره به اینکه محصولات سایپا بصورت کامل از قرعه‌کشی خارج شده است و در حال فروش از طریق شرکت انجام می‌شود، گفت: چند مدل از محصولات ایران‌خودرو همچنان در چرخه قرعه‌کشی هستند که قیمت آن‌ها با قیمت بازار فاصله قیمتی بسیاری دارند؛ این خودروها نیز به تدریج تا پایان سال جاری از شمول قرعه‌کشی خارج می‌شوند. همچون پژو ۲۰۷ که از فرآیند قرعه‌کشی خارج شد و در حال حاضر در بورس کالا عرضه می‌شود. قرعه‌کشی مدل مطلوب ما نیست و وعده وزیر صمت نیز بر این بوده است که تا پایان سال قرعه‌کشی بصورت کامل حذف شود که محقق خواهد شد. قرعه‌کشی مدل مطلوب ما نیست و وعده وزیر صمت نیز بر این بوده است که تا پایان سال قرعه‌کشی بصورت کامل حذف شود که محقق خواهد شد. قالیباف در رابطه با برنامه وزارت صمت برای عرضه خودروها پس از حذف قرعه‌کشی اظهار کرد: در حال حاضر باتوجه تعداد خودروهایی که تولید می‌شود و با رشدی که اشاره شد، پیش‌بینی ما این است که طی شش ماه پیش‌رو (سه ماهه زمستان و سه ماهه بهار ۱۴۰۲)، حدود ۷۰۰ هزار دستگاه خودرو تولید شود. طی این مدت مقرر شده که ۲۰۰ هزار دستگاه خودرو هم وارد شود. بنابراین در مجموع طی شش ماه آینده ۹۰۰ هزار الی یک میلیون دستگاه خودرو وارد بازار خواهد شد.

سخن پایانی

نمایندگان مجلس در حالی از ساماندهی بازار خودرو از طریق عرضه خودرو در بورس کالا صحبت می‌کنند که به عقیده کارشناسان بعدازاینکه بازار ارز و خودرو ملتهب شد، در بورس کالا هم عرضه خودرو تا حدودی تحت تاثیر قرار گرفته و این شائبه به وجود آمده که دلال‌ها به این بازار نیز رخنه کرده‌اند. این در حالی است که دولت همچنان مکلف به عرضه خودرو در بورس کالا است زیرا تنها ابزار شفاف و نظارت‌پذیر موجود بود و در نهایت دولت می‌تواند سیاست‌های جدیدی را در قبال معاملات خودرو در بورس کالا وضع کند، اما این مسئله به مزاج دلال‌ها خوش نمی‌آید و تلاش می‌کنند تا بار دیگر بازار خودرو را تحت کنترل خود در بیاورند.

شاخص تولید خودرو و قطعات رکورد زد

تولید خودرو و قطعات رکورد دار رشد در بین صنایع شد. به گزارش ایرنا از پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی، رشد شاخص تولید صنعت خودروسازی و قطعات و صنعت ماشین‌آلات و تجهیزات در چند ماهه اخیر نسبت به سال قبل بیشتر از سایر صنایع بوده است. در آبان‌ماه هم شاخص تولید صنعت خودروسازی و قطعات و صنعت ماشین‌آلات و تجهیزات نسبت به سال قبل ۲۷.۸ درصد رشد داشته که در چند سال اخیر بی‌سابقه است. بر اساس اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت رکورد ۵ سال اخیر تولید خودرو در آبان شکسته شده است.

افزایش رشد اقتصادی با تولید رقابتی

عضو انجمن صنایع همگن نیرو محرکه و قطعه‌سازان کشور گفت: اگر قرار است معیشت مردم بهبود یافته و توسعه کلان اقتصادی و افزایش ارزش پول ملی را شاهد باشیم، تنها راه آن افزایش تولید رقابتی است. رضا رضایی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: به‌طور معمول خودروسازان در ماه‌های پایانی سال به‌منظور جبران کاستی‌های طول سال در اجرای برنامه‌ها، به همت و تلاشی مضاعف می‌پردازند که از آن جمله برنامه‌ریزی برای دستیابی به تیراژ ماهانه ۶۰ تا ۷۰ هزار دستگاهی ایران‌خودرو است. وی بیان داشت: برای تحقق این مهم باید زیرساخت‌های مورد نیاز که مهم‌ترین آن تامین قطعات است مهیا باشد. به گفته این فعال صنعتی، اکنون بخش عمده قطعات مورد نیاز خودروهای پرتیراژ فعلی داخلی سازی شده و خودکفایی وجود دارد، اما همچنان در قطعات دیجیتالی، الکترونیکی، بخشی از قطعات جعبه‌دنده و تعداد کمی از سایر قطعات وابستگی‌هایی به خارج وجود دارد. وی خاطرنشان کرد: اگر وضعیت به همین منوال چند ماه قبل باشد و مسائل اقتصادی خودروسازان و قطعه سازان به‌گونه‌ای پیش برود که قطعه سازها با مشکل اقتصادی مواجه نشوند، تحقق تیراژهای اعلامی تولید خودرو دور از دسترس نخواهد بود. رضایی یادآور شد: خودروسازان در سال‌های گذشته بخشی از مطالبات قطعه سازان را به صورت نقدی پرداخت می‌کردند، اما امروز به صورت تفاهم‌نامه سه‌جانبه، اوراق گام، خرید دین و غیره پرداختی‌ها انجام می‌شود که در زمان نقد کردن این ابزارها به‌ناچار باید بخشی از آنها را در بانک به صورت سپرده قرار دهیم، اما امروز حتی جلوی همین رویه نیز گرفته شده است.

عرضه چانگان CS۳۵ پلاس در بورس کالا

مدیرعامل بانک تجارت و تعدادی از معاونان این بانک ضمن حضور در سایپا و بازدید از خطوط تولید این شرکت، در جلسه‌ای با مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا در خصوص افزایش تعامل بین دو مجموعه به گفت‌وگو نشست.

به گزارش سایپانیوز، در این مراسم محمدعلی تیموری ضمن تقدیر از حمایت بانک تجارت از تولید در سایپا گفت: از ابتدای حضورم در سایپا و در شرایط سخت مالی، بانک تجارت با حضور و حمایت، سایپا را تنها نگذاشت و به تولید کمک کرد.

او افزود: امسال سایپا ۹۰ هزار خودرو بیشتر از سال گذشته تولید و عرضه کرده است که این مهم با تلاش همه همکاران در گروه سایپا محقق شده است.

تیموری با بیان اینکه فروش سایپا از ۳۶ هزار میلیارد تومان در سال گذشته به بیش از ۷۶ هزار میلیارد تومان در امسال رسیده، گفت: این افزایش تولید و تحویل محصولات قطعا با حمایت سیستم بانکی صورت گرفته است که بانک تجارت بیش از ۶۰ درصد این حمایت و ایجاد نقدینگی را از طریق اوراق گام، SCF و تمام ابزارهای مالی که بانک مرکزی مصوب کرده در اختیار تولید قرار داده است.

او تاکید کرد: سایپا در شرایط فعلی بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان فروش و درآمد خواهد داشت و به عنوان نخستین شرکت، خودروهای چانگان را در سه مدل وارد خواهد کرد.

مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا گفت: از هفته بعد نخستین عرضه خودرو چانگان CS۳۵ پلاس در بورس کالا انجام خواهد شد و انتظار داریم بانک تجارت در واردات خودرو نیز حمایت لازم را داشته باشد.

او افزود: سایپا در شرایط کنونی توانسته واردات خودرو را که به انتظار همگانی تبدیل شده در قالب خودروهای SUV زیر ۱۰ هزار دلار، با نرخ و کیفیت بین‌المللی وارد کند.

تیموری با بیان اینکه تیراژ تولید روزانه حال حاضر گروه سایپا بیش از ۲ هزار دستگاه است، افزود: برنامه سال آینده گروه سایپا، تولید روزانه ۲ هزار و ۵۰۰ دستگاه خودرو از محصولات جاری و ۵۰۰ دستگاه مونتاژ و واردات به صورت CBU است که جمعا تولید روزانه ۳ هزار دستگاه را در دستور کار داریم و با تولید و عرضه این تعداد خودرو، درآمد سایپا به بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد رسید و این تعداد تولید بدون داشتن نقدینگی و حمایت سیستم بانکی امکان‌پذیر نیست و انتظار داریم که بانک تجارت این حمایت را از تولید داشته باشد.

وی با بیان اینکه گروه سایپا تا بهمن سال آینده ۸ مدل خودرو جدید عرضه خواهد کرد، گفت: تا اوایل فصل تابستان سال آینده ۶ مدل خودرو گروه خودروسازی سایپا آماده عرضه خواهد شد. همچنین خودرو آریا هم با تغییر قوای محرکه این خودرو با موتور ۲ لیتری میتسوبیشی و تبدیل داشبورد سخت به نرم آن با بالاترین کیفیت و با گارانتی ۵ ساله عرضه خواهد شد و این محصولات در این سطح کیفیت نیاز به نقدینگی بیشتر و حمایت مالی دارد و امیدواریم همچون گذشته بانک تجارت در کنار تولید قرار بگیرد.

سایپاآذربایجان هاب منطقه می‌شود

مدیرعامل شرکت سایپا آذربایجان نیز گفت: افتتاح خط تولید محصول جدید پمپ هیدرولیک فرمان، همزمان با برگزاری نمایشگاه خودرو آذربایجان، با حضور مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا، مدیران عامل شرکت‌های گروه سایپا، استاندار آذربایجان شرقی و مقامات استانی برگزار خواهد شد.

روح الله زینالی ضمن اعلام این خبر افزود: در گذشته پمپ هیدرولیک فرمان به صورت کامل و یا CKD به کشور وارد می‌شد و از یکسال گذشته مذاکراتی با شرکت چینی توسط شرکت سازه گستر و سایپا آذربایجان آغاز شد و خط تولید این محصول خریداری و به تازگی آماده راه‌اندازی شده و همزمان با برگزاری نمایشگاه افتتاح خواهد شد.

زینالی با بیان اینکه سرمایه‌گذاری جهت تجهیز و تامین این خط تولید ۱۵۰ میلیارد ریال بوده، افزود: همزمان با برگزاری نمایشگاه خودرو آذربایجان برنامه افتتاح خط تولید محصول جدید پمپ هیدرولیک فرمان با حضور مدیرعامل و هیات مدیره گروه خودروسازی سایپا و جمعی از مقامات استانی در شرکت سایپا آذربایجان انجام خواهد شد و این محصول در نمایشگاه در معرض نمایش بازدیدکنندگان قرار خواهد گرفت. مدیرعامل شرکت سایپاآذربایجان با بیان اینکه در نظر است که این شرکت به عنوان تیرینگ مجموعه فرمان‌سازی گروه خودروسازی سایپا فعالیت کند، افزود: شرکت سایپا آذربایجان به عنوان هاب منطقه‌ای در تولید مجموعه فرمان فعالیت خواهد داشت و خطوط تولید ستون فرمان مکانیکی و برقی، پمپ هیدرولیک و جعبه فرمان هیدرولیکی و مکانیکی در این شرکت فعال خواهد شد. او گفت: خودرو نیسان وانت در منطقه شمال کشور و آذربایجان متقاضی زیادی دارد، و در این نمایشگاه محصولات سایپا آذربایجان با هدف آشنایی بیشتر بازدیدکنندگان عرضه می‌شود و قطعات خودروهای مختلف تولیدی سواری و تجاری گروه سایپا ارائه خواهد شد.

یادداشت

بنگاهداری بانک‌ها و اختلال در بخش تولید

آرمان خالقی-عضو هیات مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران

بانک‌ها با عملکردی که داشته‌اند، نشان می‌دهند صنعت و تولید مرکز توجه آنها نیست. یکی از دلایل این امر به زودبازده نبودن صنایع برمی‌گردد. پرداخت تسهیلات به تولید، برگشت پول را با زمان‌بندی طولانی‌تری همراه می‌کند؛ بنابراین سرمایه‌گذاری بلندمدت با سود دیرهنگام، خیلی موردعلاقه نظام بانکی کشور نیست. از سوی دیگر، اعطای پول به بخش خدمات و بازرگانی، زودبازده و کم‌ریسک است و گردش مالی بانک‌ها را افزایش می‌دهد. بازرگان وقتی برای خرید کالا وام درخواست می‌کند، مبلغ وام را در مدت ۳ تا ۶ ماه به سیستم بانکی برمی‌گرداند که این امر سبب می‌شود گردش مالی بالا برود و درآمد بیشتری نصیب بانک‌ها شود.

موضوع سوم این است که تمام سازکارهای حمایتی کشور متمرکز بر تولید بوده و اگر واحد تولیدی تسهیلات دریافت کند و در ادامه در پرداخت دچار مشکل شود، تمام نهادهای حاکمیتی به حمایت از تولید می‌پردازند؛ بنابراین بانک تمایل ندارند وارد حوزه‌هایی شوند که با تاخیر در پرداخت نرخ بهره تسهیلات ازسوی صنعتگران، نهادهای بالادستی به حمایت از آنها (تولیدکنندگان) بپردازند.

نکته مهم دیگر در تشریح چرایی عدم‌تمایل بانک‌ها به کمک مالی به صنایع، موضوع وثایق است. بانک‌ها به‌دنبال الزام وثایقی هستند که سهل‌البیع باشد. به‌عنوان مثال، وثایق شهری و ملکی که به‌راحتی قابل‌فروش هستند و همچنین ارزش آنها با افزایش نرخ تورم پوشش داده می‌شود. وثیقه‌هایی چون تولیدات و تجهیزات صنعتی که ارزش‌شان متناسب با نرخ تورم حفظ نمی‌شود برای بانک‌ها خیلی جذابیت ندارد، یا حتی سند کارخانه که فروش آن دشوار است.

هنگام بروز مشکل، در صورت به‌اجرا گذاشتن وثایق وسایل صنعتی، بازار تقاضای خوبی برای آنها ندارد و بانک‌ها سعی می‌کنند تعامل کمتری با بخش تولید داشته باشند. در مقابل، تجار و بازرگانان وثایق ملکی برای اخذ تسهیلات در گرو بانک دارند. حتی در صورت بروز مشکل و پرداخت نشدن تسهیلات، کالاهای وارداتی افراد از سوی نظام بانکی تصرف و فروخته می‌شود؛ بنابراین بانک‌ها با بخش‌های غیرتولیدی مانند تجارت و حتی مسکن همکاری بیشتری دارند.

گفتنی است بخش زیادی از تسهیلات در حوزه تولید، خدمات، تجارت و ساخت‌وساز هزینه می‌شود.

چالش دیگر نظام بانکی کشور، توان مالی پایین بانک‌ها است و بانک‌های ما مانند سایر بانک‌های جهان منابع مالی قابل‌توجهی در اختیار ندارند؛ بنابراین شاهد صف‌های طولانی برای اخذ تسهیلات هستیم و قاعدتا در چنین شرایطی نیاز است منابع مالی بانک‌ها تقویت شوند.

گران شدن محصولات و خدمات روزبه‌روز منجر به آبرفت سرمایه تولیدکنندگان شده و نیاز بخش تولید را چه در حوزه هزینه‌های جاری و چه تامین سرمایه در گردش بیشتر می‌کند. در واقع می‌توان گفت نرخ تورم در این حوزه بیشتر خودش را نشان می‌دهد.

خلأ تنوع و محدودیت بخش قراردادهای بانکی، چالش دیگر نظام بانکی کشور به‌شمار می‌رود. معدود بودن قراردادهای تسهیلاتی سبب شد بانک‌ها با تولید در بخش‌های گوناگون همراهی لازم را نداشته باشند. اصلاح این امر و ایجاد سازکار بهتر برعهده بانک مرکزی است. این بازنگری، شرایط را برای رشته‌های گوناگون اقتصادی در جهت بهره‌گیری از منبع مالی فراهم می‌کند. همچنین شاید لازم باشد بخش از کمک‌های مالی صنایع از بسترهای دیگر جز سیستم بانکی انجام شود. تعریف شرکت‌های سرمایه‌گذار در این راستا کمک‌کننده است. به این ترتیب بخشی از بار از دوش بانک‌ها برداشته می‌شود.

بنگاهداری بانک‌ها، یکی از گلایه‌هایی است که خیلی می‌شنویم. این موضوع در دوره‌ای شدت گرفت و بانک‌ها برای جمع‌آوری منابع مالی بیشتر مبادرت به تاسیس شرکت یا در سایر شرکت‌ها سرمایه‌گذاری کردند و به‌واسطه این شرکت‌ها در کارخانجات مختلف سهامدار شدند. ورود به پروژه‌های عمرانی از دیگر فعالیت‌های اقتصادی سیستم مالی و پولی کشور بود. آنها با حجم نقدینگی که در اختیار داشتند به‌جای پرداخت تسهیلات به تولید در امور تجاری سرمایه‌گذاری کردند. حتی در دوره‌ای به بازار طلا، سکه و ارز ورود و با تزریق منابع مالی آسیب زیادی به این بازار وارد کردند. هنوز هم به‌طور کامل از این بازارها خارج نشده‌اند و حضور برخی بانک‌ها ادامه دارد، این در حالی است که بانک‌ها نباید نقش رقیب را برای حوزه‌هایی مانند تجارت و مسکن بازی کنند و به همین راحتی با منابع مالی که در اختیار دارند در حوزه اقتصاد مداخله داشته باشند که زمینه‌ساز اختلالات مالی در سیستم اقتصادی و صنعتی کشور می‌شود.

از تردد غیرضروری بپرهیزید

سازمان هواشناسی با اشاره به تداوم پایداری و سکون جوی، نسبت به افزایش غلظت آلاینده‌ها در تهران و کرج تا حد «بسیار ناسالم» هشدار داد و بر ضرورت خودداری از تردد غیرضروری برای تمام گروه‌ها و پرهیز از فعالیت فیزیکی و ورزشی در فضای باز تاکید کرد.

به گزارش ایسنا، سازمان هواشناسی با صدور هشدار سطح نارنجی از پایداری جو همراه با انباشت و افزایش غلظت آلاینده‌های جوی از روز یکشنبه تا چهارشنبه (۱۱ تا ۱۴ دی) در تهران و کرج خبر داد.

بر اثر این مخاطره جوی، افزایش شاخص‌های آلودگی هوا، افزایش غلظت آلاینده‌ها، کاهش کیفیت وضع هوا در حد ناسالم برای تمام گروه‌ها و در صورت مهار نشدن منابع آلاینده ثابت و متحرک در مناطق پرتردد تا حد بسیار ناسالم پیش‌بینی می‌شود.

سازمان هواشناسی برای کاهش آسیب‌های ناشی از آلودگی هوا کاهش تردد خودروها و کنترل فعالیت واحدهای صنعتی، مدیریت منابع آلاینده، تاکید بر خودداری از تردد غیرضروری برای تمام گروه‌ها، پرهیز از فعالیت فیزیکی و ورزشی در فضای باز، اتخاذ تدابیر مدیریتی لازم برای جلوگیری از افزایش غلظت آلاینده‌ها تا حد بسیار ناسالم را توصیه می‌کند.

در هشدار نارنجی‌رنگ سازمان هواشناسی پیش‌بینی می‌شود پدیده‌ای جوی اثرات منفی به‌دنبال داشته باشد و خسارت‌های احتمالی را سبب شود. هشدار نارنجی برای آماده‌باش نهادهای مسئول برای مقابله با یک پدیده خسارت‌زا صادر می‌شود.

صمت در گفت‌وگو با فعالان صنعت موتورسیکلت بررسی کرد

بازار موتورسیکلت با مشتریان جدید

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

موتورسیکلت یکی از پرطرفدارترین وسایل نقلیه به‌شمار می‌رود. دلایل زیادی برای استقبال از این وسیله نقلیه وجود دارد؛ قیمت موتورسیکلت برای شهروندانی که مشکلات مالی دارند، وسوسه‌انگیز است! و تردد سریع و آسان با موتورسیکلت باعث شده مردم تمایل بیشتری به استفاده از این وسیله نقلیه داشته باشند. البته برخی هم از موتورسیکلت به‌عنوان وسیله‌ای برای کسب درآمد استفاده کنند. صمت در این گزارش وضعیت تولید و مشکلات تولیدکنندگان موتورسیکلت و عرضه و تقاضا در بازار آن را از زبان فعالان این صنعت جویا شده است.
با صمت همراه باشید.

عکس: آیدا فریدی

تحریم‌ها، افزایش نرخ دلار و زمانبر بودن واردات قطعات موردنیاز در نهایت باعث افزایش بهای محصول نهایی خواهد شد

چالش‌های برگه اسقاط برای تولیدکنندگان موتورسیکلت

عرضه و تقاضا بالاست

ضیاءمقدم در ادامه درباره وضعیت تامین مواد اولیه در صنعت موتورسیکلت گفت: مشکل خاصی در زمینه تامین باتری موتورسیکلت‌های برقی، مواد اولیه و انجین‌ها نداریم. البته یکسری مشکلات در بخش واردات داریم که مربوط به فرآیندهای گمرکی و نوسانات نرخ ارز است.

وی درباره وضعیت عرضه و تقاضا در بازار موتورسیکلت گفت: ظرفیت تولید موتورسیکلت در کشور بالاست و تولید داخل توان پاسخگویی به نیازهای بازار را دارد. امسال به چند علت در بازار موتورسیکلت شاهد افزایش تقاضا بوده‌ایم؛ از یک سو نوسانات نرخ ارز باعث شده فروشندگانی که حتی تقاضا هم ندارند، برای دپو محصول، اقدام به خرید موتورسیکلت کنند و از سوی دیگر، باتوجه به افزایش چندبرابری قیمت خودرو، گرانی قطعات، وضعیت ترافیک و... برخی از مردم به خرید موتورسیکلت گرایش پیدا کرده و به متقاضیان این بازار افزوده شده‌اند.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران در پایان با اشاره به اینکه برخی اظهارنظرها درباره میزان آلایندگی موتورسیکلت درست نیست، گفت: از یک سو اینکه آلایندگی موتورسیکلت را ۷ تا ۸ برابر خودرو می‌دانند، کارشناسانه نیست و از سوی دیگر، در بین موتورسیکلت‌ها بیشترین میزان آلودگی را موتورسیکلت‌ها کاربراتوری ایجاد می‌کنند که راه‌حل دارد و دولت می‌تواند حمایت کند و تسهیلات ویژه‌ای به دارندگان موتورسیکلت‌های کاربراتوری اختصاص دهد تا بتوانند موتورسیکلت‌های خود را انژکتوری کنند که آلایندگی کمی دارد.

بهمن ضیاءمقدم، دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران درباره وضعیت تولید در صنعت موتورسیکلت کشور به صمت گفت: تولید موتورسیکلت در ۹ ماه نخست امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، با ۳۰۰ هزار دستگاه ۶۰ درصد رشد داشته است.

ضیاءمقدم با اشاره به اینکه در بازار شاهد افزایش قیمت تمام کالاها بوده‌ایم که موتورسیکلت هم از این قاعده مستثنا نیست، افزود: افزایش قیمت‌تمام‌شده، تحریم‌ها، افزایش نرخ دلار و زمانبر بودن واردات قطعات موردنیاز در نهایت باعث افزایش بهای محصول نهایی خواهد شد. البته افزایش قیمتی ازسوی کارخانجات تولیدکننده موتورسیکلت نداشته‌ایم.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران در ادامه درباره مشکلات تولید در این صنعت افزود: تولیدکنندگان همواره مشکلاتی دارند. پیش‌تر واحدهای تولیدکننده موتورسیکلت بعد از دریافت مواد اولیه و قطعات موردنیاز، هزینه آنها را پرداخت می‌کردند، اما در حال حاضر باید ابتدا پول سفارشاتی را بپردازند که دست‌کم ۶ ماه بعد آنها را دریافت می‌کنند.

ضیاءمقدم اظهار کرد: یکی دیگر از مشکلات تولیدکنندگان موتورسیکلت، مربوط به قانون هوای پاک است. این صنعت از سال ۱۳۹۷ به بعد که قانون هوای پاک اجرا شد، در تامین گواهی اسقاط مشکلات زیادی داشت. در نهایت پس از چند ماه، ازسوی سازمان حفاظت محیط‌زیست از واحد حقوقی دفتر ریاست‌جمهوری، موافقت استفاده از برگه معادل خودرو برای واحدهای تولیدکننده موتورسیکلت گرفته شد و حالا از برگه معادل استفاده می‌کنیم که البته افزایش نرخ قابل‌توجهی داشت و از ۳۰۰ هزار تومان به ۱۶ میلیون تومان رسید. واقعیت این است که این افزایش نرخ ازسوی مراکز اسقاط فشار زیادی به تولیدکننده وارد کرد.

وی ادامه داد: یکی از اهداف قانون هوای پاک این بوده که موتورسیکلت‌ها و خودروهای فرسوده جمع‌آوری و موتورسیکلت و خودرو نو تولید و شماره‌گذاری شوند که عملا این اتفاق نیفتاد. در ماده ۸ قانون هوای پاک اعلام شده بود، مالکان موتورسیکلت و خودرو موظفند پس از رسیدن وسیله نقلیه آنها به سن فرسودگی، نسبت به از رده خارج کردن و اسقاط آنها اقدام کنند. این تاکید برای مالکان بوده، اما متاسفانه به‌دلایلی، ماده ۸ را باطل کردند. حالا باوجود اینکه دیگر سن فرسودگی نداریم، تکلیف از روی دوش مالک برداشته و بر عهده تولیدکننده گذاشته شد.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران افزود: در ماده ۱۰ نیز آمده بود برابر هر موتورسیکلت نو شماره‌گذاری‌شده باید یک موتورسیکلت از رده خارج شود که ما تاکنون از برگه معادل استفاده کرده‌ایم و با یک برگه اسقاط خودرو می‌توانستیم ۷ موتورسیکلت نو شماره‌گذاری کنیم. در ماده ۱۲ قانون هوای پاک هم آمده بود باید تولیدکنندگان در یک دوره سه‌ماهه، ۱۰ درصد تولیدات‌شان را به تولید موتورسیکلت‌های برقی اختصاص دهند. این هم به‌نوعی غیرقانونی بود، چراکه نمی‌توان به تولیدکننده تکلیف کرد چه موتوری تولید کند و تولید بستگی به بازار تقاضا دارد. اگر بازار تقاضا، موتورسیکلت برقی را بپذیرد، برای تولیدکننده فرقی ندارد؛ می‌تواند ۱۰۰ درصد تولیدش را برقی کند، اما زمانی که شرایط فراهم و تولیدکننده تقاضایی برای این محصول داشته باشد.

ضیاءمقدم خاطرنشان کرد: واقعیت این است که از سال ۱۳۹۷ تاکنون، بخش زیادی از موتورهای برقی که تولید شده در انبار کارخانجات مانده است. چرا؟ چون موتورسیکلت بیشتر توسط قشر ضعیف برای کسب درآمد استفاده می‌شود و موتورسیکلت برقی جوابگوی کار آنها نیست. حداکثر پیمایش موتورسیکلت‌های برقی زیر ۱۰۰ کیلومتر است و شارژ مجدد آنها ۸ ساعت زمان می‌برد. از یک سو این مسئله باعث شد استفاده از موتورسیکلت برقی کم شود و از سوی دیگر، طبق قانون هوای پاک، تکلیف شده بود کارخانجات تولیدکننده موتورسیکلت ۱۰ درصد تولیدشان را به تولید برقی‌ها اختصاص دهند؛ در غیر این صورت برای شماره‌گذاری یک موتورسیکلت نو باید ۳ برگه گواهی اسقاط ارائه دهند. این قانون مهر ۹۷ ابلاغ و یک آبان ۹۷ اجرا شد؛ یعنی تا اجرا فقط یک روز فاصله وجود داشت. فرصتی برای آمادگی به تولیدکننده ندادند و قابل اجرا بودن یا نبودن آن بررسی نشد که در نهایت این تصمیمات کارشناسی‌نشده مشکلاتی را ایجاد کرد.

وی با اشاره به اینکه این قانون بسیار پیچیده بود که قابلیت اجرا نداشت، اما صنعت موتورسیکلت درگیر آن شد، افزود: در نهایت این‌گونه شنیده شد که یک‌چهارم تولید باید برگه گواهی اسقاط ارائه شود؛ یعنی با هر گواهی اسقاط موتورسیکلت، ۴ موتورسیکلت نو و با هر برگه اسقاط خودرو، ۲۸ موتورسیکلت نو شماره‌گذاری خواهد شد. هنوز این قانون ابلاغ نشده اما شنیده‌ها حاکی از این است که در شورای نگهبان تایید شده که یا باید این اتفاق بیفتد یا اینکه تولیدکننده باید معادل یک‌ونیم درصد قیمت محصول را پرداخت کند تا درآمدهای به دست آمده از این بخش صرف جمع‌آوری موتورسیکلت‌های فرسوده شود.

دبیر انجمن صنعت موتورسیکلت ایران ادامه داد: به‌نظر من، روش دوم به نفع تولید است، چون برگه اسقاط خودرو گران‌تر تمام می‌شود. حتی اوایل امسال، نرخ برگه اسقاط به ۲۵ میلیون هم رسیده بود که توجیهی نداشت و فقط روی کاغذ بود.

> ارائه داده‌های مربوط به تولید به تولیدکنندگان قدرت تحلیل و بررسی می‌دهد تا بدانند کجا هستند و به کجا می‌روند

عدم‌دسترسی به اطلاعات آماری تولید

مجید رضایی، فعال صنعت موتورسیکلت نیز درباره وضعیت تولید و آمارهای مربوط به آن به صمت گفت: تولیدکنندگان موتورسیکلت، اطلاعات آماری کافی درباره تغییر و تحولاتی که امسال در تولید این بخش اتفاق افتاده، ندارند و همین موضوع یکی از مشکلات مهم این صنعت است. اگر آماری وجود نداشته باشد، تولیدکننده نمی‌تواند برنامه‌ریزی کند و توانایی اینکه استراتژی‌هایش را مشخص کند، ندارد. این اطلاعات دست پلیس است و امسال منتشر نشد. واقعیت این است که ارائه داده‌های مربوط به تولید به ۴۴ واحد تولیدی در صنعت موتورسیکلت و فعالان این بخش، قدرت تحلیل و بررسی می‌دهد تا بدانند کجا بوده‌اند، کجا هستند و کجا می‌روند.

رضایی افزود: متاسفانه امسال این اطلاعات محرمانه قلمداد شد و حتی در اختیار انجمن هم قرار نمی‌گیرد. البته نامه‌نگاری‌های زیادی هم در این زمینه شده، اما نتیجه‌بخش نبوده است. داده‌های پلیس کامل و دقیق بود. گرچه از جاهای دیگر هم می‌شود به داده‌های آماری رسید، اما خطاهای آنها بالاست.

وی با اشاره به مشکلات تولید اظهار کرد: قبلا فقط مشکل قیمت ارز بود، اما حالا صنعتگران در تامین ارز هم مشکلاتی دارند. مشکلات تامین ارز با افزایش نرخ ارز در هفته‌های اخیر و همزمان پایان سال میلادی و همچنین نزدیک شدن به پایان سال چینی که شرکت‌های خارجی برای پرداخت فشار می‌آورند، مشکلاتی را برای فعالان صنعت موتورسیکلت به‌وجود آورده است.

این فعال صنعت موتورسیکلت با اشاره به اینکه تولیدکنندگان علاوه بر ارز، مشکلات گمرکی هم دارند، گفت: بیشتر مشکلات این بخش مربوط به فرآیندهای گمرکی است که موضوع جدیدی نیست و از قبل هم بوده است. در ایران فرآیندهای گمرکی برای ترخیص کالاها، دست‌کم ۱۵ تا ۲۰ روز طول می‌کشد که طبق استانداردهای جهانی نیست و باعث خواب سرمایه و تحمیل هزینه اضافی دموراژ و انبارداری می‌شود.

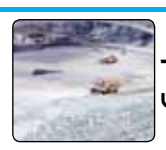
رشد تقاضا

رضایی درباره وضعیت عرضه و تقاضا در بازار موتورسیکلت اظهار کرد: در بازار موتورسیکلت امسال نسبت به سال گذشته، رشد تقاضای ۸۰ درصدی وجود داشت که یکی از دلایل آن، تغییر فرهنگ استفاده از موتورسیکلت بوده است. قبلا موتورسیکلت صرفا وسیله کار بود، اما امسال مشتریان جدیدی وارد بازار موتورسیکلت شدند که موتور را برای استفاده روزمره می‌خواهند. اینها کسانی بودند که خودرو سوار می‌شدند، اما به‌دلیل افزایش قیمت خودرو، ترافیک، معضلات نبود پارکینگ و... به استفاده از موتورسیکلت روی آورده‌اند تا دست‌کم مسیرهای کوتاه ۲۰ تا ۳۰ کیلومتر و روزمره را با موتورسیکلت طی کنند. این تغییر ذائقه و فرهنگ، اتفاق خیلی خوبی است که رخ داده، زیرا به ازای هر یک دستگاه موتورسیکلت که در این بخش فروخته می‌شود، یک خودرو از سطح کلانشهرها، به‌ویژه تهران برداشته می‌شود. پیرو این وضعیت، اولین اتفاقی که می‌افتد مصرف سوخت از صدی ۱۶ لیتر برای یک خودرو، به صدی ۳ لیتر برای یک موتورسیکلت می‌رسد. ضمن اینکه ترافیک روان می‌شود و ارزبری هم کاهش پیدا می‌کند، چون یک خودرو ۲۰ هزار دلار ارزبری دارد، اما یک موتورسیکلت هزار دلار. چالش‌های جای پارک و... هم باعث شده تقاضا افزایش پیدا کند، اما هنوز عرضه بیش از تقاضاست و به همین دلیل، شرکت‌ها تبلیغات خیلی گسترده و فروش قسطی دارند و تسهیلاتی به خریداران ارائه می‌دهند.

رضایی در پایان با اشاره به افزایش نرخ موتورسیکلت گفت: نوسان نرخ دلار اثر بسیار زیادی بر قیمت‌ها گذاشته است. ما سالانه یک بار، افزایش قیمت داریم، اما امسال نوسان نرخ ارز بر قیمت محصولات تاثیر بیشتری داشت و به‌نوعی وضعیت کلی اقتصاد، بازار را تحت‌تاثیر قرار داده بود.

سخن پایانی

به‌اعتقاد کارشناسان حوزه شهری، اگر برای موتورسیکلت‌ها و خودروهای فرسوده کاری نکنیم، در تقابل با مشکلات این بخش در تهران به مرحله بحرانی خواهیم رسید. در واقع می‌توان گفت با روند فرسودگی وسایل نقلیه اعم از خودروها و موتورسیکلت‌هایی که در تهران تردد دارند، یک بحران جدی پیش‌روی این کلانشهر است. حالا که تولید موتورسیکلت در سطح خوبی است و این صنعت، توان پاسخگویی به نیاز بازار را دارد، بهتر است دولت تسهیلاتی به این بخش اختصاص دهد تا مالکان موتورسیکلت‌های فرسوده بتوانند به‌راحتی آنها را نو کنند.

نسخه‌های بی‌اثر تکراری

راه فرار سرمایه باز می‌شود

بورس، قرمزپوش دستور رئیس‌کل شد

در بررسی مسئولیت اجتماعی فعالان معدنی عنوان شد

راهی به سوی زیست اخلاقی

مسئولیت‌های اجتماعی در یک شرکت معدنی مجموعه‌ای از معیارها و ارزش‌هایی است که در راستای دستیابی به استراتژی کلی مدنظر آن شرکت و برآورده شدن اهداف مدیریتی و عملیاتی پروژه‌ها تعریف می‌شود.

در کشورهای توسعه یافته و پیشرو در حوزه معدن و صنایع معدنی، بحث مسئولیت اجتماعی در راستای رفع چالش‌ها و مشکلات جامعه هدف به عنوان یک اصل و تعهد پذیرفته شده است که هر شرکت معدنی را متعهد می‌کند تا در قبال «حفاظت از محیط‌زیست و منابع طبیعی»، «حفظ اصول در امور جذب نیرو و بکارگیری آنها»، «ارزش و اهمیت دادن به خواسته‌های جوامع محلی و مشارکت و همکاری دو جانبه با آنها» و «تولید محصول پاک و با ارزش افزوده بالا» احساس مسئولیت کرده و اقدامات موثر و عملیاتی انجام دهند.

در گزارش امروز صمت مفهوم مسئولیت اجتماعی و ضرورت و اهمیت توجه به آن مورد بررسی قرار گرفته است.

عکس: صمت

در مسیر تعامل

مدیر فنی و مهندسی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات درباره اینکه مسئولیت اجتماعی یک الزام قانونی است یا اقدامی داوطلبانه، گفت: بر اساس تعریف سازمان ملل، مسئولیت اجتماعی شرکتی، مفهومی مدیریتی است که به‌موجب آن شرکت‌ها دغدغه‌های اجتماعی و زیست‌محیطی را در عملیات تجاری و تعاملات خود با ذینفعان ادغام می‌کنند.

علیرضا لطفی به معدن نامه گفت: به‌طورکلی مسئولیت اجتماعی یک شرکت چارچوبی است که از طریق آن شرکت به تعادل الزامات اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی دست می‌یابد و هم‌زمان به انتظارات سهامداران و ذینفعان پاسخ می‌دهد. مدیر فنی و مهندسی ومعادن عنوان کرد: آنچه گفته شد دقیقا تعریفی است که سازمان ملل از مسئولیت اجتماعی ارائه داده است و به‌وضوح مشخص می‌کند که مسئولیت اجتماعی در قالب اصلی رسالت شرکت و چارچوب کسب‌وکار آن بنگاه، باید دنبال شود اما تعریف فوق با آنچه در کشور ما در زمینه مسئولیت اجتماعی بازتعریف و رایج شده در تضاد آشکار است.

▣ نگاهی به گذشته

لطفی درباره اینکه چگونه مسئولیت اجتماعی تبدیل به یک ضرورت شد، گفت: با شروع انقلاب صنعتی در نیمه دوم قرن ۱۸ میلادی، به‌تدریج نگرانی از برخی فعالیت‌های شرکت‌ها و در ادامه موضوع رفاه و بهره‌وری کارگران به وجود آمد و انتقاداتی در خصوص، شرایط کار و اشتغال زنان و کودکان مطرح شد. وی افزود: اما عبارت و اصطلاح مسئولیت اجتماعی شرکتی را هاوارد بوون، اقتصاددان امریکایی و در سال ۱۹۵۳ مطرح کرد و درنهایت سازمان ملل با همکاری شرکت‌ها این موضوع را در قالب توسعه پایدار یا توسعه هم‌زمان اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی و تعادل بین اجزای آن تعریف کرد.

▣ اهمیت مسئولیت اجتماعی

لطفی در ادامه افزود: نخستین فلسفه شکل‌گیری یک بنگاه اقتصادی، کسب سود و بیشنه‌سازی آن است، چراکه در پرتو سود و کسب درآمد امکان پایداری یک کسب‌وکار و ارتقا شرایط منطقه و کارکنان وجود دارد اما مشکل از جایی پدید می‌آید که برای بیشنه‌سازی سود، آینده اجتماعی به خطر بیفتد. وی گفت: در حوزه مسئولیت اجتماعی، مهم‌ترین وظیفه شرکت‌ها به‌خصوص در کشور ما توجه به اشتغال و از بین بردن فقر است چراکه فقر، منزلت اجتماعی و بعد انسانی فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و تبعات فراوانی برای جامعه دارد. لطفی ادامه داد: موارد مهمی که در چارچوب مسئولیت‌های اجتماعی باید دنبال شود عبارت‌اند از: اشتغال، دوراندیشی، رقابت برای رشد، آموزش، کاهش آلاینده‌ها، افزایش بهره‌وری مدیریت و کارکنان، آرامش عمومی کارکنان، حفاظت از محیط‌زیست، خلق منابع و کسب درآمد برای پایداری بنگاه و همسو شدن با تغییرات اجتماعی و جهانی، جلوگیری از جابه‌جایی جمعیت و ...

پاسخگویی در برابر جامعه

محمد فاضلی، جامعه‌شناس و استاد دانشگاه در تعریف مسئولیت اجتماعی گفت: آن دسته فعالیت‌هایی که بعد از پایان یافتن حیطه قانونی اقدامات و ماموریت‌های شرکت‌ها آغاز می‌شود، مسئولیت اجتماعی آن بنگاه‌های اقتصادی است. به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی، فاضلی اذعان کرد: شرکت‌ها به‌واسطه فعالیت‌شان آلودگی ایجاد می‌کنند، بر حمل‌ونقل اثر می‌گذارند و فاضلابی به آبخوان‌ها وارد می‌کنند. همه این عوامل بر جامعه اثرگذار است. وی گفت: شرکت‌ها در قبال اثراتی که بر جامعه می‌گذارند، باید پاسخگو باشند. محصولات شرکت‌ها اثرات تعیین‌کننده‌ای بر زندگی مردم می‌گذارد و گاهی اثرات درازمدت این محصولات به نفع زندگی مردم نیست.

فاضلی تصریح کرد: مردم با دیدن انواع آلودگی‌هایی که توسط واحدهای تولیدی و صنعتی و کشاورزی در کلان‌شهرها منتشر می‌شود، این سوال در ذهنشان نقش می‌بندد که در قبال این مشکل که سلامت جامعه را نشانه می‌رود، چه تولید می‌شود و چگونه با محیط‌زیست رفتار می‌کنیم؟ علاوه بر این مسائلی نظیر بهره‌کشی از زنان و کودکان در محیط‌های تولیدی، رفاه اجتماعی کارگران و... موضوعاتی هستند که به دغدغه‌های مصرف‌کنندگان تبدیل‌شده‌اند.

▣ امور خیریه

این استاد جامعه‌شناسی خاطرنشان کرد: معمولا وقتی صحبت از مسئولیت اجتماعی به میان می‌آید؛ نخستین مقوله‌ای که به اذهان خطور می‌کند، انجام امور خیریه است. اما باید تعریف دقیقی از مسئولیت اجتماعی ارائه داد و تصورات نادرست در این زمینه را اصلاح کرد.

وی با بیان اینکه از شرکت زیان‌ده نمی‌توان انتظار ایفای مسئولیت اجتماعی داشت، اظهار کرد: بزرگ‌ترین مسئولیت اجتماعی چنین بنگاه‌هایی، مثل برخی شرکت‌های دولتی، این است که دست از فعالیت بردارند و کاری انجام ندهند.

▣ زیست اخلاقی

این استاد دانشگاه اظهار کرد: شرکت‌ها امروز با جامعه‌ای مواجه شده‌اند که می‌گوید در قبال هر کاری که انجام می‌دهید مسئول باشید. بنابراین اگر قرار است در سال‌های آینده ما نیز بخشی از زنجیره تامین شرکت‌های بزرگ دنیا باشیم، باید استانداردهایی که بسط می‌یابد را رعایت کنیم. وی افزود: شرکت‌ها نمی‌توانند جایگزین دولت‌ها شوند اما در حیطه خود باید مسئولیتشان را بر عهده بگیرند.

▣ بازار گواهینامه

فاضلی با بیان اینکه امروز بازار گواهینامه‌ها در دنیا راه افتاده، گفت: گواهینامه‌های معتبر مردم دنیا را متوجه می‌کند که محصول تولیدشده با استانداردهای موردقبول ازنظر اخلاقی مطابقت دارد. وی ادامه داد: اهمیت مسئولیت‌های اقتصادی یعنی سودآور بودن، مسئولیت‌های حقوقی یعنی پیروی از قانون، مسئولیت‌های اخلاقی به معنای انجام کار درست و منصفانه و مسئولیت‌های بشردوستانه به معنای شهروند شرکتی خوب و مسئول بودن است. وی افزود: اگر شرکتی در منطقه‌ای ایجادشده که باعث افزایش بار ترافیکی در یک مسیر شده، نسبت به تک‌تک کسانی که در تصادف با کامیون در آن منطقه کشته می‌شوند، مسئول است. اینکه نسبت به سرزمین و جامعه و تاثیراتی که باقی می‌گذاریم، در حیطه خود مسئولیت‌پذیر باشیم امر بسیار مهمی است.

▣ سنجش خوشبختی

وی گفت: بر اساس پیمان جهانی ملل متحد در سال ۲۰۰۰، شرکت‌ها باید رعایت حقوق بشر، اطمینان از عدم دخالت در نقض حقوق بشر، پایان دادن به کار کودکان، حذف تبعیض در استخدام و شغل، رویکرد احتمالی در قبال چالش‌های محیط‌زیست، مبارزه با فساد در هر شکل آن و ابتکار برای ترویج مسئولیت‌پذیری محیط‌زیستی را در دستور کار خود قرار دهند. این استاد دانشگاه درباره «مسئولیت اجتماعی شرکتی» در عصر سنجش خوشبختی گفت: ما در ایران شاخص‌های «سنجش خوشبختی» نداریم و فکر می‌کنیم هرچقدر پول و رفاه بیشتر داشته باشیم خوشبخت‌تریم. اما در زمینه مسئولیت اجتماعی، برای رسیدن به خوشبختی، تنها زیستن اخلاقی می‌تواند رضایت از زندگی را تأمین کند.

سخن پایانی

خلاصه کلام اینکه اگر شرکت‌های فعال در حوزه معدن و صنایع معدنی به‌معنی واقعی کلمه به مسئولیت‌های اجتماعی خود ایفا کنند، با مشکلات و موانع زیست‌محیطی، اعتراضات و کارشکنی‌های جوامع محلی روبه‌رو نخواهد شد، بلکه به‌عکس زمینه را برای گسترش فعالیت‌های آنان مهیاتر خواهد شد.

آگهی فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار شرکت فولاد سنگان خراسان

نوبت دوم

▣ **موضوع فراخوان:** شرکت صنعتی و معدنی فولاد سنگان خراسان در نظر دارد نسبت به شناسایی و پیش‌ارزیابی پیمانکاران واجد صلاحیت جهت دعوت به مناقصه ساختمان‌های نیمه‌صنعتی و غیرصنعتی این مجموعه اقدام نماید.

▣ **شرح مختصری از مناقصه:** تهیه مصالح، ساخت و اجرای ساختمان‌های:

عنوان	نوع سازه	متراژ
ساختمان فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات ICT	بتنی	۲۸۰۰
ساختمان آزمایشگاه	بتنی	۲۵۰۰
احداث سوله پایلوت کنسانتره و گندله	فلزی	۱۸۰۰
پروژه احداث ساختمان اداری و مرکز اسناد فنی	بتنی	۳۳۰۰
ساختمان اداری خدمات و پشتیبانی گندله‌سازی	بتنی	۲۵۰۰
ساختمان مسجد	بتنی	۲۰۰۰

▣ **نحوه دریافت اسناد ارزیابی:** کلیه متقاضیان می‌بایست نامه اعلام آمادگی کتبی خود را حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۵، به نشانی پست الکترونیک a.shirojan@sanganco.ir و Al.sanganco@gmail.com ارسال نمایند تا فرم ارزیابی اولیه پیمانکاران جهت متقاضیان ارسال گردد. متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر در ساعات اداری به شماره ۰۹۰۱۰۰۴۰۹۰۰ تماس حاصل نمایند.

▣ **آخرین مهلت تحویل اسناد ارزیابی به مناقصه‌گزار:** پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ خواهد بود.

▣ **مدت اجرای پروژه:** مدت اجرای پروژه ۱۲ ماه شمسی خواهد بود.

▣ **محل اجرای پروژه:** خراسان رضوی، شهرستان خواف- منطقه سنگان - کیلومتر ۱۱ بلوار توسعه (رجکو)، روبروی معدن دولتی، کارخانه صنایع معدنی فولاد سنگان

شرایط مناقصه گران:

- داراختیار داشتن امکانات (عملیاتی و اجرایی، مدیریتی، توانایی مالی، توانایی در تأمین متریال و مصالح و تجهیزات و ابزار، داشتن تجربه مرتبط با موضوع مناقصه)
- داشتن ظرفیت آزاد و ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده قبل از انعقاد قرارداد توسط برنده مناقصه الزامی می‌باشد.
- ارائه گواهینامه تایید صلاحیت ایمنی امور پیمانکاری از اداره کار، تعاون و رفاه اجتماعی

تذکر ۱: پس از پایان مرحله ارزشیابی مناقصه گران، دعوتنامه شرکت در مناقصه برای مناقصه گرانی که صلاحیت ارزیابی اولیه را احراز نموده‌اند، ارسال و فرآیند انجام مناقصه وفق شرایط اعلام شده در اسناد مناقصه مورد اقدام واقع خواهد شد.

تذکر ۲: اعلام آمادگی هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

تذکر ۳: هزینه انتشار این آگهی (نوبت اول و دوم) از برنده مناقصه آتی اخذ خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۲۴

شرکت صنعتی و معدنی فولاد سنگان خراسان

آگهی فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار شرکت فولادسنگان خراسان

نوبت دوم

▣ **موضوع فراخوان:** شرکت صنایع معدنی فولاد سنگان خراسان در نظر دارد با شناسایی شرکت‌ها/کنسرسیوم‌های توانمند، در راستای افزایش ظرفیت و توسعه، پروژه افزایش ظرفیت زیر سقف کارخانه گندله‌سازی خود را از طریق مناقصه مهندسی، تدارک، اجرا و تضمین عملکرد (EPC) به شرکت‌ها/ کنسرسیوم‌های واجد شرایط واگذار نماید. به این منظور از شرکت‌ها/ کنسرسیوم‌های داخلی با همراهی شرکت‌های صاحب تکنولوژی خارجی و دارای رفرنس در زمینه طراحی و تامین تجهیزات گندله‌سازی به روش Pelletizing disk and Travelling Grate دعوت به عمل می‌آید.

▣ **مدت اجرای پروژه:** مدت زمان اجرای پروژه ۲۴ ماه خواهد بود

▣ **محل اجرای پروژه:** خراسان رضوی، شهرستان خواف- منطقه سنگان - کیلومتر ۱۱ بلوار توسعه (رجکو)، روبروی معدن دولتی، کارخانه صنایع معدنی فولاد سنگان

▣ **نحوه دریافت اسناد ارزیابی:** کلیه متقاضیان می‌بایست نامه اعلام آمادگی کتبی خود را حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۵، به نشانی پست الکترونیک a.shirojan@sanganco.ir و Al.sanganco@gmail.com ارسال نمایند تا فرم ارزیابی اولیه پیمانکاران جهت متقاضیان ارسال گردد. متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر در ساعات اداری به شماره ۰۹۰۱۰۰۴۰۹۰۰ تماس حاصل نمایند.

▣ **آخرین مهلت تحویل اسناد ارزیابی به مناقصه‌گزار:** پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ خواهد بود.

▣ **شرایط مناقصه‌گران:**

- ارائه گواهینامه معتبر صلاحیت پیمانکاران، پایه ۱ طرح و ساخت (EPC)
- دارا بودن ظرفیت آزاد برای اخذ پروژه EPC
- دارا بودن توان مالی جهت اجرای پروژه بین‌المللی
- دارا بودن توان ارائه ضمانتنامه بانکی ارزی در داخل یا خارج از ایران (ضمانتنامه پیش‌پرداخت و انجام تعهدات)

تذکر ۱: پس از پایان مرحله ارزشیابی مناقصه‌گران، دعوتنامه شرکت در مناقصه برای مناقصه‌گرانی که صلاحیت ارزیابی اولیه را احراز نموده‌اند، ارسال و فرآیند انجام مناقصه وفق شرایط اعلام شده در اسناد مناقصه مورد اقدام واقع خواهد شد.

تذکر ۲: اعلام آمادگی هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

تذکر ۳: هزینه انتشار این آگهی (نوبت اول و دوم) از برنده مناقصه آتی اخذ خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۲۴

شرکت صنعتی و معدنی فولاد سنگان خراسان

آگهی فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار شرکت فولادسنگان خراسان

نوبت دوم

▣ **موضوع فراخوان:**

شرکت صنعتی و معدنی فولاد سنگان خراسان در نظر دارد نسبت به شناسایی و پیش‌ارزیابی پیمانکاران واجد صلاحیت جهت دعوت به مناقصه خدمات طراحی و تامین و احداث پایلوت پلنت فرآوری و گندله‌سازی این مجموعه اقدام نماید.

▣ **نحوه دریافت اسناد ارزیابی:**

کلیه متقاضیان می‌بایست نامه اعلام آمادگی کتبی خود را حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۵، به نشانی پست الکترونیک a.shirojan@sanganco.ir و Al.sanganco@gmail.com ارسال نمایند تا فرم ارزیابی اولیه پیمانکاران جهت متقاضیان ارسال گردد.

متقاضیان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر در ساعات اداری به شماره ۰۹۰۱۰۰۴۰۹۰۰ تماس حاصل نمایند.

▣ **آخرین مهلت تحویل اسناد ارزیابی به مناقصه‌گزار:**

پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ خواهد بود.

▣ **محل اجرای پروژه:**

خراسان رضوی، شهرستان خواف- منطقه سنگان - کیلومتر ۱۱ بلوار توسعه (رجکو)، روبروی معدن دولتی، کارخانه صنایع معدنی فولاد سنگان

▣ **شرایط شرکت‌کنندگان:**

- دراختیار داشتن امکانات (عملیاتی و اجرایی، مدیریتی، توانایی مالی، توانایی در تأمین متریال و مصالح و تجهیزات و ابزار، داشتن تجربه مرتبط با موضوع مناقصه)
- داشتن ظرفیت آزاد و ارائه صورت‌های مالی حسابرسی شده قبل از انعقاد قرارداد توسط برنده مناقصه الزامی می‌باشد.

تذکر ۱: پس از پایان مرحله ارزشیابی مناقصه گران، دعوتنامه شرکت در مناقصه برای مناقصه گرانی که صلاحیت ارزیابی اولیه را احراز نموده‌اند، ارسال و فرآیند انجام مناقصه وفق شرایط اعلام شده در اسناد مناقصه مورد اقدام واقع خواهد شد.

تذکر ۲: اعلام آمادگی هیچگونه حقی را برای متقاضیان جهت شرکت در مناقصه ایجاد نخواهد کرد.

تذکر ۳: هزینه انتشار این آگهی (نوبت اول و دوم) از برنده مناقصه آتی اخذ خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۱۰/۲۴

شرکت صنعتی و معدنی فولاد سنگان خراسان

یادداشت

باید تجدیدنظر کنیم

فرشاد رشیدنژاد
استاد دانشگاه و کارشناس معدن

اگر کسی پیگیر اخبار و اطلاعات معدنی کشور باشد، به‌خوبی می‌داند که ما از نظر تامین ماشین‌آلات معدنی واقعا در تنگنا هستیم و صنعت معدن ما تا حد زیادی از این مسئله آسیب می‌بیند و متضرر می‌شو، بنابراین به‌نظر می‌رسد که یکی از بهترین راهکارها برای حل مشکل این است که ماشین‌آلات معدنی خود را از پیشرفته‌ترین کشورها در این زمینه تامین کنیم. البته در حال حاضر بحث تحریم‌ها مانع بزرگی در این مسیر است. سیاست‌های داخلی کشور هم در این زمینه گره بر گره می‌افزاید. به‌عبارت دیگر، باوجود اینکه ما در زمینه تامین ماشین‌آلات به‌طور کامل وابسته هستیم، اما باز هم واردات تا حد زیادی ممنوع است که مشکلات بسیاری ایجاد می‌کند. پیش از انقلاب، کشور شوروی در معادن ایران فعالیت زیادی داشت و سبک اکتشافی خاصی را پایه‌گذاری کرده بود که هنوز هم برای اکتشاف زغال‌سنگ و بعضی دیگر از مینرال‌ها مورداستفاده قرار می‌گیرد. این همکاری‌ها در زمینه‌های مختلفی جریان داشته است. به‌عنوان مثال، در زمینه فعالیت‌های اکتشافی یا همان‌طور که می‌دانیم راه‌اندازی و تامین تجهیزات ذوب‌آهن اصفهان. البته طرح اولیه این بود که تجهیزات کارخانه ذوب‌آهن از آلمان خریداری و وارد شود که این کار هم انجام شد، اما کشتی حامل تجهیزات غرق شد و محموله به ایران نرسید، به این ترتیب ایران به روسیه روی آورد و صنعت ذوب‌آهن را که در هر کشوری جزو صنایع زیربنایی به‌شمار می‌رود، شوروی سابق در ایران راه‌اندازی کرد و علاوه بر این، در مراحل مختلف ساخت نیروگاه اتمی بوشهر هم با ایران همکاری داشته است. با گذشت زمان، این فعالیت‌ها کم و کمتر شد. بعد از تفکیک شوروی و جدا شدن جمهوری‌ها، افتی در این زمینه ایجاد شد. به‌شکل دقیق، همین اتفاق درباره یوگسلاوی سابق هم تکرار شد. این کشور که زمانی در زمینه اکتشاف در ایران و کشورهای دیگر بسیار فعال بود و از صاحبان دانش زمین‌شناسی و اکتشافات به‌شمار می‌رفت، بعد از تغییرات سیاسی و چندپاره شدن، عظمت قبلی و نقشی را که در عرصه بین‌المللی داشت، از دست داد. همزمان، کشورهای غربی به‌سرعت رشد کردند و به‌ویژه از دهه ۸۰ میلادی، روند رشد سریعی داشتند و به توسعه قابل توجهی دست یافتند و به این ترتیب، توانستند نقش موثرتری را در زمینه صنعت و معدن در دنیا ایفا کنند. در حال حاضر شاهد هستیم که ماشین‌آلات پیشرفته و عظیم‌الجثه‌ای که در معادن روباز به‌کار می‌روند یا تجهیزات پیشرفته‌ای مانند جامبودریل‌ها و ابزارهای دیگری که برای اکتشاف، استخراج و فرآوری ساخته شده و مورد استفاده قرار می‌گیرند، همه مربوط به امریکای‌شمالی یا کشورهایی مانند آلمان و ژاپن هستند. کشور ما بعد از انقلاب، درگیر جنگ شد و با سیاست‌ها و برنامه‌های مدیریتی زمان جنگ اداره شد، اما بعد از آن و در دوران سازندگی، فعالیت اقتصادی و صنعتی روند رو به رشدی گرفت. در دوره‌هایی که تحریم‌ها تا به این اندازه سختگیرانه نبود، اتفاقات خوبی در زمینه صنعت و معدن رخ داد که آثارش هنوز هم به‌چشم می‌خورد. در صنعت مس و آهن، پیشرفت‌های قابل توجهی به‌وجود آمد و هنوز هم از نتایج آن دوران بهره می‌بریم، اما بعد از آن، جریانات سیاسی به‌سمت و سویی دیگر رفت و دوباره گسستی در زمینه همکاری‌های معدنی ایجاد شد و بسیاری از شرکت‌هایی که در ایران فعال بودند، کشور ما را ترک کردند. در مجموع، از اواسط دهه ۸۰ شمسی به این طرف، به‌واسطه همکاری نکردن با کشورهای پیشرفته، بسیار متضرر شده‌ایم. کشور ما، هرچند از نظر سخت‌افزاری فاصله زیادی با دنیا دارد و از صادرکنندگان فناوری در زمینه اکتشاف و استخراج مواد معدنی به‌شمار نمی‌رود، اما از نظر تئوری، پیشرفت زیادی داشته است و دانش‌آموختگان و پژوهشگران این حوزه در سال‌های اخیر، دانش را توسعه داده‌اند و در حال حاضر ما نیازمند تکنولوژی، ماشین‌آلات و ابزار هستیم، نه دانشی که مربوط به این علوم و فنون باشد. هرچند بسیاری از اتفاقات و تعاملات در عرصه اقتصادی در گرو سیاست‌های کلی کشورها است و این روابط تعیین‌کننده اصلی تعاملات و همکاری‌ها است. اگر سیاست‌های کلی، بازدارنده باشد، در پایین‌دست هیچ کاری نمی‌توان کرد و به‌طبع به آن نتیجه‌ای که می‌خواهیم، نمی‌رسیم. در نتیجه، اینها بحث کلان و مربوط به سیاست‌های کلی کشور است که باید تصمیم‌گیران و صاحب‌نظران سیاسی درباره آن اظهارنظر کنند، اما در مجموع باید در برخی روش‌ها تجدیدنظر کنیم، چون به هر حال دنیا مسیر پیشرفت را با سرعت طی می‌کند و پیوستن به این قطار پرشتاب با تعامل سازنده محقق می‌شود و هرگونه اخلال در این مسیر یا تعامل غیرسازنده، می‌تواند به ضرر کشورهایی باشد که نیازمند فناوری‌های نوین هستند.

همکاری چین و زیمبابوه در بخش معدن

با افزایش تقاضا برای لیتیوم فعالیت‌های معدنی در زیمبابوه، که دارای ذخایر عظیم لیتیوم است، گسترش یافته و شرکت چینی جی‌ال‌سی به‌تازگی از توافق برای سرمایه‌گذاری در بخش معادن لیتیوم این کشور خبر داده است. به گزارش معدن‌نامه، پکن که چندی است روابط اقتصادی خود را با هراره گسترش داده است، قصد دارد در بخش معدن این کشور و استخراج لیتیوم هم سرمایه‌گذاری کند. کشور زیمبابوه با نیم میلیون تن ذخیره لیتیوم به محلی بسیار جذاب برای سرمایه‌گذاری بدل شده است، در حالی که این کشور افریقایی، با تحریم صادرات این محصول روبه‌رو است. گفته شده، زیمبابوه با برخورداری از بیشترین ذخایر لیتیوم در افریقا رتبه پنجم جهانی را در این بخش به خود اختصاص داده است. لیتیوم ۶۰ درصد صادرات زیمبابوه و ۱۶ درصد تولید ناخالص ملی آن کشور را تشکیل می‌دهد، اما براساس گزارش‌های دولتی این کشور سالانه ۱.۸ میلیارد دلار درآمد را به‌خاطر قاچاق و صادرات نامنظم این فلز از دست می‌دهد. دکستر اندونا، عضو مجلس زیمبابوه با انتقاد از سیاست‌های اقتصادی دنیا گفت: این تنها یکی از محدودیت‌هایی است که ما برای صادرات یک ماده معدنی با آن روبه‌رو هستیم. علاوه بر این، بانک جهانی بودجه لازم را برای سدسازی به ما نمی‌دهد. این سد می‌تواند بیش از ۴۰ هزار مگاوات برق تولید کند. بانک جهانی در اختیار استعمارگران جهانی قرار دارد. آنها خواهان رشد افریقا نیستند. ما برای رشد به منابع مالی نیاز داریم. امریکا و استعمارگران جهانی ما را تحریم کرده‌اند. آنها نمی‌خواهند زیمبابوه از لیتیوم و دیگر مواد معدنی سود ببرد.

گزارش صمت درباره تاثیر سیاست‌های ارزی جدید بر بخش معدن

نسخه‌های بی‌اثر تکراری

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

محمدرضا فرزین، اقتصاددان و سکاندار جدید بانک مرکزی در سخنانی پیش از انتصاب به این سمت درباره نرخ ارز اظهار کرد: نرخ ارز در ایران تحت تاثیر تورم انتظاری و تحریم‌ها افزایش می‌یابد. وقتی اعتماد فعالان اقتصادی به‌علت تهدیدهای سیاسی و تحریم‌ها از دست می‌رود، نرخ ارز افزایش پیدا می‌کند، چون آنها، هم به دلایل احتیاطی و هم سفته‌بازی، وارد بازار ارز می‌شوند و به‌دنبال آن، تقاضا برای نقدینگی افزایش پیدا می‌کند و بنگاه‌های اقتصادی به نقدینگی بیشتری برای واردات کالاها و مواد اولیه و واسطه‌ای نیاز پیدا می‌کنند. وی در نخستین اظهارنظرهای خود پس از نشستن بر صندلی مدیر کلی بانک مرکزی ۵ وعده مهم اقتصادی داده است که عبارتند از: تثبیت نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان نیمایی، تامین ارز واردات کالاهای اساسی، کنترل نرخ تورم، کاهش نرخ بازار مبادله‌ای و کوچک‌سازی بازار غیر رسمی ارز. در گزارش امروز صمت، سیامک حاج‌سیدجوادی و شهرام شریعتی ۲ تن از کارشناسان و فعالان معدن درباره وعده‌های ارزی رئیس کل جدید بانک مرکزی و تاثیر آن بر بازار صادرات و واردات مواد معدنی اظهارنظر کرده‌اند. با ما در این گزارش همراه باشید.

عکس: آیدا فریدی

آسیب‌های خودتحریمی

سیامک حاج سیدجوادی ـ کارشناس و فعال معدن: قیمت بازار در لحظه حاضر در کانال ۴۰ هزار تومان است. اگر آن را به ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان ارز نیمایی تقسیم کنیم، ۵۰ درصد اختلاف نرخ ۲ ارز خواهد شد. به این ترتیب، صادرکننده باید ارز صادراتی خود را با اختلاف قابل توجهی زیر نرخ واقعی یا نرخ نیمایی در اختیار دولت قرار دهد و به‌جای آن ریال دریافت کند. اما سئوال اینجاست که مگر صادرات چقدر سود دارد؟ حداکثر سود صادرات، ۱۵ تا ۲۰ درصد است، بنابراین صادرکننده باید ۳۰ درصد هم از جیب خود بگذارد و تحویل دولت بدهد و نه تنها سودی به‌دست نمی‌آورد که متضرر هم خواهد شد. این موضوع منجر به پدیده خودتحریمی می‌شود. در این شرایط، یا صادرات متوقف می‌شود یا صادرکننده از کارت بازرگانی نامعتبر و صوری استفاده می‌کند، این به‌طور دقیق همان اتفاقی است که در چند سال اخیر رخ داده است. درباره واردات هم، این سوال مطرح است که آیا دولت می‌تواند همان‌طور که قول داده، ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی تخصیص دهد؟

عمق فاجعه نرخ تبدیل

پشتوانه پول ملی یا local currency چیست؟ زمانی که سکه ضرب شود، همان فلز سکه، پشتوانه پول است، یعنی فلزی که با آن سکه ضرب شده، چه نیکل باشد یا مس یا برنز و... پشتوانه آن پول به‌شمار می‌رود. اما پشتوانه اسکناس و چک پول‌ها، ذخایر بانک مرکزی است که عبارتند از: جمع درآمدهای سالانه بانک مرکزی، اندوخته ارزی کشور، جواهرات، شمش و طلای بانک مرکزی، سهام شرکت‌های خارج از کشور، مطالبات قابل‌وصول ارزی، جواهرات سلطنتی و... وقتی این اعداد را با هم جمع کنیم و بر مقدار عددی اسکناس موجود در بازار تقسیم کنیم، نرخ اصلی دلار یا «نرخ تبدیل» درمی‌آید. وقتی درآمد ارزی کشور زیاد می‌شود، مخرج کسر خیلی بزرگ می‌شود و به این ترتیب «نرخ تبدیل» پایین می‌آید. اما گاهی دولت بدون آنکه ذخیره معادلی در بانک مرکزی داشته باشد، پول چاپ می‌کند تا میزان اسکناس بازار را افزایش دهد. به این نقدینگی، پول بدون پشتوانه می‌گویند و به این ترتیب، صورت کسر بزرگ‌تر از مخرج می‌شود و «نرخ تبدیل» یا نرخ دلار افزایش پیدا می‌کند، پس هرچقدر اسکناس چاپ شود، در مدتی بین یک تا ۲ ماه به همان میزان تورم ایجاد خواهد شد. در دوران ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد، درآمد ارزی کشور ۵ برابر شد و به این ترتیب، باید نرخ تبدیل کاهش پیدا می‌کرد، اما چنین اتفاقی نیفتاد، زیرا همزمان اسکناس بدون پشتوانه هم چاپ کردند و به این ترتیب، نرخ دلار کاهش نیافت. حالا وقتی میزان اسکناس بدون پشتوانه‌ای را که هر سال چاپ شده، محاسبه کنیم، تازه به عمق فاجعه‌ای که در اقتصاد رخ داده است، پی می‌بریم. به‌ویژه در شرایطی که به‌واسطه تحریم‌ها و افت صادرات، درآمد ارزی کشورمان بسیار کمتر شده است.

چه شده است؟

اما سوال اساسی اینجا است که در این ۲ ماهه اخیر چه اتفاق خاصی افتاده که نرخ تبدیل بالاتر رفته؟ آیا در این مدت دولت به‌میزان ۵۰ درصد اسکناس بدون پشتوانه وارد بازار کرده؟ پاسخ منفی است. آیا درآمد ارزی کشور در این مدت کمتر شده؟ باز هم پاسخ منفی است. هیچ‌یک از این اتفاقات نیفتاده. نه صادرات نصف شده و نه دولت در این ۲ ماهه که نرخ ارز صعود وحشتناکی داشته، میزان نقدینگی را بیش از ۵۰ درصد افزایش داده است. پاسخ به این پرسش، بسیار پیچیده است و باید کارشناسان درصدد پاسخگویی به آن برآیند، اما در کل، گناه این رشد سریع را نباید به گردن مسئول بانک مرکزی انداخت. شاید پاسخ منطقی‌تر این باشد که مقصر این نابسامانی، شرایط سیاسی کشور است که به تورم دامن زده است.

نصیب از ما بهتران

ارز نیمایی می‌تواند در حالتی مفید واقع شود که دولت این مبلغ را برای واردات کالاهای اساسی هزینه کند. البته باید کنترل‌های دقیق و سختگیرانه‌ای هم وجود داشته باشد، چون پیش از این هم درباره ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی یا ارز جهانگیری دیدیم که با این پول مقدار زیادی کالای غیرضروری وارد شد و به نرخ بازار آزاد به‌فروش رسید. بنابراین باید به هر نحو ممکن، جلوی رانت گرفته شود. دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی هم، چیزی در حدود ۵۰ درصد با نرخ بازار اختلاف دارد و بنابراین باید به‌شدت مراقب باشند که این مبلغ باز جذب رانت و نصیب از ما بهتران نشود.

کارت صوری برای بازرگانی

گفته می‌شود وقتی دولت یارانه‌های زیادی به تولید اختصاص می‌دهد، چرا نباید ارز را با نرخ نیمایی از صادرکننده دریافت کند؟ در پاسخ به این پرسش باید گفت: صادرکننده کالای خود را از بازار تهیه می‌کند و در سوی دیگری از دنیا با ۱۵ الی ۲۰ درصد سود به‌فروش می‌رساند، پس چرا باید ارزی را که به این ترتیب به‌دست می‌آورد، با نرخ نیمایی به دولت تحویل دهد؟ در این فرآیند، صادرکننده نه‌تنها سودی به‌دست نمی‌آورد، بلکه باید چیزی هم از جیب خود بگذارد. در این شرایط، کالاها قاچاق می‌شود یا صادرات از طریق کارت بازرگانی صوری انجام می‌شود، یعنی صادرات اتفاق می‌افتد، اما ارز حاصل از آن اظهار نمی‌شود و برنمی‌گردد. راهکارهای حل این مشکل ساده است؛ اگر دولت می‌خواهد تاثیر افزایش نرخ ارز بر جامعه را مهار کند، باید ارز موردنیاز برای واردات کالاهای ضروری را از محل اعتبارات خود تامین کند یا این مقدار را از صادرکننده بگیرد و به واردات نیازهای ضروری کشور اختصاص دهد، بنابراین نیازی نیست که برای همه کالاها و خدمات، سوبسید پرداخت کند.

> بر اساس سیاست جدید بانک مرکزی، صادرکننده باید ارز صادراتی خود را با اختلاف قابل‌توجهی زیر نرخ واقعی یا نرخ نیمایی در اختیار دولت قرار دهد و به‌جای آن ریال دریافت کند

توهمات مدیریتی

شهرام شریعتی ـ کارشناس و فعال معدن: گفته شده است که نرخ ارز نیمایی روی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تثبیت خواهد شد و این ارز برای تامین ماشین‌آلات اختصاص داده می‌شود. این اتفاق حتی در حد شعار هم شدنی نیست. اظهارات و برنامه‌ها نباید اخلالی در چرخه اقتصادی کشور به‌وجود آورد. متاسفانه درباره مسئولان اقتصادی کشور ماجرا به این سادگی نیست و اینقدر برنامه‌های به نتیجه نرسیده تکراری شده که دیگر هیچ اعتباری ندارد و بخش خصوصی اعتماد خود را نسبت به بسیاری از اهداف از دست داده است. خلاصه اینکه، به نظر می‌رسد سکاندار جدید هم به راهی می‌رود که از سالیان سال قبل، مدیران پیشین رفته، تجربه کرده و جوابی هم نگرفته‌اند. سئوال اینجاست که چطور می‌توان نرخ دلار را کاهش داد؟ پاسخ روشن است؛ زمانی می‌توان درباره کاهش و مدیریت نرخ صحبت کرد که شخص واقعا صاحب اختیاری باشد. در حال حاضر کدام رئیس بانک مرکزی می‌تواند نرخ دلار را کاهش بدهد؟ با چه سازکاری؟ اگر توانایی دارد، چرا قبلی‌ها این کار را نکردند؟ سیستم بانک مرکزی که قائم به فرد نیست. سازمان و سیستمی است که دولت و حاکمیت پشت‌سر آن قرار دارد. اگر چنین کاری شدنی است، چرا رئیس کل قبلی این کار را انجام نداد؟ این حرف‌ها هیچ‌کدام جدی نیست. شعارهایی است که بارها و بارها شنیده‌ایم و باز هم می‌شنویم و دیگر تاثیری در بخش خصوصی ندارد و به‌طور معمول، تحلیل کوچه بازاری درباره آن، مصداق پیدا می‌کند که می‌گویند همه‌چیز دست خودشان است.

نسخه‌های تکراری

به‌نظر می‌رسد، تعدادی نسخه از پیش نوشته‌شده وجود دارد که مدیران، در هر موقعیت و جایگاهی برای کنترل بازار به یکی از آنها متوسل می‌شوند. مدیر کل بانک مرکزی که با ادعای تثبیت نرخ ارز پا در میدان گذاشته، پیش از آغاز به کار بهتر است، به این پرسش پاسخ دهد که آیا چنین کاری در حیطه توانایی وی است؟ حقیقت این است که جریانی بزرگ‌تر به نام اقتصاد جهانی وجود دارد و وضعیت اقتصاد ایران بخش کوچکی از آن است. چطور می‌توان از جزء، کل را درست کرد؟ وقتی رابطه‌مان را با FATF قطع کرده‌ایم، تحریم‌های‌مان روز به روز بیشتر می‌شود و برجام در حالت تعلیق است، چطور می‌توانیم سر و سامانی به بازار ارز بدهیم؟ در شرایط فعلی، همین که بتوانیم وضع موجود را حفظ کنیم و اقداماتی انجام دهیم که کمترین آسیب را ببینیم، کافی است.

پایان داستان

اما درباره واردات ماشین‌آلات معدنی که گفته شده، اعتبار مورد نیاز با ارز نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تامین خواهد شد، ۲ موضوع مطرح است؛ اول اینکه مگر این عدد کم است؟ این عدد تا ۶ ماه پیش نرخ دلار آزاد بود. دیگر اینکه اگر قرار است چنین لطفی به بخش معدن بشود، بهتر است به‌جای تامین ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی برای واردات ماشین‌آلات، قوانین گمرکی تغییر پیدا کند و عوارض و تعرفه‌ها حذف شود. جالب است، حقوقی که در اختیار و متعلق به دولت است، حذف نمی‌شود یا کاهش پیدا نمی‌کند، اما از جیب بخش خصوصی و معدن، درباره تامین ارز ماشین‌آلات قول مساعد می‌دهند. اگر قرار باشد، یک فعال اقتصادی برای واردات ماشینی ۵ ساله، ۲ برابر نرخ ماشین نو در آن سوی مرزها هزینه کند، چه کمکی به رونق تولید و اقتصاد شده است؟

اگر رئیس بانک مرکزی می‌خواهد برادری خود را ثابت کند، در دولت و با وزارت اقتصاد لابی کند و میزان گمرکات را کاهش دهد. اما مشکل اینجاست که هیچ‌یک از صحبت‌ها و وعده‌ها با هم هماهنگ نیست و همیشه با یک مقدمه خوب شروع می‌شود و همان‌طور که به آخر می‌رسیم، داستان چیز دیگری می‌شود.

همان آش و همان کاسه

اگر دولت دست از جیب صادرکننده بردارد، افزایش نرخ دلار محاسن زیادی دارد. به‌عبارت ساده‌تر، وقتی بتوانیم صادرات را افزایش دهیم و محصول بیشتری به بازار جهانی عرضه کنیم، یعنی به ریال هزینه و به دلار درآمد کسب کرده‌ایم. به این ترتیب، می‌توان سطح حقوق و دستمزد و به‌تبع آن، رفاه شاغلان این حوزه را بالاتر برد و زیرساخت‌ها را توسعه داد، اما متاسفانه هیچ‌وقت کنترل دقیقی روی موضوع بازگشت پول نبوده است. هر چند سال یک‌بار، رئیس کل بانک مرکزی عوض می‌شود و فصلی از پروتکل‌های جدید و راهکارهای معجزه‌آسا ارائه می‌کند، اما در نهایت، همان آش و همان کاسه است. اگر قرار است، کنترلی انجام گیرد، باید روی برگشت سرمایه و پول حاصل از صادرات باشد و راهکاری در نظر گرفته شود که صادرکننده را مکلف کند، ارز را به کشور برگرداند.

نباید صادرکننده بتواند کالایی را صادر و پول را در کشور دیگری سرمایه‌گذاری کند. نمی‌دانم از چه راهی و به چه طریقی؛ اگر راهش را بلد بودم رئیس کل بانک مرکزی می‌شدم. کسانی که بلد هستند و تخصص این کار را دارند، باید راهکاری برای حل مشکل پیدا کنند. ما در ایران داریم به دلار هزینه می‌کنیم، اما به ریال حقوق می‌گیریم؛ شرایط کارگران‌مان هم همین‌طور است. وقتی موضوع دستمزد کارگران مطرح می‌شود، همه می‌گویند افزایش حقوق تورم ایجاد می‌کند، اما در بقیه مسائل به‌راحتی از موضوع چشم‌پوشی می‌کنند. برای مثال هیچ توجهی به آثار بالا رفتن نرخ دلار نمی‌شود. اگر بالابردن حقوق کارگران تورم‌زا است، پس تکلیف این اتفاقاتی که چند وقت اخیر رخ داده و این تورم وحشتناک چیست؟

سخن پایانی

با وجود تمام موارد یاد شده به گفته بسیاری از کارشناسان کاهش قابل‌توجه نرخ دلار در بازار آزاد، در نخستین روز کاری پس از اظهارات رئیس کل جدید، آغاز خوبی بود؛ به‌شرط آنکه مثل تغییراتی که پیش از این تجربه کردیم، واکنش روانی کوتاه‌مدت بازار به تغییر نباشد.

شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان
Water & Waste Water Company of Isfahan Province

«آگهی فراخوان شناسایی سرمایه‌گذار»

تامین مالی، احداث و بهره‌برداری بخشی از تاسیسات فاضلاب شهرستان مبارکه (مزایده: ۴۰۱-۴-۲۴۶/۴)

شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان در نظر دارد براساس ماده ۳۷ قانون برنامه ششم توسعه، بند (ث) تبصره(۸) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و ماده ۲ قانون تشکیل شرکت‌های آب و فاضلاب مصوب سال ۱۳۶۹، تامین مالی، احداث، تکمیل و بهره‌برداری بخشی از تاسیسات جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب شهرستان مبارکه را در ازای تخصیص بخشی از پساب حاصله به‌منظور کاربری معین و با حجم مشخص برای دوره زمانی محدود و معین به روش بیع متقابل و با شرایط ذیل، به سرمایه‌گذار واجد شرایط واگذار نماید.

– شرح مختصری از پروژه:

–موضوع پروژه: تامین منابع مالی به مبلغ ۱۵،۴۳۴ (پانزده هزار و چهارصد و سی و چهار) میلیارد ریال جهت احداث، تکمیل، ارتقا و بهره‌برداری تاسیسات فاضلاب شهرستان مبارکه به تفکیک:

الف: تامین مالی و تکمیل تاسیسات فاضلاب شامل ۲۴۱ کیلومتر شبکه جمع‌آوری فاضلاب و احداث ۲ باب ایستگاه پمپاژ

ب: تامین مالی و احداث، ارتقا و توسعه تصفیه‌خانه فاضلاب مبارکه به ظرفیت ۷۸۰۰ مترمکعب در شبانه‌روز و تصفیه فیزیکی فاضلاب در محل ایستگاه پمپاژ

ج: تامین مالی سرمایه‌گذاری تاسیسات موجود شامل ۳۴ کیلومتر شبکه جمع‌آوری فاضلاب

د: بهره‌برداری، راهبری، تعمیر و نگهداری تاسیسات احداث شده در دوره واگذاری امتیاز استفاده از پساب تا سقف ۲۵ سال

–سرمایه‌پذیر: شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان

–دوره تامین مالی: ۳ سال

–دوره بهره‌برداری تجاری: با ارائه مدل مالی تا سقف ۲۵ سال می‌باشد.

– محل اجرا: شهرستان مبارکه

ب– شرایط کلی برای سرمایه‌گذاری:

– سرمایه‌گذار به صورت شخص حقیقی یا حقوقی با داشتن سابقه مدیریتی قابل قبول، تامین و تخصیص سرمایه مورد نیاز را به عهده خواهد داشت.

محل و زمان تحویل مدارک درخواستی: مهلت تحویل اسناد ارزیابی تکمیل شده، تا ساعت ۱۳ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۴

محل تحویل مدارک: دبیرخانه معاملات شرکت واقع در اصفهان، خیابان هزارجریب، خیابان شیخ کلینی، خیابان جابر ابن‌حیان، شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان، اتاق ۲۹۲ تحویل و رسید دریافت نماید.

– بدیهی است پس از بررسی مدارک ارزیابی که توسط شرکت کنندگان تکمیل و تحویل می‌شود، از سرمایه‌گذاران واجد شرایط جهت دریافت قیمت پیشنهادی دعوت به عمل می‌آید.

شرکت آب و فاضلاب استان اصفهان

رانت‌های تجاری با ارز فرزین تکرار می‌شود؟

روزگار سیاه معیشت

آتش نفت بر جان مسکن

در بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای بندر فاو عراق تاکید شد

بنادر جنوبی، برگ برنده تجارت ایران

جنوب ایران به دلیل مجاورت و نزدیکی با خلیج‌فارس، دریای عمان و در نهایت آب‌های آزاد، از موقعیت استراتژیک مهمی در عرصه تجارت جهانی برخوردار است. بنادر جنوبی ایران از ارزش بالای تجاری برخوردار بوده و بخش عمده صادرات و واردات کشور از طریق این بنادر انجام می‌شود. با وجود اهمیت بالای بنادر جنوب ایران، شرایط مناسبی را از نظر عملکرد آنها شاهد نیستیم. حجم زیادی از تجارت ایران تنها در تعداد محدودی از بنادر انجام شده و سایر بنادر ایران چه در شمال و چه در جنوب، به طور تقریبی بلااستفاده مانده‌اند. کارشناسان بر این باورند که بنادر، حلقه اصلی در زنجیره تامین کالا بوده و نقش کلیدی و موتور محرک تجارت را برعهده دارند. با وجود این اهمیت، هنوز آن‌طور که باید و شاید از ظرفیت‌های بنادر کشور به‌ویژه بنادر جنوبی ایران بهره‌برداری نشده و باید به سمت تدوین راهکارهای مناسب جهت رفع این غفلت حرکت کرد.

صمت در این گزارش، به بررسی فرصت‌ها و ظرفیت بنادر جنوبی کشور برای توسعه تجارت پرداخته است.

گروه تجارت
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

حدود ۹۰ پست اسکله در بندر فاو عراق در حال ایجاد است و این کشور قصد دارد تا سال ۲۰۲۷، یک شهر لجستیکی با تمام امکانات احداث کند

بهره‌برداری پیش از موعد بندر فاو عراق

چندی پیش وزارت حمل‌ونقل عراق اعلام کرد بندر بزرگ فاو در این کشور زودتر از زمان برنامه‌ریزی شده و در سال ۲۰۲۴ به بهره‌برداری خواهد رسید. به گزارش مهر به نقل از عراقی نیوز، انمار عبدالمنعم السفی، مدیر روابط عمومی شرکت بنادر عراق زیر مجموعه وزارت حمل‌ونقل، با بیان اینکه بندر بزرگ فاو زودتر از موعد در حال تکمیل شدن است گفت: قرار بود این پروژه تا سال ۲۰۲۵ تکمیل شود اما به خاطر سرعت گرفتن روند اجرای آن تا پایان سال ۲۰۲۴ تمام خواهد شد. به گفته این مقام عراقی ساخت دیوار بتنی لنگرگاه‌های این بندر به اتمام رسیده و روند ساخت ۱۵۷ سازه ستونی آن نیز آماده شده و اجرای محل تخلیه و بارگیری کانتینرها در این بندر نیز آغاز شده است. از سوی دیگر دولت عراق نیز چندی پیش اعلام کرد که فاز نخست جاده ۵۲ کیلومتری اتصال بندر فاو به یکی از جاده‌های اصلی در جنوب عراق به اتمام رسیده است.

عدم بهره‌برداری از ظرفیت بنادر

کامبیز مالکی‌زاده، مدیرکل بنادر و دریانوردی آبادان با بیان اینکه وجود بندر فاو برای تجارت در بنادر ایران همزمان تهدید و فرصت است، گفت: حدود ۹۰ پست اسکله در بندر فاو عراق در حال ایجاد است و این کشور قصد دارد تا سال ۲۰۲۷، یک شهر لجستیکی با تمام امکانات احداث کند. هدف اصلی این شهر لجستیکی، تحت تاثیر قراردادن و بازار منطقه شمال خلیج‌فارس است. به گزارش ایسنا، مالکی‌زاده با اشاره به ابعاد وجود بندر فاو در عراق، توضیح داد: همان طور که در ابتدا عنوان شد، وجود بندر فاو برای بنادر ایران هم تهدید و هم فرصت است. سازمان بنادر و دریانوری کشور برای مقابله با اقدامات جدید کشور عراق جهت توسعه فعالیت‌های تجاری و بندری، ساخت بندر بزرگ خلیج‌فارس را در نظر گرفته که ۲ هزار و ۴۰۰ هکتار اراضی در یک قطعه و ۷۰۰ هکتار به بنادر امام خمینی اضافه می‌کند. وی ادامه داد: ظرفیت اسمی که برای بنادر سه‌گانه آبادان (آبادان، اروند و چوئبده) پیش‌بینی شده، نزدیک به ۲ میلیون تن است. علت اصلی عدم تحقق اهداف پیش‌بینی شده برای این بنادر، اتفاقاتی از جمله کرونا و محدودیت‌های ایجاد شده در تجارت برای ایران است. به عنوان مثال در چند سال اخیر محدودیت‌های تجاری برای انجام فعالیت تجاری با بنادر کشورهای مجاور از جمله عراق و کویت داشتیم. کویت سخت‌گیری‌های جدی برای تردد شناورهای ایرانی وضع کرده و این مشکلات سبب شد تا مالکان ۲۰۰ لنج، از بنادر سه‌گانه آبادان به بنادر مجاور مانند استان بوشهر و هرمزگان کوچ کنند. این جابه‌جایی‌ها سبب شد تا از تحقق ظرفیت اسمی بنادر سه‌گانه آبادان باز بمانیم.

مهاجرت ۱۲ هزار خانوار از آبادان

مدیرکل بنادر و دریانوردی آبادان با بیان اینکه درحال‌حاضر از معضلات شهر آبادان بحث اشتغال است، گفت: به دلیل وجود پالایشگاه و فعال بودن صنعت نفت در منطقه آبادان، اغلب افراد تصور می‌کنند تا منبع درآمد اصلی مردم از صنایع نفتی و پتروشیمی است. در حالیکه اشتغال مردم آبادان برخلاف تصور عموم، بر پایه تجارت و بندر است. پیش از کرونا هزار و ۲۰۰ شناور در بنادر سه‌گانه آبادان وجود داشت اما درحال‌حاضر تعداد این شناورها به ۳۰ لنج کاهش پیدا کرد. وی خاطرنشان کرد: اگر هر لنج ۸ تا ۱۰ خدمه داشته باشد، در مدت کرونا حدود ۱۲ هزار نفر از منطقه آبادان مهاجرت کردند یا کارشان را از دست دادند که اگراین تعداد به تعداد خانوار ایرانی (حدود پنج نفر) ضرب شود، در نهایت ۶۰ هزار سفره محدود شد. این آمار نشان می‌دهد شرایط بسیار نامناسب بوده و مهم‌ترین وظیفه نهادهای دولتی، توجه به اقتصاد بنادر و تجارت دریایی است. مالکی‌زاده ادامه داد: سازمان بنادر و دریانوری آبادان تمام تلاش خود را جهت احیای ظرفیت‌های بنادر سه‌گانه آبادان به کار گرفته و در چند مدت اخیر توانسته‌ایم تا حدودی شرایط این بنادر را بهبود بخشیم. درحال‌حاضر حدود ۱۳۰ شناور در بنادر سه‌گانه آبادان وجود داشته و این قدمی مثبت در راستای ترمیم شرایط اقتصادی منطقه است.

کاهش نسبی محدودیت تردد شناورها

مالکی‌زاده در ادامه صحبت‌های خود به کاهش موانع تجارت با کشورهای همسایه اشاره کرد و گفت: همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد، در چند مدت اخیر تلاش‌های زیادی برای بازگرداندن لنج‌ها و شناورها به بنادر آبادان شد. این تلاش‌ها ادامه‌دار بوده و انتظار داریم بتوانیم بخش زیادی از صاحبان لنج‌ها را به این منطقه بازگردانیم. یکی از تلاش‌های انجام شده در این راستا، کاهش محدودیت‌های تجارت با کویت بود. در مدت کرونا ایران و عراق می‌توانستند با کویت بازار تجاری داشته باشند که به‌دلیل سخت‌گیری‌های کویت و عدم رعایت استانداردهای تجاری از سوی ایران، سهم ایران در این بازار کاهش یافت. وی ادامه داد؛ کمرنگ شدن حضور ایران در بازار کشور کویت در حالی بود که سایر کشورها با رعایت استانداردهای تجاری، روابط اقتصادی خود را با این کشور حفظ کرده بودند. البته با حضور ایران پر نشست کویت و انجام برخی رایزنی‌ها، محدودیت‌ها برای تجارت ایران و کویت کاهش پیدا کرد. مالکی‌زاده درباره استانداردهای لازم در تجارت بنادر گفت: در بندر ۳ ویژگی سرعت (تخلیه و بارگیری آسان‌تر)، ارزان بودن و ایمنی (از نظر نگهداری کلا و شناور) مهم است؛ اگر در هر بندری این ۳ مؤلفه رعایت شود، کالا به بندر مقصد منتقل خواهد شد. با وجود اهمیت چنین مواردی، درحال‌حاضر لنج‌های ایرانی ساختاری قدیمی داشته و همچنان چوبی هستند. این لنج‌ها استاندارد نبوده و قیمت‌ها را افزایش می‌دهند. به این دلیل محدودیت‌هایی برای تردد لنج‌های ایرانی بین بنادر کشورهای مختلف وجود داشته که قابل توجه است.

عدم استقبال مردم از شناورهای فلزی

مدیر بنادر و دریانوردی آبادان با اشاره به ماهیت فرهنگی لنج، بیان کرد: لنج‌ها در قطر و امارات تغییر کاربری داده و درحال‌حاضر در بخش تفریحی از آنها استفاده می‌کنند. ایران قصد حذف کردن لنج و از بین بردن فرهنگ قدیمی این نوع شناورها را ندارد اما باید قبول کنیم که لنج‌ها برای تجارت کشور مضر هستند. به دلیل قدیمی و فرسوده بودن این کشتی‌ها، تردد شناورهای ایرانی در بنادر کشورهای مختلف محدود شده و باید به این مسئله توجهی جدی داشته باشیم. وی ادامه داد: برای بهبود این موضوع، سازمان بنادر و دریانوردی آبادان برنامه دارد تا ناوگان‌های فلزی را جایگزین بخش فرسوده کند.

این برنامه در قالب وجوه اداره‌شده، تسهیلات مناسب با درصدهای پایین و حمایت‌های مالی اینچنینی اجرایی خواهد شد. درحال‌حاضر حدود ۱۵ شناور فلزی در بندر آبادان داریم که هنوز استقبال مناسبی از این شناورها نشده است. یکی از دلایل عدم استقبال افراد را می‌توان ریشه‌دار بودن فرهنگ لنج‌ها چوبی سال سده‌های قبل معرفی کرد.

تدوین سیاست جداگانه برای هر بندر

مالکی‌زاده با اشاره به اهمیت موضوع سوخت در رونق بنادر، گفت: ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز برای جلوگیری و کاهش قاچاق سوخت، اعلام کرده که سوخت یارانه‌ای در بنادر آبادان، تنها برای یک نوبت سفر ملوانی اختصاص می‌یابد. درحالیکه برای بنادر دیگر مانند هرمزگان و بوشهر، بین ۳ تا ۶ نوبت هم سوخت یارانه‌ای به ملوانان ارائه می‌شود. این نگاه، تبعیضی جدی برای ملوانان در بنادر مختلف است که پیامدهای مناسبی به همراه ندارد. این مقام مسئول تاکید کرد: سوخت غیریارانه‌ای قیمتی حدود ۲۸ تا ۲۹ هزار تومان به ازای هر لیتر است. اما سوخت یارانه‌ای ۳۰۰ تومان بوده و با اختصاص یک نوبت، تنها یک سفر را می‌توان رفت که این موضوع برای شناورها صرفه اقتصادی ندارد. این موضوع می‌تواند در ادامه مهاجرت ملوانان از بنادر آبادان را به همراه داشته باشد. وی همچنین خاطرنشان کرد: کارآمد بودن برنامه‌ها، مهم‌ترین اصل اجرای تصمیمات است و نهادهای دولتی باید به این نکته توجهی ویژه داشته باشند.

تصمیمات و الگوهایی که برای یک بندر اتخاذ می‌شود، برای سایر بنادر نیز راهگشا نبوده و باید برای هر بندر متناسب با وضعیت و خصوصیات آن برنامه‌ریزی کرد.

به عنوان مثال دولت برنامه‌ای را برای بندر بوشهر اتخاذ کرده و همان سیاست را برای بنادر منطقه خوزستان اجرا کرده است. این برنامه برای بنادر خوزستان نه‌تنها راهگشا نبوده بلکه باعث ایجاد فسادهای متعدد نیز می‌شود. به عنوان مثال الگوی سیاستی بندر بوشهر برای بنادر خوزستان اجرایی شد که همین مسئله افزایش موارد تهلنجی و عدم کنترل این فعالیت‌ها را به دنبال داشت.

ایران قصد حذف کردن لنج و از بین بردن فرهنگ قدیمی این نوع شناورها را ندارد اما باید قبول کنیم لنج‌ها برای تجارت کشور مضر هستند

ظرفیت‌های تجاری بندر امام‌خمینی

بهروز آقایی، مدیرکل بنادر و دریانوردی استان خوزستان با بیان این‌که خوزستان یکی از استان‌های اصلی دریایی ایران است، اظهار کرد: استان خوزستان، دارای هزار و ۱۸۶ کیلومتر خط ساحلی بوده و ۷۰۰ کیلومتر آبراه در این استان قابل کشتیرانی است. ظرفیت بنادر این منطقه با احتساب صنایع همجوار، ۸۰ میلیون تن است که ۶۰ میلیون تن آن در بندر امام، ۱۰ میلیون تن در بندر خرمشهر، یک میلیون تن در بندر آبادان و مابقی آن در سایر بنادر استان خوزستان است. به گزارش تسنیم، آقایی با اشاره به این‌که در نیمه نخست امسال بیش از ۸ هزار فروند کشتی در بندر امام پهلوگیری شده است، افزود: بندر امام به‌عنوان بزرگ‌ترین بندر تجاری ایران و بزرگ‌ترین بندر خوزستان، مطلوب‌ترین بندر در کاهش زمان هزینه انتقال کالا به مراکز مصرفی کشور به شمار می‌رود. ظرفیت درجای این بندر ۴.۶ میلیون تن بوده و یکی از بیشترین ظرفیت‌ها را بین بنادر جنوبی کشور دارد. همچنین این بندر پسکرانه قوی برای صادرات محصولات کشاورزی داشته که به عنوان مزیت و ظرفیت مهم تجاری آن محسوب می‌شود.

احداث عمیق‌ترین بندر خلیج‌فارس

آقایی ادامه داد: درحال‌حاضر ۷۵ درصد ظرفیت بندر امام تکمیل بوده و طرح‌هایی برای بهبود این شرایط در دستور کار است. یکی از برنامه‌های پیش‌رو برای بهبود و افزایش ظرفیت بندر امام، احداث بندر بزرگ کانتینری در خلیج‌فارس با امکان پهلوگیری کشتی‌های سایز بزرگ با امکان درافت ۳۰ تا ۴۰ متر است. این بندر در صورت احداث، به عمیق‌ترین بندر حوزه خلیج‌فارس و بیرون از این منطقه تبدیل خواهد شد. وی خاطر نشان کرد: با احداث بندر مذکور، مزیت رقابتی با بنادر منطقه شده و تاثیری جدی بر روند تجارت ایران خواهد داشت. از این رو تلاش داریم سال آینده مطالعات فاز ۱ و ۲ این ابربندر را به اتمام برسانیم. یکی از مهم‌ترین الزامات کسب موفقیت در رقابت‌های بین‌المللی، انجام تجارت در میزان و تناژ بالا است. بهبیانی دیگر باید اقتصاد و تجارت را در مقیاس‌های بالا در نظر داشته باشیم که این تمر به اسکله‌های بزرگ و تجهیزات گسترده نیاز دارد. درحال‌حاضر این بخش با کمبودهایی مواجه بوده که باید آن را برطرف کنیم.

سخن پایانی

با نگاهی به آمار تجارت بندر آبادان در ۹ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ در می‌یابیم تا پیش از شیوع ویروس کرونا، بنادر آبادان ظرفیت تخلیه و بارگیری بالغ بر ۱۱۰ هزار تن کالا را داشتند. در مدت کرونا به دلیل محدودیت‌های این دوران و کوچ صاحبان شناورها به بنادر دیگر، درآمد بنادر سه‌گانه آبادان به یک درصد کاهش پیدا کرد. حال با کاهش محدودیت‌های تجاری برای شناورهای این منطقه، شاهد بهبود تجارت با سرعت بسیار کم و به اصطلاح حلزونی در بنادر آبادان هستیم. مسئولان معتقدند مشکلات بنادر جنوبی کشور ریشه‌ای بوده و تا زمانیکه بسترهای مناسب برای رفع خلاها و برنامه‌ریزی مناسب برای این امر انجام نشود، شاهد بهبود وضعیت تجارت در این مناطق نخواهیم بود.

نظرگاه

بازار موبایل وابسته به ارز نیمایی است

احسان بیات- عضو اتحادیه فناوران رایانه: طی هفته‌های گذشته، شاهد رشد چشم‌گیر نرخ تلفن همراه بودیم و بازار این کالا نوسانات جدی را تجربه کرد. حتی کار به جایی رسید که در برخی بازارها، شاهد رسیدن آیفون به قله ۱۰۰ میلیون تومان بودیم.

درحال‌حاضر، تمایلی برای فروش موبایل در بازار وجود نداشته و دلیل اصلی آن، افزایش بدون توقف قیمت‌ها است. در این میان برخی نهادها و سازمان‌ها اقداماتی را جهت سامان‌دهی بازار موبایل در دستور کار خود قرار داده که به نظر می‌رسد این برنامه‌ها موفقیت‌آمیز نخواهد بود. اگر بخواهیم پیش‌بینی کلی در رابطه با آینده بازار موبایل داشته باشیم، به نظر می‌رسد عدم تمایل برای فروش موبایل در بازار تداوم پیدا نکند و کمی از شرایط هیجانی بازار موبایل فاصله بگیریم.

امید آن می‌رود قیمت‌ها به شرایط قبل نزدیک‌تر شده و در نهایت نرخ آیفون به ۵۶ تا ۶۰ میلیون تومان بازگردد. دلیل اصلی رشد نرخ موبایل در چند وقت اخیر، تامین نشدن ارز از طریق بازار نیما برای واردات تلفن همراه بود. موبایل با ارز نیما وارد کشور شده و طی تلاطم‌های هفته‌های اخیر بازار ارز، تامین ارز نیما برای واردات تلفن همراه با چالش‌های جدی همراه شد. از این رو می‌توان گفت نرخ تلفن همراه وابستگی جدی به ارز نیمایی داشته و هرگونه مشکل در این رابطه، بازار داخلی این کالا را با چالش همراه خواهد کرد. نرخ ارز نیمایی در ۲ هفته اخیر حدود ۱۵ درصد افزایش داشت و تامین ارز نیمایی برای واردکنندگان موبایل در دو هفته اخیر دشوار شده بود. همین مسئله یکی از دلایل جدی افزایش قیمت‌ها در بازار داخلی به شمار می‌رود.

اواخر هفته گذشته، تغییرات جدی در بدنه مدیریتی بانک مرکزی اعمال شده و سیاست‌های جدیدی در رابطه با بازار ارز اعلام شد. بانک مرکزی اعلام کرده ارز نیما موجود است و مشکلی در تامین ارز وجود ندارد. این در حالیست که طی ۲ هفته اخیر، ارز نیما از سوی صرافی‌ها و بانک‌ها تامین نشد. همچنین نرخ این ارز افزایش پیدا کرده و در نهایت بازار داخلی تلفن همراه با افزایش نرخ همراه شد.

امیدواریم که طی تغییر و تحولات جدید سیاست‌های بانک مرکزی، واردات تلفن همراه نیز مانند گذشته مشمول دریافت ارز نیما شود. تنها در این شرایط می‌توان همچنان این کالا را با نرخ سابق در بازار عرضه کرد. در غیر این صورت اگر ارز نیمایی برای واردات تلفن همراه حذف شود و واردکنندگان ناچار به انجام واردات با نرخ‌های بالاتر باشند، بدون تردید نرخ بازار موبایل تغییر کرده و شاهد افزایش جدی نرخ این کالا در بازارهای داخلی خواهیم بود. این مسئله نکته‌ای است که دولت باید همواره به آن توجه داشته باشد. در هفته گذشته نرخ آیفون به بالای ۱۰۰ میلیون تومان رسید و درباره دلیل این موضوع باید گفت برند آیفون در ایران جزو کالاهای لوکس حساب شده و برای واردات آن، ارز نیمایی اختصاص داده نمی‌شود. به عبارتی واردات این کالا ممنوع بوده و به این دلیل در چند وقت اخیر شاهد افزایش این کالا بودیم. تا زمانی که ثبت سفارش برای واردات این برند وجود نداشته باشد و کالا وارد نشود، نرخ آن بالا خواهد ماند. نرخ‌های فعلی آیفون در بازار ایران درحالیست که نرخ آیفون پرومکس در بازارهای جهانی ۱۲۰۰ دلار است. از این‌رو نرخ واقعی آیفون در بازار ایران باید حدود ۵۳ تا ۵۵ میلیون تومان باشد اما درحال‌حاضر قیمت‌ها دوبرابر بازار جهانی است.

در ابتدا نیز عنوان شد که یکی از دلایل ایجاد التهاب در بازار موبایل، خودداری فروشندگان از فروش این کالا است. فروشندگان نمی‌دانند در آینده تلفن همراه را با چه قیمتی خواهند فروخت از این رو فروش آن اجتناب می‌کنند. اما به نظر می‌رسد این شرایط ادامه‌دار نباشد.

یادداشت

سیاست‌های بانک مرکزی امیدوارکننده است

یدالله صادقی ـ رئیس اسبق سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران

اواخر هفته گذشته، تغییرات جدی در بدنه مدیریتی بانک مرکزی رخ داد. با آغاز به کار رئیس کل جدید بانک مرکزی، سیاست‌های تازه این سازمان نیز ابلاغ شد که می‌توان آنها را مثبت ارزیابی کرد. براساس برنامه‌های جدید بانک مرکزی قرار است تا به مدت یک‌سال، نرخ ارز نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰تومان باشد و کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات با این ارز وارد شوند.

تا پیش از این، مواد اولیه، ماشین‌آلات و به‌طورکلی کالاهایی که مشابه داخلی نداشته یا برای آنها کمبود وجود داشت، با ارز نیمایی وارد می‌شد، هرچند این رویه در دوران مدیریت رئیس کل پیشین بانک مرکزی در مدت زمانی کوتاه بنا به دلایل مختلفی همچون کمبود منابع ارزی، به‌طورنامحسوس متوقف شد، اما به‌نظر می‌رسد رئیس کل فعلی این سیاست جدید را با قدرت، اجرایی خواهد کرد. برخی معتقدند این طرح، بر نرخ تمام‌شده کالاها در بازار تاثیر خواهد داشت، در صورتی که چنین نیست. براساس طرح جدید بانک مرکزی، به مدت یک‌سال کالاها با نرخ ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی وارد خواهد شد که این اقدام ثبات را بر بازار حاکم خواهد کرد، بنابراین شاهد افزایش نرخ کالاها در ادامه نخواهیم بود.

بیشترین تاثیر این طرح، روی بازارهای مالی موازی مانند طلا، ارز و سکه خواهد بود. در این مدت به‌دلیل تحمیل شدن شوک‌های ارزی به بازار، انتظارات تورمی جدی شکل گرفت که به‌نظر می‌رسد در ادامه با اجرایی شدن راهکارهای جدید بانک مرکزی و خارج شدن بازار ارز شوک ارزی، این حباب‌ها و مشکلات نیز برطرف شود. رئیس کل جدید بانک مرکزی اعلام کرده تمرکز این نهاد بر ارز سامانه نیما است و سیاست‌های ارزی در راستای کاهش فاصله بازار آزاد و نیمایی خواهد بود.

این نوع رویکرد، باعث کاهش نرخ ارز در بازار آزاد شده و در نهایت شرایط به ثبات نسبی خواهد رسید. امیدواریم سیاست‌های جدید بانک مرکزی، ضمن جهت‌دهی به بازار، وضعیت اقتصادی و فعالیت‌های تجاری را ترمیم کند. وظیفه اصلی بانک مرکزی، حفظ ارزش پول ملی است و باید در این راستا تمامی تلاش خود را به کار گیرد. اگر بانک مرکزی موفق شود از تصمیمات گذرا عبور کرده و استقلال بیشتری در رابطه با سیاست‌های خود داشته باشد، می‌تواند راهکارهای بهتری تدوین و عملیاتی کند، همچنین وعده‌های داده‌شده تحقق یافته و در ادامه، شرایط بازار بهبود خواهد یافت. به‌طورکلی نسبت به آینده تحقق برنامه‌های جدید بانک مرکزی خوش‌بین هستم و به‌نظر من، این راهکارها در صورت اجرای صحیح می‌تواند پیامدهای مثبت مهمی داشته باشد. در نگاه برخی افراد، این سیاست‌ها می‌تواند شبیه سیاست ارز ترجیحی باشد، در صورتی که این ۲ طرح، تفاوت‌های جدی با یکدیگر دارند.

طی چند هفته اخیر، شرایط نامناسبی بر بازارهای ارزی و اقتصادی کشور حاکم و تمامی بازارها درگیر شوک‌های ارزی جدی بودند. بخش زیادی از این شرایط تصنعی بود و قیمت‌های ارز در آن زمان، واقعی نبودند، چرا که ارزش دلار امریکا در بازارهای بین‌المللی نیز در چند وقت اخیر افزایش نداشته و نسبت به سایر ارزها، کاهش نسبی داشته است، بنابراین نرخ فعلی ارز در ایران، واقعی نیست. حال رئیس کل جدید بانک مرکزی قصد دارد تا با اصلاح روند، نرخ ارز را به ارزش واقعی خود (که قیمت‌هایی به‌مراتب پایین‌تر از شرایط فعلی است) بازگرداند که می‌توان نسبت به تحقق آن خوش‌بین بود. تثبیت ارز نیمایی، علاوه بر کاهش قیمت ارز در بازار آزاد می‌تواند منجر به ثبات بیشتر بازار نیز شود. چراکه واردکنندگان و تولیدکنندگان از وضعیت آتی فعالیت‌های خود و قیمت‌هایی که باید بپردازند آگاهی کامل داشته و درگیر نواسانات قیمتی نخواهند شد. این ثبات قیمتی در ادامه بازار مصرف‌کننده را نیز تحت تاثیر قرار داده و می‌توان جلوی بخشی از افزایش قیمت‌ها را گرفت.

توافقنامه ایران و اوراسیا در ایستگاه پایانی

دبیر کمیسیون اقتصادی اتحادیه اوراسیایی اعلام کرد که به‌احتمال زیاد در نیمه نخست سال ۲۰۲۳ توافق ایجاد منطقه آزاد تجاری با ایران امضا خواهد شد.

به‌گزارش فارس و به‌نقل از تاس، میخائیل میاسمیکویچ، دبیر کمیسیون اقتصادی اتحادیه اوراسیایی، طی مصاحبه‌ای گفت: به‌احتمال زیاد در نیمه نخست سال ۲۰۲۳ توافق ایجاد منطقه آزاد تجاری بین این اتحادیه و ایران امضا خواهد شد. بسترسازی برای امضای توافق مشابه با مصر هم در مراحل پایانی است. اتحادیه اقتصادی اوراسیا به‌طورکامل آماده ورود و توسعه چنین توافقات تمام‌عیاری است. ما در حال اجرای اقدامات اقتصادی موقتی هستیم که در عین حال منافع زیادی برای طرفین به‌همراه دارند، از این‌رو به‌دنبال آن هستیم که توافق با ایران در نیمه نخست سال ۲۰۲۳ امضا شود تا به‌سرعت بتوانیم روند تصویب و اجرای آن را آغاز کنیم.

میاسمیکویچ ادامه داد: اتحادیه اقتصادی اوراسیا روند مشابهی را برای تجارت با مصر هم در پیش گرفته و در نظر دارد تا توافقنامه‌های مناسبی را برای تبادلات تجاری با این کشور به‌ثمر برساند. براساس نتایج ۵ دور مذاکرات با کشور مصر، ما در مرحله تصمیم‌گیری قرار داریم. به‌گفته وی، این اتحادیه امید زیادی برای بستن توافق تجارت آزاد با هند هم دارد و در این مسیر در حال مذاکرات ابتدایی است. اتحادیه اقتصادی اوراسیا دراین‌باره ۲ بار با وزیر امور خارجه هند دیدار و فهم مشترک و کاملی در این زمینه پیدا کرده است.

تکیه بانک مرکزی بر رفع تعهد ارزی صادرکنندگان

رانت‌های تجاری با ارز فرزین تکرار می‌شود؟

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

خبرسازترین اتفاق ارزی کشور پس از روزها حرکت دلار بر مدار صعودی، تغییر رئیس کل جدید بانک مرکزی و اعلام سیاست‌های جدید ارزی است. رئیس‌کل جدید بانک مرکزی، سیاست کلی این بانک را تامین نیازهای ارزی کالای اساسی و ماشین‌آلات با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان عنوان کرد. به‌بیان دیگر، ثبات نرخ ارز نیمایی بر رقم ۲۸هزار و ۵۰۰ تومان، برنامه جدی رئیس کل جدید است که در همین چند روز اظهارنظرهای زیادی به همراه داشته است. بخشی از کارشناسان معتقدند این سیاست، مشابه سیاست ارز ترجیحی یا همان دلار ۴ هزار و ۲۰۰تومانی است و پیامدهایی مشابه قبل را به‌همراه خواهد داشت. هنوز پرونده افرادی که به بهانه واردات اقلام اساسی و کالاهای موردنیاز کشور، ارز ترجیحی دریافت کرده و با این ارز، کالاهای غیرضروری وارد و با قیمت‌های گزاف به بازار عرضه کرده‌اند، باز و تکلیفی برای این افراد روشن نشده است. جنجال‌های مربوط به حذف ارز جهانگیری در ابتدای امسال توسط دولت سیزدهم نیز به‌دلیل این مسائل بود و حال دومین رئیس بانک مرکزی دولت رئیسی قصد دارد شیوه‌ای مشابه را تکرار کند.

عکس: صمت

پیش‌بینی‌پذیر شدن بازار، هدف بانک مرکزی

محمدرضا فرزین، رئیس‌کل بانک مرکزی با بیان اینکه نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی ارز نیمایی می‌تواند نیازهای ارزی کالاهای اساسی و ماشین‌آلات و مواد اولیه تولید را رفع کند، تصریح کرد: بانک مرکزی در آینده تمام نیازهای ارزی سامانه نیما را تامین خواهد کرد و از نظر عرضه ارز در ادامه مشکلی وجود نخواهد داشت. آقای رئیس کل معتقدند است؛ شیب صعودی نرخ ارز در چند روز اخیر غیرمنطقی بوده و در ادامه باید قیمت‌ها کاهش یابد، چرا که در ۹ ماه گذشته، صادرات غیرنفتی، ۳۶ میلیارد دلار بود و واردات به‌میزان ۴۲ میلیارد دلار انجام شده است. بنابراین میزان فعلی صادرات غیرنفتی می‌تواند بخش زیادی از نیاز ارزی واردات را پوشش دهد، از این‌رو نرخ فعلی ارز در شرایط کنونی اقتصادی نرخ منطقی نیست. از سویی دیگر، بخش زیادی از عرضه ارز در نیما مربوط به ارزهای حاصل از صادرات نفت و محصولات پتروشیمی است. به گفته فرزین براساس برنامه‌ریزی در هفته جاری عرضه ارز در سامانه نیما افزایش پیدا خواهد کرد. بانک مرکزی تلاش دارد تا تمامی نیازهای تجاری را در ادامه از طریق این ارزهای صادراتی تامین کند. رئیس‌کل بانک مرکزی درباره گروه‌های کالایی که واردات آنها با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰تومان انجام خواهد شد، گفت: این ارز به واردات کالاهای اساسی، ماشین‌آلات و مواد اولیه تولید تعلق خواهد گرفت، بنابراین روند جدید اعمال‌شده به صادرکنندگان خرد آسیبی نخواهد رساند. رئیس‌کل بانک مرکزی بااشاره به اینکه نرخ ارز ۲۸ و ۵۰۰ تومانی برای یک دوره یک‌ساله تثبیت شده است، گفت: هدف بانک مرکزی، ایجاد ثبات در بازار کالایی است، چرا که فعالان بازار باید از نرخ نهایی کالاها در بازه زمانی کوتاه‌مدت و میان‌مدت باخبر باشند و نرخ معامله کالاها نیز مشخص باشد. فرزین اضافه کرد: چون در ایران معاملات آتی ارزی وجود ندارد، بنابراین تولیدکنندگان برآوردی از نرخ ارز در روزهای پیش‌رو ندارند. با ثبات یک‌ساله نرخ ارز نیما، پیش‌بینی‌پذیری بازار در این دوره کوتاه مهیا می‌شود.

ارز نیما از کجا تامین خواهد شد؟

عباس آرگون، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، در واکنش نسبت به اظهارنظر رئیس کل جدید بانک مرکزی گفت: تکرار اشتباه گذشته، بازار را بیش از شرایط فعلی درگیر دست‌انداز و چالش خواهد کرد. این فعال بازرگانی تصریح کرد: رئیس کل جدید بانک مرکزی از ابتدای دوره مدیریت خود، اعلام کرد که نرخ ارز نیمایی را بر رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰تومان، به مدت یک‌سال تثبیت خواهد کرد، در حالی که ماهیت ارز نیمایی، به شناور بودن آن و تثبیت آن، به‌معنای ایجاد ارز ترجیحی جدید با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰تومان است. از سویی دیگر، فرزین اعلام کرده واردات کالاهای اساسی، ماشین‌آلات و مواد اولیه با این ارز انجام خواهد گرفت که خود مسئله‌ای قابل‌توجه است. وی ادامه داد: ابتدا باید بانک مرکزی به این سئوال پاسخ دهد که منبع ارز واردشده با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان، از کجا تامین خواهد شد. اگر قصد دارد، منبع ارزی واردشده به بازار نیما را توسط ارزهای بازگشتی از محل تعهدات ارزی صادرات تامین کند، توجه داشته باشد به‌دلیل وجود تفاوت فاحش میان نرخ ارز در بازار آزاد و قیمت‌ها در بازار نیمایی، صادرکنندگان علاقه‌ای به این شیوه از بازگرداندن ارزهای خود ندارند، چرا که صادرکنندگان کالاها را در بازار با نرخ‌های آزاد و قیمت‌های بسیار بالا تهیه کرده و رفع تعهدات ارزی با نرخ ثابت ۲۸هزار و ۵۰۰ تومان برای آنها صرفه اقتصادی ندارد. این فعال تجاری ادامه داد: دولت باید در نظر داشته باشد اقتصاد و تجارت دستورپذیر نبوده و بازار راه خود را طی خواهد کرد. از سویی دیگر، اجرای سیاست‌های این‌چنینی نه‌تنها به ثبات بازار کمک نمی‌کند، بلکه به مشکلات موجود نیز می‌افزاید.

وجود ارز ترجیحی مشکلات زیادی برای اقتصاد به‌همراه داشت و به این دلیل ارز جهانگیری حذف شد. مشکلات ارزی که در کشور وجود دارد، با دستور و بخشنامه رفع نمی‌شود و باید ریشه‌ای آن را درمان کرد

▣ تکرار تجربه‌های نافرجام

آرگون در ادامه صحبت‌های خود به مشکلات وجود ارز ترجیحی در سال‌های گذشته اشاره کرد و گفت: اجرای سیاست ثبات نرخ ارز نیما، به‌معنای وضع ارز ترجیحی با قیمتی جدید است. به‌عبارتی، رئیس کل جدید بانک مرکزی روند گذشته را تکرار خواهد کرد که نتیجه‌ای جز نتیجه پیشین نخواهد داشت. اگر نگاهی به گذشته بیندازیم، خواهیم دید وجود ارز ترجیحی مشکلات زیادی برای اقتصاد به‌همراه داشت و به این دلیل ارز جهانگیری حذف شد.

وی افزود: مشکلات ارزی که در کشور وجود دارد، با دستور و بخشنامه قابل رفع نیست و باید ریشه‌ای آن را درمان کرد. مهم‌ترین راهکاری که بانک مرکزی باید برای عبور از وضعیت فعلی در نظر گیرد، کاهش نرخ ارز و تقویت ارزش واحد پول ملی است.

آرگون تصریح کرد: سیاست جدید بانک مرکزی بر ثبات نرخ ارز نیما است. این کار شاید از جنبه‌هایی، مناسب ارزیابی شود، اما به‌طورکلی باید در گذر زمان دید که بانک مرکزی چطور نرخ ارز نیما را ثابت نگه خواهد داشت.

به‌بیان دیگر، آیا بانک مرکزی توانایی ثبات بازار ارز، را خواهد داشت یا خیر، همچنین توجه داشته باشیم که نرخ ارز در سامانه نیما، تا چه حد با واقعیت موجود در بازار همخوانی دارد.

وی افزود: تجارب گذشته در اعمال سیاست دستوری و نرخ ثابت برای ارز نشان می‌دهد این نوع سیاست‌ها، بازار ارز و همچنین فعالیت‌های تجاری را به‌سامان نخواهد رساند.

▣ اقتصاد از ریشه خراب است

آرگون به فسادهای شکل‌گرفته در زمان وجود ارز ترجیحی برای واردات کالاها اشاره کرد و افزود: تفاوت راهکار جدید بانک مرکزی با شکل‌گیری ارز ترجیحی، در آنجا است که در آن زمان برای واردات تمام کالاهایی که مانعی برای ورود آنها وجود نداشت، ارز۴ هزار و ۲۰۰تومانی اختصاص داده می‌شد. حال بانک مرکزی اعلام کرده تنها برای واردات مواد اولیه، ماشین‌آلات و کالاهای اساسی، ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی تخصیص داده خواهد شد، اما به‌طورکلی سیاست ابلاغ‌شده، مشابه با روند اجرای ارز ترجیحی است که ابتدای امسال حذف شد. وی ادامه داد: وجود ارز ترجیحی باعث شکل‌گیری فساد در بخشی از فعالیت‌های بازرگانی شده و برخی از افراد سودجو استفاده‌های نامناسبی از این ارز داشتند. سیاست اشتباهی را که آزمون خود را پس‌داده، نباید مجدد تجربه کرد و این نکته‌ای است که متاسفانه مدیران دولتی به آن توجه ندارند. باید در ادامه دید بانک مرکزی چه رویکردی نسبت به تخلفات احتمالی داشته و چطور این راهکار را مدیریت خواهد کرد.

این فعال بازرگانی در ادامه با اشاره به راهکارهای موثر برای کنترل بازار ارز گفت: مهم‌ترین سیاستی که باید بانک مرکزی برای ساماندهی به وضعیت فعلی بازار ارز در پیش گیرد، کاهش نرخ ارز آزاد و مدیریت این بازار است. کاهش نرخ ارز رابطه مستقیمی با مسائلی مانند تورم و حفظ ارزش واحد پول ملی داشته که همگی به‌صورت زنجیروار به یکدیگر متصل هستند. بهبود تعامل با جهان و رفع محدودیت‌های بانکی برای وارد کردن ارزهای حاصل از صادرات به کشور، از مهم‌ترین مسائل کلانی است که باید نهادهای دولتی در نظر داشته باشند. تا زمانی که محدودیت‌های سخت بانکی و تجاری در عرصه‌های جهانی داشته باشیم، تغییرات جدی در وضعیت بازار ارز رخ نخواهد داد.

ارز نیمایی با ارز ترجیحی متفاوت است

باوجود ابعاد عنوان‌شده، این سیاست موافقان خود را هم دارد و نمی‌توان گفت همه کارشناسان مخالف اختصاص ارز نیمایی دو ثبات نرخ در این سامانه هستند.

یحیی آل‌اسحاق، فعال بازرگانی در گفت‌وگو با صمت، رویکرد متفاوتی نسبت به این بحث نشان داد و گفت: سیاست جدید بانک مرکزی برای ثبات نرخ ارز بازار نیما و همچنین واردات مواد اولیه با این ارز، مثبت است و می‌تواند نتایج مناسبی به‌همراه داشته باشد. برخی افراد این شیوه را با سیاست ارز ترجیحی یکی می‌دانند که چنین نیست. در گام نخست، ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰تومانی، تنها برای واردات مواد اولیه، کالاهای اساسی و ماشین‌آلات و تجهیزات اختصاص خواهد یافت. در حالی که پیش از این، ارز ۴ هزار و ۲۰۰تومانی برای خرید تمامی کالاهایی بود که مانعی برای واردات آنها وجود نداشت. این محدودیت ایجادشده برای تخصیص ارز، در ادامه جلوی ایجاد فساد و تخلف را خواهد گرفت، بنابراین نمی‌توان این ۲ رویکرد را مشابه یکدیگر تلقی کرد. این فعال بازرگانی ادامه داد: تا سال‌های پیش به‌دلیل نبود محدودیت و نظارت جدی بر روند تخصیص ارز وارداتی، تخلفات متعددی در این زمینه انجام گرفت، اما با ثبات نرخ ارز بازار نیما و وجود مدیریت بر روند تخصیص آن، می‌توان مانع پیشامد مشکلات احتمالی شد.

▣ کاهش نرخ دلار آزاد

آل‌اسحاق در ادامه صحبت‌های خود، احتمال عملیاتی شدن برنامه‌های جدید بانک مرکزی را بالا عنوان کرد و درباره دلایل آن گفت: آن‌طور که از شواهد پیدا است، منابع ارزی بانک مرکزی در شرایط بسیار مناسبی قرار دارند و از نظر عرضه ارز، مشکلی وجود ندارد.

بانک مرکزی در شرایط فعلی می‌تواند نیاز ارزی سامانه نیما و همچنین واردکنندگان را تامین کرده و این یک شرایط مناسب برای بازار ارز کشور محسوب می‌شود، بنابراین اجرایی‌شدن برنامه‌های اعلام‌شده مبنی بر عرضه ارز لازم به بازار نیما امکان‌پذیر خواهد بود. وی در ادامه خاطرنشان کرد: یکی از موارد جدی که در بحث سیاست‌گذاری‌های پولی و بانکی باید به آن توجه داشت، هدایت و مسیردهی صحیح به نیاز ارزی بازار است. تا پیش از این به‌دلیل کمبود ارز در سامانه نیما، برخی نیازهای ارزی واردکنندگان به‌ناچار از طریق بازارهای آزاد تامین می‌شد. حال با بهبود منابع ارزی، این نیاز باید به‌سمت بازار نیمایی سوق پیدا کند. زمانی که به‌علت محدود بودن منابع ارزی، نیازها از طریق بازار آزاد تامین شود، نرخ ارز بالا رفته و کنترل کردن آن دشوار می‌شود، اما اگر این نیازها از بازاری کنترل‌شده مانند سامانه نیما تامین شوند، نه‌تنها نرخ ارز آزاد رشد نخواهد داشت، بلکه التهاب و تنش‌های بازار نیز از بین خواهد رفت.

سخن پایانی

پس از اعلام سیاست‌های جدید بانک مرکزی، شاهد کاهش نرخ دلار در بازار آزاد بودیم؛ ارزی که تا اواخر هفته پیش تا مرز ۴۵ هزار تومان پیش رفته بود، حال در مدار ۳۹ هزار تومان قرار گرفته و کاهشی عجیب و پرسش‌برانگیز را تجربه کرده است. بدیهی است که مردم جامعه از کاهش نرخ ارز و حفظ ارزش واحد پولی خود خوشحال باشند، اما شرایط فعلی، مصداق بارز مثال «به مرگ گرفتن و به تب راضی شدن» است. اگر دولت و بانک مرکزی می‌توانست حباب بازار ارز را کنترل و سیاست‌های کارآمد را برای حفظ ارزش ریال اجرایی کند، چرا تا پیش از این دست به کار نشده. از سویی دیگر، اگر وجود ارزی با نرخ ثابت و دستوری برای بازار راهگشا است، چرا دولت سیزدهم با اقتدار، ارز ترجیحی را حذف کرد. برخی کارشناسان معتقدند از ابتدای آغاز به کار دولت سیزدهم و اعمال سیاست‌های عجیب اقتصادی و تجاری، با چنین پرسش‌های بنیادین و بی‌پاسخی مواجهیم.

واردات تجاری آیفون ۱۴ منتفی است

بالاخـره بعد از ۳ ماه، بخشـی از ابهام واردات آیفون ۱۴ رفع شـد و امید قالیباف در یک برنامه تلویزیونی گفت واردات رسـمی و تجاری آیفون انجام نخواهد شـد و ممکن است آیفون ۱۴ از رویه مسـافری وارد شود، اما هنوز تصمیمی برای رجیسـتر کردن آیفون ۱۴ واردشـده از طریق رویه مسافری گرفته نشده است؛ بنابراین اطلاعی نداریم که چه اتفاقی قرار است بیفتد.

به گزارش ایسـنا، به‌گفته وی بخشـی از این تصمیم‌گیری برعهده وزارت صمت اسـت، اما ارگان‌های دیگر هم دخیل هسـتند که در مجموع موضوع باید بررسی و تصمیم نهایی گرفته شود.

آیفون ۱۴ در حال حاضر فقط از رویه مسـافری یا با سوءاسـتفاده از این رویه به‌صورت قاچاق به کشـور وارد شـده و تاکنون دربـاره واردات تجاری آن اظهارنظر قطعی نشـده بود. البته واردات مسـافری هم تاکنون رجیستر نشده است.

هر کالایی که از طریق رویه مسـافری وارد شـود، اگر در گمرکات اظهار شده باشد، می‌تواند رجیستر شود، اما اگر اظهار نشده باشد، غیرقانونی است و رجیستر هم نمی‌شود، اما در حال حاضر مسئله این است که اصلا رجیستر شدن یا نشدن آیفون ۱۴، تعیین‌تکلیف نشده است. البته اگر کالایی به‌صورت قانونی از رویه مسـافری وارد شده باشد، اجازه استفاده تجاری ندارد و نباید خریدوفروش شود. در این زمینه خلأ قانونی وجود دارد و این کالاها در بازار فروخته می‌شوند.

پیش‌تر سخنگوی انجمن واردکنندگان موبایل، تبلت و لوازم جانبی هشدار داده بـود که فروشـندگان و مردم از خرید و فروش کالایی که از رجیسـتر شدن آن اطمینان ندارند و کد رجیستری ندارد، اجتناب کنند، زیرا اگر این موبایل‌ها رجیسـتر نشوند، به‌عنوان دسـتگاه ثانویه‌ای که در شبکه ارتباطی کشور فعال نخواهد شد، قابل استفاده است.

ارز ۲۸۵۰۰ تومانی به کمک اقتصاد می‌آید؟

روزگار سیاه معیشت

بـا افزایـش نـرخ دلار در بـازار آزاد و رسـیدن آن به کانال ۴۰ هـزار تومان، دولـت در نهایت به جابه‌جایـی مهره‌ها در مناصب رسـید. این بار تغییر رئیس بانک مرکـزی مدنظر آقایان قرار گرفت و به این ترتیب محمدرضا فرزین، مدیرعامل بانک ملی جایگزین علی صالح‌آبادی شـد. در آخرین روزهای هفته گذشـته فرزین سـکاندار بانک مرکزی شـد و بلافاصله با رونمایی از سیاست جدید ارزی، حسابی در رسانه‌ها سروصدا به پا کرد. محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی در تشریح سیاست‌های جدید ارزی اعلام کرد: براساس سیاست جدید بانک مرکزی برای تثبیت نرخ ارز، نرخ هر دلار در سـامانه نیما روی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تثبیت می‌شـود و واردات کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات با این ارز انجام و ارز سایر مصارف که حدود ۴۰ مورد است، در بازار مبادله ارزی تامین خواهد شـد. به‌گفته فرزین، بانک مرکزی با اعمال این سیاست تلاش می‌کند نرخ ارز نیمایی سـینگال نرخ را به بازار آزاد بدهد. این سیاسـت در حالی اجرا می‌شود که پیش از این ارز ۴ هزارو ۲۰۰ تومانی جهانگیری با حاشـیه‌های بسـیار موردانتقاد دولت سـیزدهم قرار گرفت و بزرگ‌ترین جراحی اقتصادی با حذف ارز ترجیحی انجام شـد؛ سیاسـتی که مشکلات بسیاری را برای معیشت به همراه داشـت و حالا اجرای سیاسـتی از همان جنس با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی در دستور کار اسـت؛ سیاستی که موافقان و مخالفان بسـیاری دارد. صمت در این گزارش به بررسی تاثیر حذف ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی و جایگزینی آن با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی بر معیشت مردم پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

براساس سیاست جدید بانک مرکزی برای تثبیت نرخ ارز، نرخ هر دلار ۲۸ هزارو ۵۰۰ تومان تعیین شد

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir

دغدغه معیشت مردم

چنـد روزی بود که نـرخ دلار در بازار می‌تازید و هر لحظه تغییری افزایشـی داشـت و تنها راهکار دولت برای کنترل این امر تعویض در مناصب اجرایی بود. اواخر هفته گذشـته مهره‌ای دیگر در دولت سیزدهم جابه‌جا و محمدرضا فرزین رئیـس بانک مرکزی شـد. پـس از ورود رئیس جدید بانک مرکزی اعلام شـد براساس سیاست جدید برای تثبیت نرخ ارز، نرخ هر دلار نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تعیین شـده است. ظاهرا ورود ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به عرصه اقتصاد تنها با ورود آقای فرزین ممکن بود! در هر حال فرزین نیز به روال سایر مسئولان درست بعد از ورود نخستین وعده خود را اعـلام کرد. وی با تاکید بر اینکه سیاسـت ارزی جدید را می‌توان در عبارت سیاست ارزی تثبیتی خلاصه کرد، افزود: نرخ ارز را تثبیت و حتما این دغدغه فعالان اقتصادی کشـور را برطرف خواهیم کرد. سیاست اقتصادی جدید متمرکز بر این موضوع خواهد بود. دغدغه رئیس جمهوری نیز معیشت مردم است که با کنترل نرخ تورم و ارز آن را رفع خواهیم کرد. نخستین وعده آقای رئیس در حالی مطرح می‌شود که با ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی اوضاع معیشت مردم وحشتناک است؛ بـا این حال باید دید ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی چه وضعیتی را رقم خواهد زد.

بی‌کفایتی‌ها پشت فروش نفت پنهان شد

مرتضی افقـه، اقتصاددان درباره تصمیم جدید مبنی بـر تامیـن ارز واردات تمـام کالاهای اساسـی و مواد اولیه و ماشـین‌آلات با نرخ ۲۸ هـزار و ۵۰۰ تومان به صمت گفت: مدت‌هاسـت که برخی از اقتصاددانان بر طبل حذف ارز ۴ هـزار و ۲۰۰ تومانی می‌کوبیدند که سـرانجام در دولت سـیزدهم به مقصود خود رسیدند. البتـه این افراد اکنون نیـز ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را نقـد می‌کنند و معتقدند این نرخ باید به نرخ ارز آزاد برسـد. واضح اسـت که در پی این اقدام، نرخ کالاهای اساسی باز هم افزایش خواهد یافت، این در حالی است که دولت‌های قبلی به‌دلیل افزایش نرخ کالاهای وابسته بـه ارز ۴ هـزار و ۲۰۰ تومانی ناشـی از حذف این ارز نتوانسـتند در این زمینه اقدام کنند. بر همین اسـاس حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی اقدام مناسـبی نخواهد بود.

وی با اشـاره به پیامدهای حـذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی اظهار کرد: سال‌هاست که برخی از اقتصاددانان با استدلالی غیرمنطقی معتقدند کالاهایی که مشمول این ارز هسـتند، گران شـده‌اند و دولت به هدف خود نرسـیده است. این استدلال اشـتباه است و این کالاها به‌دلیـل اختصـاص ارز ۴ هـزار و ۲۰۰ تومانـی، این قیمت‌هـا را دارنـد و اگر این ارز حذف شـود، نرخ این کالاها به‌شـدت افزایش خواهد یافـت. در واقع برخی از آقایـان معتقدند کالاهای اساسـی نیز باید با ارز آزاد که اکنـون در کانال ۴۰ هزار تومان قـرار دارد، عرضه شوند.

■ بی‌کفایتی‌ها عیان شد

افقه در بیان راهـکاری برای برون‌رفت از وضعیت بد اقتصـادی، افزود: راهکار کوتاه‌مـدت برای برون‌رفت از شرایط بد اقتصادی رفع تحریم‌ها است.

قبـل از تحریم‌های سـال ۹۷، وضعیـت اقتصادی به‌دلیل دوپینـگ با درآمدهای نفتی بـه وخامت الان نبود. در حقیقت درآمدهای نفتی در ۴ دهه گذشته بر بسیاری از بی‌تدبیری‌ها سرپوش گذاشته بود، اما اکنون برقراری تحریم‌ها موجب شده بی‌کفایتی‌ها نمایان شود.

بـا این حال مسـئولان به سـمت تغییـر عملکرد نمی‌رونـد. راهـکار میان‌مـدت و بلندمـدت حـذف سـاختارهای ضدتوسـعه‌ای اسـت، این در حالی است که سـاختارهای نظام تصمیم‌گیـری کاملا ضدتولید و ضدتوسـعه اسـت و به‌نظر می‌رسـد به‌دلیل نبود نظام شایسته‌سـالاری، همیشـه به درآمدهای نفتی وابسته می‌مانیم.

■ سفره مردم کوچک‌تر می‌شود؟

این اقتصـاددان ضمن انتقاد از سیاسـت حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی گفت: متاسفانه با ارز ۲۸ هـزار و ۵۰۰ تومانی که به‌تازگی تصمیم‌گیری شده اوضاع معیشتی به‌شدت بد خواهد شد.

در صورتی که مشـکلات تحریمی کشـور حل نشود و دولت بخواهد همچنان با فشـارهای مالیاتی به جیب مردم، کشور را اداره کند و حقوق و دستمزدها همچنان از تورم ۵۰ درصدی عقب‌تر باشـد، قدرت خرید مردم باز هم کمتر از قبل و سفره آنها کوچک‌تر خواهد شد و افراد بیشتری در کشور به زیر خط فقر سقوط خواهند کرد.

راهکار میان‌مدت و بلندمدت مشکلات فعلی حذف ساختارهای ضدتوسعه است، این در حالی است که ساختارهای نظام تصمیم‌گیری کاملا ضدتولید و ضدتوسعه است

اصل اول؛ کنترل نقدینگی

حجـت‌الله فرزانی، کارشـناس اقتصاد دربـاره تصمیم جدید مبنی بر تامین ارز واردات تمام کالاهای اساسـی و مواد اولیه و ماشـین‌آلات با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان به صمت گفت: تثبیت نرخ ارز برای تامین کالاها موضوعی اسـت که در دوره‌های مختلف امتحان شـده اسـت. اگر واردات این دسـت از کالاها با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی صـورت گیرد اما نـرخ دلار در بـازار آزاد حدود ۴۰ هزار تومان باشـد، باید دولت در عرضه کالاها مدیریت داشته باشد. متاسـفانه در دوره‌های قبلی این‌گونه نبود و کالاها با دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی وارد می‌شـدند اما با نرخ ارز آزاد در بازار به فروش می‌رسـیدند و عملا تاثیر نوسانات نرخ دلار در نرخ کالاها و محصولات مشاهده می‌شد. البته در حالـت فعلی این اقدام موجب کاهـش هیجانات بازار می‌شـود و در کوتاه‌مدت موثر خواهد بود، اما ادامه آن به مدیریت درست بانک مرکزی مربوط است.

وی با اشاره به معضل رشد نقدینگی و تاثیرات آن اظهار کرد: نقدینگی ما در حال رشد است و اگر کنترل نقدینگی نداشـته باشیم هر نرخی که تعیین شود، حتی اگر تغییر نرخ در دلار نداشـته باشـیم باز هم با افزایش نرخ روبه‌رو خواهیم شـد. اگر ارز مدیریت شود و نرخ ثابت بماند بعد از آن تورم عمومی را داریم؛ یعنی باید کنترل نقدینگی را در دستور کار داشته باشیم. اگر نقدینگی همین طور رشد کند و تولید افزایش پیدا نکند، نتیجه آن افزایش نرخ کالا و به‌دنبال آن کوچک‌تر شدن سفره‌های مردم خواهد بود.

این کارشناس اقتصاد در بیان راهکاری برای برون‌رفت از وضعیـت بد اقتصادی اظهار کـرد: تنها راه کنترل نرخ کالاهـا و خدمات اساسـی موردنیاز مـردم، کنترل تورم اسـت، اما کنترل تورم هم نیازمنـد ابزارها و زمینه‌هایی است که از جمله آنها رفتار دولت در ایجاد نرخ تورم است.

■ شوکی جدید در راه بازار

فرزانی با اشـاره به حـذف ارز ترجیحی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی گفت: در روزهای آینده بی‌شـک قیمت‌ها در بازار ارز در پـی شـوک روانی تغییر رئیـس کل بانک مرکزی کاهشـی می‌شود، اما ادامه آن بسـتگی به اظهارنظرها و سیاسـت‌گذاری‌های ارزی بانک مرکـزی دارد. اگر رئیس کل جدیـد بانـک مرکـزی از تیم مدیریتی گذشـته در این نهاد اسـتفاده کند، شـاید نتوانـد موفقیت چندانی در سـاماندهی بازار ارز به‌دسـت آورد؛ بنابراین همه چیز بسـتگی به برنامه‌ریزی درسـت و بهره‌گیـری از معاونان کاربلد در این بانک دارد.

■ چه بر سر صادرات می‌آید؟

این اقتصاددان با اشـاره به تاثیر این تصمیم بر صادرات اظهار کرد: تصمیم جدید رئیس کل بانـک مرکـزی به‌طور حتم صادرات کشور را تحت تاثیر قرار خواهد داد، زیرا اگر قرار باشـد واردات کالاهای اساسـی، مواد اولیه و ماشـین‌آلات و تجهیزات کشـور با ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی انجام شود، صادرکنندگان نیز ملزم خواهند شـد دلارهای صادراتی خود را با این نرخ در سامانه نیما به فروش برسانند.

حـال باید دیـد صادرکننـدگان موافق ایـن تصمیم هسـتند یا خیر؟ همچنین ممکن اسـت در این شـرایط انگیـزه صـادرات کاهش یابد و شـرکت‌های صادرکننده ترجیح دهنـد کالاهای خود را در بـازار داخل به فروش برسانند.

در حاشیه

گرانـی ارز، خـروج سـپرده‌های عمومی از بانک‌ها، رشـد نقدینگی، تورم بالا و... بخشـی از مهم‌ترین مشـکلاتی است که فرزین در بدو ورود به سـاختمان شیشه‌ای میرداماد با آنها دست به گریبان است.

اما هنوز جوهر امضای حکم ریاست فرزین خشک نشده بود که حاشـیه‌ها یکی پس از دیگری از راه رسیدند. در نخستین گام رئیس کل جدید بانک مرکزی راهی صداوسـیما شد تا با تشـریح سیاست‌های جدید ارزی، تصویری از چشم‌اندازهای آینده ارائه کند. براساس سیاست‌های اعلامی فرزین، به‌منظور تثبیـت نـرخ ارز، نرخ هر دلار نیمایی ۲۸ هـزار و ۵۰۰ تومان تعیین شـد. همین اظهارنظـر کافی بود تا دامنه وسـیعی از ارزیابی‌های تحلیلی با این موضوع در فضای مجازی و رسانه‌ها شـکل بگیرد. برخـی تعیین این نرخ را بـا دلار ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی اسـحاق جهانگیری مقایسه و ظهور آن را شکل‌دهنده مشـکل ارزیابی کردند. پیمان مولوی، اقتصاددان در واکنش بـه اعلام این نرخ در توئیتی نوشـت: «بانک مرکزی بیشـتر نیـاز به فردین دارد تا فرزین! برخـی می‌گویند باید زمان داد تا ببینیم چه می‌شود. مگر ارز ۴ هزار و ۲۰۰ نبود و نتیجه‌اش؟ ما چند بار باید از یک جا گزیده شـویم؟» علی چشـمی، دیگر اقتصاددانی بود که نسـبت به انتخاب فرزین واکنش نشـان داد و در یـک ارزیابی کلی نوشـت: «یـک کارمند رفت و یک کارمنـد دیگر آمد! شـأن و جایگاه رئیس کل بانک مرکزی در دنیا بالاتر از این حرف‌هاسـت. رئیس کل باید کسی باشد که بتواند دو هدف اصلی بانک را به سیاسـتمداران تحمیل کند؛ ثبـات تولید و کنترل تورم.» اما باید دید اظهارات فرزین واجد چه ویژگی‌هایی است که این اندازه اظهارنظر درباره آن شد.

سخن پایانی

تنها انتشـار خبر برکناری علی صالح‌آبادی از ریاست کل بانـک مرکزی و جایگزینی محمدرضـا فرزین، نرخ دلار را حدود ۴ درصد کاهش داد. قیمت دلار که صبح پنجشنبه به سقف ۴۴ هزار و ۲۰۰ رسیده بود، پس از انتشار خبر تغییرات بانک مرکزی، به ۴۲ هزار و ۵۰۰ تومان عقب‌نشینی کرد.

این در حالی است که اختلاف نرخ ارز همیشه محل ایجاد رانـت بـوده و نمونه بارز و واضـح آن را در ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی دیدیم که میزان قابل توجهی از منابع کشور را از بین برد. به‌عقیده کارشناسـان تصمیـم رئیس کل جدید بانک مرکـزی برای تثبیت نـرخ دلار نیمایی، آن‌هم در حالی که اختلافی حدود ۵۰ درصدی با نرخ ارز آزاد دارد، به نفع بازار سرمایه کشور نخواهد بود، زیرا سودآوری سهامداران در این بازار را تحت تاثیر قرار خواهد داد و آنها را متضرر خواهد کرد. با این همه مهم‌ترین معضل فعلی کشـور همچنان وضعیت معیشت شهروندان اسـت. تامین معیشتی که با ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی هم سخت بود، امروز سرنوشت نامعلومی پیدا کـرده؛ امری کـه مدیریت آن در دسـت محمدرضا فرزین است!

یادداشت

ایران فقیر و بی‌پول نیست!

محمدرضا سبزعلیپور
اقتصاددان

یارانـه آذر ۱۴۰۱ مانند ماه‌های گذشـته به‌صـورت نقـدی واریز شـد و در عین حال احتمال پرداخـت یارانه در قالب کالابرگ به بالاترین حد ممکن رسیده است.

آیـا ایران کشـوری فقیر و بی‌پول اسـت؟ ایران دارای موقعیت‌های جذاب و بی‌نظیری اسـت که آرزوی بیشتر جهانیان است. امروز شرایط اقتصاد ایران ۱۸۰ درجه با ظرفیت‌ها و جایـگاه ایـن کشـور در جهـان متفاوت است.

بخشـی از معضـلات و نابسـامانی‌های اقتصـادی ناشـی از تحریم‌هـا و فشـارهای بین‌المللـی اسـت، امـا بخش اعظـم آن از بی‌تدبیـری و سـوءمدیریت دولت‌ها نشـأت می‌گیرد. دولت‌های گذشـته و حال، همگی وعده سـاماندهی اوضاع اقتصـاد را به کرات داده‌اند، اما در عمل نه‌تنها هیچ اتفاق مثبتی رخ نـداده بلکه روز بـه روز وضعیت بدتر نیز شده است.

کشوری که ثروتمند اسـت، باید مردمش نیـز در رفاه باشـند، این در حالی اسـت که براسـاس برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته قرار است توزیع کوپن آغاز شود. تجربه کوپن در ایران آن هم بعـد از پیروزی انقلاب، به آغاز جنـگ تحمیلی عراق علیه ایران بازمی‌گردد. کوپن زمانـی کاربرد دارد که تولید و واردات کالا محـدود شـده و تقاضا بیـش از عرضه باشـد، اما در حـال حاضر نه‌تنهـا کالاهای اساسـی به‌وفور تولید می‌شـود، بلکه واردات کالاهای اساسی و حتی لوکس در حد زیادی انجام می‌شـود؛ به‌طوری‌که عرضـه بیش از تقاضـا اسـت. با این شـرایط تنها مشـکل، گرانـی لحظه‌به‌لحظه کالا و خدمات اسـت که این مسئله به سوءمدیریت و نبود نظارت کافـی مسـئولان بازمی‌گـردد. توزیع کوپن مشکل‌گشـای اقتصاد و زندگی مردم نیست. تاکیـد می‌کنـم کوپن اصلا برازنـده ایران و ایرانی نیست؛ پس از دولت و مجلس محترم درخواست می‌کنم ایران را به ۴۰ سال پیش برنگردانند.

درد اقتصـاد و مشـکل امروز مـردم، عدم امـکان خرید کالا با کوپن نیسـت، بلکه زیر خط فقر بودن، تنگی معیشت، تورم و گرانی لحظه‌به‌لحظه و نابسامانی بازار است.

در ایـران همه نوع کالای داخلی و خارجی به‌وفـور یافت می‌شـود. اگر پـول بدهی، هر نـوع کالایـی را کـه بخواهی بـدون نیاز به کوپـن درب منـزل تحویـل می‌گیری؛ پس کالا موجود اسـت، مشـکل بی‌پولی و گرانی است.

این مشکلات را می‌توان با تدبیر، سیاست و برنامه به‌راحتی حل‌وفصل کرد.

اوایل سـال ۱۴۰۱ دولت سیزدهم بالاخره سیاسـت حذف ارز ترجیحـی را اجرا و برای خانواده‌هـا بسـته به دهک آنهـا یارانه ۳۰۰ و ۴۰۰ هـزار تومانی به‌ازای هـر نفر در نظر گرفت.

گرچـه در لایحـه بودجـه سـال ۱۴۰۱ به‌صراحت بیان شده بود حذف ارز ترجیحی به‌شرط بازگرداندن قیمت‌ها به شهریور سال ۱۴۰۰ و ارائـه کالابـرگ الکترونیکـی برای کالاهای اساسـی انجام شـود، اما دولت فعلا هیـچ کدام از این دو شـرط را اجـرا نکرده است. در حال حاضر بدترین دوران را از نظر فقر، فلاکت و بیکاری سـپری می‌کنیم، این در حالی است که وظیفه دولت اشتغالزایی و توجه به معیشت مردم است.

یارانه خانوارهایی که در دهک اول تا سوم قرار دارنـد، به‌ازای هر نفـر مبلغ ۴۰۰ هزار تومان محاسـبه می‌شـود؛ به این ترتیب در موعد مشـخص سرپرسـت خانواری دونفره ۸۰۰ هزار در حسـاب خـود دریافت می‌کند و یارانه خانوار سـه‌نفره یـک میلیون و ۲۰۰ هـزار، یارانه خانـوار چهارنفره یـک میلیون و ۶۰۰ هـزار و یارانه خانـوار پنج‌نفره حاضر در دهک یک تـا ۳، ۲ میلیون تومان خواهد بود.

یارانه خانوار حاضر در دهک ۴ تا ۹ به‌ازای هر نفر ۳۰۰ هزار تومان محاسبه می‌شود. به ایـن ترتیب یارانه واریزی برای خانوار دونفره ۶۰۰ هزار تومان، خانوار سـه‌نفره ۹۰۰ هزار، خانـوار چهارنفره یک میلیـون و ۲۰۰ هزار و یارانـه واریـزی برای خانـوار پنج‌نفره یک میلیـون و ۵۰۰ هزار تومان اسـت و همین ترتیب ملاک پرداخـت کالابرگ قرار خواهد گرفت.

یادداشت

بمب‌های ساعتی شهر تهران

مهدی پیرهادی ـ عضو شورای اسلامی شهر تهران

هم‌اکنون در کلانشهر تهران، ۳۳ هزار ساختمان ناایمن و۲۳ هزار و ۵۶۱ ساختمان کم‌خطر وجود دارد. نکته قابل‌توجه و فاجعه‌بار این است که اکنون ۳هزار و ۴۸۸ ساختمان پرخطر و ۱۲۹ ساختمان بحرانی و پرخطر در سطح شهر وجود دارد؛ ساختمان‌هایی که هرکدام به‌تنهایی می‌توانند در صورت نشست شدید یا ریزش؛ جا پای ریزش و آتش‌سوزی ساختمان پلاسکو، حادثه شرکت کروز و انفجار در کلینیک سیناطهر بگذارند و حوادث غیرقابل‌جبران دیگری رقم بزنند و بمب‌های ساعتی شهر تهران هستند.

این چنین است که هرچند وقت یک‌بار، با اتفاقاتی ناگوار داغی بر دل می‌نشیند. هرچند وقت یک‌بار، حادثه‌ای رخ می‌دهد که حجم سوءمدیریت و بی‌توجهی به هشدارها و رعایت نکردن استانداردهای لازم ایمنی نمایان می‌شود. پیش از مقدمه‌چینی و ربط دادن جملات به یکدیگر بهتر است به اصل مطلب اشاره کنیم؛ مطلبی که از دل آوارهای ساختمان متروپل برمی‌آید. آوارهایی که این روزها فریادها و ضجه‌های زیادی را شنیده، اما هنوز چنان عمیق تلنبار شده که عمق فاجعه ناپیدا است. در همین راستا، سعی بر این است در سطور پیش‌رو به ساختمان‌های ناایمن شهر تهران بپردازیم؛ ساختمان‌هایی که به‌قدری ناایمن هستند و تعدادشان زیاد است که هرکدام‌شان ممکن است، هر لحظه فاجعه عظیم دیگری را رقم بزند. آن‌هم در حالی که تاکنون به‌دفعات مختلف با هشدارهای زیادی روبه‌رو و خودشان از وخامت اوضاع مطلع هستند و می‌دانند بمب ساعتی تهران شده‌اند! متاسفانه سوءمدیریت و بی‌توجهی به هشدارها در کشور ما به‌قدری شدید است که تنها زمانی که فاجعه‌ای رخ می‌دهد، توجهات به علل و چرایی و راه جلوگیری از تکرار حوادثی مانند ریزش ساختمان گلاسکو در تهران یا ساختمان مترو پل آبادان جلب می‌شود و بعد از آن‌همه چیز فراموش می‌شود. متاسفانه سالیان متمادی است که برخی سازندگان و مالکان، بی‌قاعدگی را مبنای کار خود کرده‌اند و کشورمان جولانگاه تاخت‌وتاز بسازبفروش‌ها شده بود. به آمارهای زیر دقت کنید.

به‌هنگام وقوع حوادث هولناک ساختمانی گفته می‌شود که اخطارها و هشدارهای لازم درباره نقص موارد ایمنی به مالکان آن ابلاغ شده، اما همان‌طور که شاهد بودیم هیچ تاثیری نداشته است. به‌طورمثال، در حادثه آتش‌سوزی کلینیک سیناطهر همین عبارت مطرح شد و به‌گفته سخنگوی آتش‌نشانی تهران، وضعیت ایمنی این ساختمان از سال ۹۴ تاکنون توسط کارشناسان بررسی و حدود ۴ اخطار در زمینه توجه به ایمنی این ساختمان صادر شده بود. بااین‌حال، مدیران شهری سال‌ها است، معتقدند ابزار لازم قانونی را در اختیار ندارند و نمی‌توانند ساختمان‌های ناایمن را پلمب کنند. بااین‌وجود که تجربه حوادث این چنینی را داشته‌ایم، مدت‌ها است که اقدام جدی نظارتی یا قضایی برای برخورد با بی‌توجهی این ساختمان‌ها به هشدارها و ایمن‌سازی و رفع خطر انجام نگرفته است و می‌توان در تصدیق این موضوع، اشاره کرد که علاوه بر افزایش روزافزون تعداد ساختمان‌های پرخطر و بحرانی، همچنان ۱۶۷ گودبرداری ساختمانی غیراصولی با شرایط ایمنی نامناسب نیز در تهران انجام گرفته است. رئیس قوه قضاییه نیز بااشاره به مقوله اهمیت توسعه پایدار شهر تهران، بیان کرد: در دستگاه قضایی این آمادگی را داریم که در راستای نیل به توسعه پایدار کلانشهر تهران، ضمن تشکیل کارگروه‌های مشترک با اعضای شورای اسلامی شهر و مدیران شهری پایتخت، نسبت به برشمردن مسائل و مشکلات و اصلاح قانون و رویه‌های مرتبط با مدیریت شهری، اقدامات و ترتیبات لازم را اتخاذ کنیم. بنابراین آنچه برای رفع شرایط خطرناک فعلی ساختمان‌های بحرانی نیاز است، اقدامات قضایی و اجرایی برای برخورد و حمایت ساکنان با آنها است. هرچه سریع‌تر باید جلوی بروز فجایعی مانند پلاسکو و متروپل را گرفته و با نهادها و مالکان مرتبط با ساختمان‌های ناایمن و پرخطر برخورد شود. تکرار چنین حوادثی یادآوری می‌کند که این مسئله به‌هیچ‌وجه یک موضوع ساده نیست که امکان موکول کردن به زمان دیگری را داشته باشد.

افزایش نوسازی در بافت فرسوده

سرپرست بانک مسکن از انعقاد قرارداد ۶ هزار ۳۵۲ میلیارد تومان تسهیلات نوسازی در بافت فرسوده خبر داد و گفت: بانک مسکن در دولت سیزدهم با ۱۵ هزار و ۹۸۷ واحد برای پرداخت تسهیلات به مبلغ ۴ هزار و ۴۵۴ میلیارد تومان قرارداد منعقد کرده است.

علی عسکری در گفت‌وگو با خبرنگار پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی روند ارائه تسهیلات در بافت فرسوده را اعلام کرد.

سرپرست بانک مسکن گفت: از ابتدای اجرای طرح نوسازی در بافت‌های فرسوده تاکنون تعداد ۷۰ هزار و ۸۵۰ نفر برای دریافت تسهیلات به بانک مسکن معرفی شدند که بانک با تعداد ۳۹ هزار و ۳۷۳ واحد قرارداد به میزان ۶ هزار و ۳۵۲ میلیارد تومان منعقد کرده است.

عسکری توضیح داد: از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون ۳۹ هزار و ۸۵۰ واحد برای دریافت تسهیلات نوسازی در بافت فرسوده به بانک معرفی شد که بانک با ۱۵ هزار و ۹۸۷ واحد برای پرداخت تسهیلات قرارداد منعقد کرده است.

وی مبلغ قرارداد منعقدشده از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون را معادل ۴ هزار و ۴۵۴ میلیارد تومان عنوان کرد.

به گفته وی، از سال ۱۳۹۸ تا شهریور ۱۴۰۰، تعداد ۳۱ هزار واحد برای دریافت تسهیلات نوسازی به بانک مسکن معرفی شد که بانک با تعداد ۲۳ هزار و ۳۸۶ واحد به مبلغ یک هزار و ۸۹۸ میلیارد تومان قرارداد منعقد کرد.

صمت ابعاد مختلف تهاتر نفت برای ساخت خانه را بررسی کرد

آتش نفت بر جان مسکن

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

تابستان سال گذشته در شرایطی که دولت تازه اقدامات خود را برای ساخت مسکن آغاز کرده بود، اعلام شد که این آمادگی وجود دارد تا برای سرعت‌بخشی به پروژه نهضت ملی مسکن با شرکت‌های خارجی به‌ویژه چینی‌ها یا ترکیه‌ای‌ها همکاری‌هایی انجام گیرد و برای خرید خدمات و تکنولوژی به‌جای پول به آنها نفت بدهیم. در ادامه، تیر امسال وزیر پیشین وزارت راه و شهرسازی در توییتی نوشت: «خلف وعده وزارت نفت درباره تخصیص نفت به ساخت‌وساز موجب شده تا تهاتر نفت با مسکن‌سازی عملیاتی نشود».

تابستان امسال هنوز به‌پایان نرسیده بود که نایب‌رئیس انجمن صنفی انبوه‌سازان استان تهران در گفت‌وگویی درباره علت اجرایی نشدن طرح تهاتر نفت در برابر مسکن‌سازی گفت: از همان ابتدا که موضوع تهاتر نفت با ساخت‌و ساز واحدهای مسکونی مطرح شد، وزارت راه و شهرسازی مدعی شد، این طرح مصوبه دولت دارد و ما توانسته‌ایم مجوز تهاتر نفت با مسکن را دریافت کنیم، اما در ادامه مسائل متعددی سبب شد تا موضوع تهاتر نفت با مسکن چندان شکل اجرایی به خود نگیرد.

صمت در این گزارش ابعاد مختلف تهاتر نفت با مسکن را موردبررسی قرار داده است.

عکس: صمت

تهاتر یکی از روش‌هایی است که بدون جابه‌جایی پول و تنها براساس مبادله کالا به کالا انجام می‌گیرد و اکنون که کشور با تحریم‌های پولی و بانکی دست‌وپنجه نرم می‌کند، تهاتر نفت، منطقی به‌نظر می‌رسد

استفاده از شرکت‌های خارجی در حوزه مسکن جدی شد

رفته رفته موضوع تهاتر نفت در قبال ساخت مسکن توسط سازندگان طرح نهضت ملی مسکن رنگ و بوی جدی می‌گیرد و در این‌باره، وزارت راه و شهرسازی منتظر ایجاد سازکاری توسط مجلس شورای اسلامی و وزارت نفت است. مجلس و وزارت نفت در حال تهیه چارچوبی به‌منظور تهاتر نفت با پیمانکاران پروژه‌های عمرانی وزارت راه و شهرسازی ازجمله طرح نهضت ملی مسکن هستند. این خبر را محمودزاده، معاون وزیر راه و شهرسازی اعلام کرده و گفته است، اگر این مسئله محقق شود، گشایش خوبی در زمینه تامین مالی پروژه‌ها ایجاد خواهد کرد. زمزمه‌های استفاده از شرکت‌های خارجی در پروژه جهش تولید و تامین مسکن از ماه‌های قبل شنیده شد، اما مسئولان وزارت راه و شهرسازی اعلام کردند قرار نیست خارجی‌ها نیروی انسانی وارد کنند، بلکه از توان فنی آنها در راستای ارتقای فناوری ساخت استفاده خواهد شد، اما باتوجه به کمبود منابع و تحریم‌های بانکی کشورمان یکی از سوالات اساسی، چگونگی تامین مالی و انجام مبادلات بانکی با شرکت‌های خارجی است که از همان ابتدا بحث تهاتر نفت مطرح شد. راهکار برای تسریع سرعت‌بخشی به اجرای نهضت ملی مسکن؛ سرمایه‌گذار خارجی است که می‌تواند مشکلات تامین مالی را برطرف کند. مانند ساخت‌وسازهای ونزوئلا که نفت به ترکیه می‌دهد و در ازای نفت، ترکیه مصالح و ساخت‌وساز در ونزوئلا را انجام می‌دهد. این امر می‌تواند در ایران هم اجرایی شود و به عنوان نمونه روسیه و چین به ازای دریافت نفت، مسئولیت تامین مالی، مصالح و فناوری ساخت‌وساز را برعهده گیرند.

تهاتر نفت، موضوع جدیدی نیست

محمدعلی خطیبی، نماینده سابق ایران در اوپک در رابطه با موضوع تهاتر نفت برای تامین اعتبار یا فناوری ساخت‌وساز به صمت گفت: این نکته را باید در نظر گرفت که همیشه مقداری از فروش نفتی ما به‌صورت تهاتر بوده است. تهاتر نفت موضوع جدیدی در اقتصاد کشور نیست، حتی در زمانی که از سوی غرب با تحریم روبه‌رو نبودیم، باز هم تهاتر انرژی اتفاق می‌افتاد؛ بنابراین اکنون که دوباره این بحث مطرح شده، نمی‌توان گفت که این اتفاق تازگی دارد.

بخش اقتصادی دولت تعیین می‌کند، تهاتر نفت در مقابل چه کالا و خدماتی انجام گیرد. در نهایت، دولت براساس نیاز کشور در ازای کالا یا خدمات خاصی اقدام به تهاتر نفت می‌کند، اکنون در راستای ساماندهی بازار مسکن و وعده‌ای که دولت برای ساخت ۴ میلیون واحد مسکونی در مدت ۴ سال داده، تهاتر نفت برای جذب فناوری و سرعت‌بخشی به اجرای این پروژه مطرح شده است.

وی در ادامه گفت: تهاتر یکی از روش‌هایی است که بدون جابه‌جایی پول و تنها براساس مبادله کالا به کالا انجام می‌گیرد و اکنون‌که کشور با تحریم‌های پولی و بانکی دست‌وپنجه نرم می‌کند، تهاتر نفت، منطقی به‌نظر می‌رسد، چرا که هم بخشی از نیازهای کشور تامین می‌شود و هم مقداری فروش نفت انجام می‌گیرد، همچنین این اقدام تا حد زیادی می‌تواند تحریم‌ها را خنثی کند.

■ برنامه‌ریزی برای تهاتر نفت و مسکن

خطیبی بیان کرد: تهاتر نفت برای ساخت‌وساز موضوعی است که اگر با برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری انجام شود، می‌تواند راهگشا باشد، به‌شرطی که با ضوابط اجرایی درست و کارآمد همراه باشد و نواقص و کمبودهای موجود در ۲ بخش انرژی و مسکن به‌خوبی ارزیابی شود. در تجربه ساخت مسکن مهر که در دولت نهم آغاز شد نیز، شاهد ورود شرکت‌های خارجی برای ساخت‌وساز به کشور بوده‌ایم و همکاری‌های زیادی در این بخش انجام گرفت و نتایج خوبی هم به‌همراه داشت. در نتیجه، تکرار این اقدام در حالی که کشور با کمبود واحد مسکونی روبه‌رو است، کاری هوشمندانه است که به‌شکل تهاتر با نفت ظاهر می‌شود.

■ اقدامی موثر برای افزایش صادرات نفت

خطیبی در پاسخ به این سئوال که آیا تهاتر نفت برای ساخت مسکن می‌تواند به صادرات انرژی و درآمدهای نفتی کشور آسیب بزند یا خیر، به صمت گفت: اینکه بگوییم ذخایر نفتی که برای صادرات در نظر گرفته‌شده، صرف این موضوع می‌شود، درست نیست، چرا که دولت برای اجرایی کردن این سیاست، نفت مورد نیاز برای تهاتر را از محل افزایش تولید تامین خواهد کرد. در این شرایط نه‌تنها درآمدهای نفتی کاهش نمی‌یابد، بلکه با افزایش نیز روبه‌رو شده و سقف صادرات بالا می‌رود.

وی در پایان گفت: در کنار تمام موضوعاتی که گفته شد، تهاتر نفت باید با ضوابطی باشد که در بلندمدت به ضرر کشور نشود. برای مثال، از کشورهایی که برای این تهاتر اعلام آمادگی می‌کنند، تعهد گرفته شود که در بازارهای نفتی فعالیت نکنند و اختلالی در فروش نفت کشور به‌وجود نیاورند. اگر چنین ضمانت‌هایی گرفته نشود، نه‌تنها نمی‌تواند به اقتصاد ما کمک کند بلکه با تاثیر معکوس خود، بازارهای فروش نفت کشور را با چالش‌های متعددی روبه‌رو خواهد کرد.

به‌عقیده بخش گسترده‌ای از بدنه اقتصادی کشور، نفت یک کالا و دارایی متعلق به همه است، بر این اساس دارایی را باید با انتقال تکنولوژی، با کالای سرمایه‌ای یا با زیرساخت تهاتر کرد

تهاتر نفت عقلانی نیست

فرهاد بیضایی، کارشناس بازار مسکن در رابطه با این موضوع به صمت گفت: در ظاهر همچنان بحث تهاتر نفت با ساخت مسکن مطرح بوده و هرازچندگاهی از وزارت راه و شهرسازی خبرهایی در این‌باره به‌گوش می‌رسد، اگرچه معتقدم تهاتر نفت در برابر هر کالایی به ضرر اقتصاد ملی است.

نگاه دولت به نفت از یک کالای قابل‌فروش باید به یک دارایی تغییر کند. آن‌وقت عقلانی نیست، فردی دارایی‌اش را برای کالای نهایی تهاتر کند.

این کارشناس مسکن با تاکید بر اینکه؛ ساخت مسکن نیازمند تکنولوژی بالا و حضور شرکت‌های چینی و ترکیه‌ای نیستیم گفت: درحال حاضر نیز توان فنی ـ مهندسی کشور امکان اجرای این پروژه‌ها را دارد، ازاین‌رو بهتر است از تهاتر نفت در زمینه‌هایی استفاده شود که تکنولوژی و دانش فنی آن به‌قدر کافی در کشور وجود ندارد.

بیضایی با تاکید بر اینکه نفت یک کالا نبوده و یک دارایی متعلق به همه است گفت: بر این اساس، دارایی را باید با انتقال تکنولوژی یا با کالای سرمایه‌ای یا با زیرساخت تهاتر کرد. به‌معنای دیگر، دولت می‌تواند نفت را با توسعه شبکه نیروگاهی تهاتر کند تا بتواند انرژی لازم برای صنایع به‌ویژه صنایع ساختمانی را تامین کند. این کارشناس بازار مسکن افزود: در این شرایط، اگر نگاه دارایی به نفت در کشور شکل بگیرد، طلای سیاه دیگر نه برای پروژه‌هایی نظیر مسکن، بلکه برای تحقق هدف‌های راهبردی اقتصادی هزینه خواهد شد. بنابراین می‌توان گفت؛ انتقادات واردشده به مسئله تامین مالی ساخت مسکن از طریق تهاتر نفت تنها به نگاه راهبردی به انرژی ختم نمی‌شود و شرایط اجرایی انعقاد قرارداد تامین مالی مبتنی بر تهاتر از دیگر محورهای نقدهای واردشده به مسئله تهاتر نفت است.

■ تهاتر نفت زمانبر است

این کارشناس بازار مسکن تصریح کرد: بر این مبنا، استفاده از منبع مالی تهاتر به‌منظور پوشش نیاز به سرمایه برای ساخت مسکن، یک قرارداد ساده دوجانبه میان پیمانکار و کارفرما نیست. باتوجه به ماهیت این نوع تامین مالی در کشور، ۳ دستگاه دولتی در کنار مردم به‌عنوان بخش کارفرمایی این قرارداد پیچیده مطرح می‌شوند و سازنده خارجی نیز طرف دیگر این شیوه تامین مالی است.

به گفته بیضایی؛ بر این اساس، وزارتخانه‌های اقتصاد و امور دارایی، نفت و راه و شهرسازی در کنار مردم؛ ۴ بخش داخلی قرارداد ساخت مسکن را تکمیل می‌کنند. چنین قراردادهایی با این حجم، اگر بدون هیچ مانع و ابهامی برای انعقاد وارد مرحله اجرایی شود، نزدیک یک سال زمان نیاز دارد تا فرآیند پس از قرارداد، شروع شود. اگر نگاه واقع‌بینانه به فرآیندهای انعقاد قرارداد و تجربه تاریخی چنین مدل‌هایی داشته باشیم، متوجه می‌شویم که چنین فعالیت‌هایی بسیار زمانبر است و گاهی تا ۲ سال هم به‌طول می‌انجامد. وی در پایان به صمت گفت: ابهامات گسترده در حوزه تامین مالی ساخت مسکن با استفاده از تهاتر و فرآیند طولانی آماده شدن قرارداد تنها مرتبط با بخش داخلی است و زمان‌بری عقد قرارداد با پیمانکار خارجی و همچنین نقل و انتقال پول را نیز باید به این فرآیند پیچیده اضافه کرد، تا متوجه شویم، به‌لحاظ اجرایی، این شیوه تامین مالی برای هدف ساخت مسکن تا چه اندازه، ایده خامی به‌حساب می‌آید.

سخن پایانی

تهاتر نفت پس از اعمال تحریم‌های شدید نفتی علیه ایران و همزمان با محدودیت‌های فروش انرژی به ادبیات اقتصادی کشور وارد و به‌عنوان یک راه جذب سرمایه برای فعالیت‌های کشور معرفی شد. مسئولان بارها اعلام کرده‌اند که با هدف انتقال تکنولوژی‌های مدرن ساخت‌وساز با برخی کشورهای خارجی در حال مذاکره هستند تا مدل ساخت‌وساز در ازای نفت را عملیاتی کنند. این شیوه، اما افزون بر نگرانی انبوه‌سازان داخلی در نادیده گرفتن توان شرکت‌ها و پیمانکاران داخلی، منتقدان دیگری هم دارد. کارشناسان اقتصادی با معیارهای علمی و آماری تلاش دارند تا دولت را متوجه بروز پیامدهای منفی طرح مسکن دولتی کنند. به‌اعتقاد این دسته از کارشناسان، از اساس تهاتر نفت به زیان اقتصاد ملی است. در این حال، گروهی از کارشناسان همچنان معتقد به تورم‌زا بودن اجرای این طرح هستند و استدلال‌های قابل‌تاملی را بیان می‌کنند. مشکل مسکن جزئی از مشکل اقتصاد محسوب می‌شود؛ بنابراین تا زمانی که کسب‌وکار و اشتغال بهبود پیدا نکند و رشد اقتصاد مثبت نشود و درآمد خانوار بالا نرود، مشکل مسکن در کشورمان ادامه دارد. برای اجرای طرح نهضت ملی مسکن و تامین منابع مالی آن باید یک رشد اقتصادی مازادی ایجاد شود، اما در حال حاضر منابع مازادی وجود ندارد، مگر اینکه یک خط اعتباری از بانک مرکزی در نظر بگیرند تا تسهیلات پرداخت شود.

بررسی تاثیر تغییر ایده مدیریت ارزی دولت بر صادرات فولادی‌ها

راه فرار سرمایه باز می‌شود

عکس: صمت

کتایون ملکی: ۷ دی بانک مرکزی با صدور مصوبه‌ای اعلام کرد؛ کلیه تامین‌کنندگان ارز اعم از شرکت‌های دولتی و غیردولتی موظف هستند طبق قانون، ارز حاصل از صادرات را در مهلت تعیین‌شده از طریق سامانه نیما عرضه کنند. براساس این مصوبه، با متخلفان طبق قانون و بدون هرگونه اغماض برخورد خواهد شد. این مصوبه در حالی ابلاغ شد که براساس قانون، اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، هرگونه معامله ارز خارج از شبکه صرافی‌ها، بانک‌ها و موسسات اعتباری دارای مجوز بانک مرکزی، قاچاق ارز محسوب شده و طبق قانون و از طریق مجاری قضایی، مرتکبین علاوه بر ضبط ارز، به پرداخت جریمه نقدی معادل دوبرابر ارز مکشوفه و در صورت نداشتن توانایی در پرداخت، به حبس محکوم خواهند شد. این تاکید بانک مرکزی مبنی بر عرضه ارزهای صادراتی در سامانه نیما، به‌جای فروش به نرخ دلار توافقی یک پالس مهم در تثبیت نرخ ارز محسوب می‌شود. برخی فعالان بازار معتقدند مصوبه اخیر دولت در حوزه رفع تعهدات ارزی می‌تواند صادرکنندگان را نسبت به ادامه فعالیت در این حوزه دلسرد کند. صمت در این گزارش به تاثیر مصوبه اخیر دولت برای رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان محصولات فولادی و فلزات اساسی رنگین پرداخته است.

در انتظار حذف دلار توافقی

براساس این اعلام بانک مرکزی، می‌توان پیش‌بینی کرد که به‌زودی نرخی به نام دلار توافقی وجود نداشته باشد، چرا که براساس مصوبه چندی قبل دولتی، کلیه صادرکنندگان پتروشیمی باید ۱۰۰ درصد ارز صادراتی و فعالان حوزه کشاورزی نیز ۹۰ درصد ارز خود را در سامانه نیما عرضه کنند. این در حالی است که کاهش ورود سرمایه‌گذار و توان رقابتی در بازارهای جهانی می‌تواند از تبعات دیگر این مصوبه باشد که محصولات فولادی و فلزات اساسی رنگین را هم بی‌نصیب نگذاشته است. کاهش انگیزه برای سرمایه‌گذاری می‌تواند سرعت توسعه در بخشی مانند معدن و صنایع معدنی را کاهش داده و اشتغالزایی در این بخش را تهدید کند. به‌گفته برخی فعالان معدن و صنایع معدنی از جمله رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان فارس، دولت باید دست از تحکم برداشته و اجازه دهد سیاست بازار آزاد اجرایی شود، در چنین شرایطی بازگشت ارز به کشور نیز به‌طور خودکار انجام می‌شود. در غیر این صورت، تنها شاهد فرار سرمایه از کشور خواهیم بود.

سود فروش داخل، بیشتر است

بسیاری از فعالان بازار معتقدند مصوبه ارزی جدید دولت می‌تواند انگیزه ارزآوری برای کشور را کاهش داده و از سویی دیگر، سرمایه‌گذاران را نسبت به حضور در طرح‌های جدید منصرف کند.

این در حالی است که صنعتی همچون فولاد در سال‌های اخیر باوجود مشکلات عمده در تامین زیرساخت‌ها، تلاش کرده میزان تولید را افزایش دهد تا در ادامه بتواند میزان صادرات را از نظر حجمی و ارزشی بیش از پیش کند.

مصوبه اخیر دولت می‌تواند منجر به تغییرات اساسی در میزان صادرات فولادی شود. باتوجه به نوسانات نرخ ارز، اگر فولادی‌ها محصولات خود را در بازار داخلی بفروشند، ۱۹ درصد بیشتر از صادرات سود خواهند کرد که این موضوع خود می‌تواند انگیزه برای ارزآوری را کاهش دهد. سهراب شرفی، رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان فارس بااشاره به مصوبه اخیر هیات دولت، به صمت گفت: به نظر می‌رسد، هر نوع محدودیت ارزی، انگیزه برای خروج ارز از کشور را بیشتر می‌کند. اگر بازار آزاد باشد و تحکمی در آن وجود نداشته باشد، شاهد ارزآوری بیشتری خواهیم بود. این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران ادامه داد: نباید چنین تعهداتی را برای صادرات ایجاد کنیم، بلکه باید تلاش بر جذب سرمایه بیشتر باشد، در این صورت شاهد بازگشت خود به خودی ارز خواهیم بود.

شرفی تصریح کرد: تعهدات ارزی، بروکراسی‌های شدید، ورود دولت به بازار و... همه و همه منجر به فرار سرمایه از کشور می‌شود و خروج دلار از کشور را سرعت می‌بخشد.

وی در ادامه افزود: دولت باید بستر را برای ورود سرمایه‌گذاران فراهم کند، نه آنکه شرایط را به‌سمتی پیش ببرد که شاهد کاهش سرمایه‌گذاری و به‌نوعی فرار سرمایه باشیم؛ شاید در این‌باره ترکیه مثال خوبی باشد. در بحث کاهش ارزش پول ملی ترکیه نیز مشکلی مشابه ما داشت، اما با ورود سرمایه‌گذارانی از ایران، روسیه، عراق و... توانست در بحث صادرات و جذب سرمایه‌گذار عملکردی موفق از خود به‌جای بگذارد. این در حالی است که ما در این شرایط مشابه، به‌شکلی عمل می‌کنیم که شاهد فرار سرمایه از کشور هستیم. به‌گفته شرفی، در بدنه دولت و مجلس، دانش اقتصادی وجود ندارد و همین موضوع مسبب تدوین شیوه‌نامه‌ها و مصوبه‌هایی می‌شود که می‌تواند ارزآوری را تحت‌تاثیر قرار دهد. رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان فارس بااشاره به فعالیت بخش خصوصی تصریح کرد: چنین تدوین و ابلاغ مصوبه‌هایی شرایط را برای فعالان بخش خصوصی سخت خواهد کرد، در حالی که دولت باید ثروت‌آفرینی را به‌دست این بخش بسپارد و دست از تحکم بردارد. چنین موضوعاتی بازار را ناپایدار و بخش خصوصی را با معضلات بسیاری مواجه کرده است.

تغییر مدیریت ارزی در دولت

دلار توافقی ۲۲ خرداد ۱۴۰۱ به‌طور عملی وارد بازار شد؛ آن‌هم در شرایطی که بانک مرکزی با هدف پاسخ به تقاضای بازار و کاهش التهابات نرخ دلار به صرافان اجازه داد، ارز اسکناس صادرکنندگان را با نرخی توافقی از آنها خریداری کنند. به‌مرور زمان، ارز حاصل از صادرات مواد پتروشیمی و کشاورزی وارد بازار توافقی شد که نرخی نزدیک به بازار آزاد داشت، این اقدام بانک مرکزی در یک مقطع کوتاه سبب کنترل نرخ بازار آزاد شد، چرا که عرضه را به‌طورقابل‌توجهی افزایش داد، اما در عین حال این موضوع سبب شد، عرضه در سامانه نیما کاهش پیدا کند، این در حالی است که سامانه نیما گلوگاه و محل تامین ارز موردنیاز واردات است.

▣ بازگشت ارز صادراتی پتروشیمی‌ها به نیما

چندی قبل، پس از بروز چالش در سامانه نیما و بازار آزاد ارز که به‌دلیل سیاست اخیر بانک مرکزی رخ داد، هیات دولت مصوبه‌ای صادر کرد که براساس آن، کل ارز حاصل از صادرات پتروشیمی‌ها و ۹۰ درصد ارز حاصل از صادرات محصولات کشاورزی، باید در سامانه نیما عرضه شود. توجه داشته باشیم که موضوع مطرح‌شده در برهه اخیر در سامانه مربوط به توازان ارزهای باکیفیت است، نه کل فرآیند عرضه و تقاضا در سامانه نیما. براساس ماده ۷ این مصوبه، صادرکننده مکلف است حداکثر ظرف ۴ ماه از تاریخ صدور پروانه گمرکی نسبت به برگشت ارز حاصل از صادرات به‌روش‌های اعلامی در بند (۱۳) ماده (۱) این آیین‌نامه اقدام کند. افزایش کاهش مهلت مزبور متناسب با نوع مقصد، کالا، رتبه و اعتبار صادرکننده و نیز زمان دریافت ارز براساس الگوی فروش صادرکننده به خریدار خارجی، رتبه اعتباری صادرکننده و... بر طبق جدول تنظیمی توسط وزارت، صنعت، معدن و تجارت و تایید کارگروه است. تمدید مهلت موارد خاص حداکثر به‌مدت ۳ ماه به‌شرطی که کل مهلت برگشت ارز از مهلت مقرر در قانون تجاوز نکند، به‌تشخیص کارگروه امکان‌پذیر است. همچنین براساس ماده ۸، صادرکننده کالا مکلف است ۱۰۰درصد مبلغ ارزی مندرج در پروانه گمرکی یا معادل ارزی آن به سایر ارزها را به‌شرح زیر به چرخه اقتصادی کشور برگرداند:

۱) کلیه صادرکنندگان محصولات پتروشیمی، پالایشی، فولادی، فلزات اساسی رنگین و فرآورده‌های نفتی و بدهی‌های ارزی موردتایید وزارت نفت، صنعت، معدن و تجارت حسب مورد از سرجمع صادرات خود یا دیگر شرکت‌های گروه به تایید کارگروه از طریق واردات در مقابل صادرات یا تهاتر از محل ارز حاصل از صادرات به‌عنوان برگشت ارز حاصل از صادرات محسوب می‌شود.

تبصره ۱ـ تامین ارز موردنیاز برای واردات مواد اولیه و کالا و خدمات ضروری سالانه حسب مورد با ثبت سفارش ثبت آماری موردنیاز شرکت‌های پالایشی، پتروشیمی و نگهدار (هلدینگ) مرتبط، شرکت‌های فولادی فلزات

تبصره ۲ـ بازگشت ارز به‌صورت اسکناس برای این دسته از صادرکنندگان منوط به تایید بانک مرکزی و رعایت مفاد ماده (۹) این آیین‌نامه است.

تبصره ۳ـ دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند؛ فهرست صادرکنندگان عمده محصولات پتروشیمی، پالایشی، فولادی و فلزات اساسی رنگین و فرآورده‌های نفتی را احصا کرده و اقدامات لازم به‌منظور بهره‌برداری توسط دستگاه‌ها و سازمان‌های مربوط را انجام دهند.

۲) سایر صادرکنندگان به‌غیر از صادرکنندگان مندرج در بند (۱) این ماده، موظفند ۹۰ درصد تعهدات ارزی صادراتی خود را به یک یا ترکیبی از روش‌های برگشت، ارز رفع کنند. اصلاح افزایش یا کاهش درصد فوق، حداکثر در دامنه نوسان ۱۰ واحد درصد برای برخی کالاها به‌صورت استثنایی توسط کارگروه امکان‌پذیر است.

▣ نقطه مغفول در سیاست جدید ارزی

مجموعه اقدامات بانک مرکزی نشان می‌دهد به‌زودی باید شاهد حذف نرخ دلار توافقی باشیم، همچنین در صورت تحقق این موضوع، تخصیص ارز ذیل ردیف ۲۴ نیز حذف خواهد شد. از طرف دیگر، نکته مهم در تکمیل سیاست بانک مرکزی، حذف کامل موضوعاتی مثل واردات از محل صادرات خود (بازگشت موضوع لاشه‌فروشی کوتاژهای صادراتی) است که هم‌اکنون برخی نیازهای وارداتی را دچار چالش جدی کرده است.

چندی قبل، بحثی تحت‌عنوان تالار دوم در سامانه نیما برای عرضه ارز با نرخ جدید شکل گرفت و عده‌ای از واردکنندگان مکلف به تامین ارز با نرخ ثانویه تالار دوم شدند. بانک مرکزی در آن مقطع به‌صورت جدی با این موضوع مخالفت کرد، اما بحث دلار توافقی که از خرداد آغاز شد، چالش جدیدی در بازار ارز کشور ایجاد کرد. در واقع با کمبود ارز باکیفیت در نیما، پالس افزایش نرخ به اسکناس دلار نیز صادر شد. هم‌اکنون موضوعی تحت‌عنوان واردات از محل صادرات، پاشنه‌آشیل سیاست تازه‌ای است که بانک مرکزی در حال پیاده‌سازی زیرساخت‌های آن از قبیل حذف دلار توافقی و حذف تخصیص ردیف ۲۴ است.

سخن پایانی

آن‌طور که پیدا است، چنین مصوبه‌هایی به کاهش سرمایه‌گذاری در صنایعی همچون صنایع معدنی از جمله فولاد خواهد شد. این در حالی است که برای کاهش وابستگی اقتصاد به درآمدهای نفتی، بخش معدن و صنایع معدنی یکی از ستون‌های اصلی خواهد بود که دولت می‌تواند به آن تکیه کند. عدم‌ورود سرمایه‌گذار و کاهش نقدینگی باعث کند شدن طرح‌های توسعه‌ای موجود و عدم‌تعریف طرح‌های جدید می‌شود.

در واقع نگاه غیرکارشناسی به موضوعات اقتصادی می‌تواند میزان صادرات، تولید و اشتغالزایی موجود در بخش‌های یادشده را به‌خطر اندازد، زیرا سرمایه‌گذار با آینده مبهمی مواجه است که نمی‌تواند برنامه‌ریزی دقیقی برای سرمایه خود داشته باشد. تغییرات ناگهانی قوانین و مقررات، ریسک سرمایه‌گذاری در بخشی همچون معدن و صنایع معدنی را کاهش می‌دهد و این سرمایه‌ها را راهی بخش‌های دیگر یا حتی کشورهای دیگر می‌کند. این موضوع قادر است، توان رقابتی در بازارهای صادراتی را هم نشانه گرفته و به‌نوعی بازار را به‌دست رقبایی همچون ترکیه (در منطقه) بسپارد.

آگهی فراخوان عمومی شناسایی و ارزیابی اولیه پیمانکار

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد **جهت طراحی و تامین تجهیز پروژه احیاء ۲** به شرح جدول پیوست به تامین کنندگان واجد شرایط و با صلاحیت واگذار نماید. لذا بدینوسیله از شرکت‌های واجد صلاحیت در این بخش که تمایل به حضور در مناقصه دارند دعوت بعمل می‌آید تا **ظرف مدت هفت روز کاری** از تاریخ این آگهی ضمن اعلام آمادگی به صورت مکتوب مدارک و مستندات مورد نیاز را به آدرس ایمیل tender.srem@mmte.ir ارسال نمایند.

▣ شرایط و مدارک مورد نیاز:

۱. انطباق موضوع فعالیت شرکت و اساسنامه با موضوع مناقصه (ارسال تصویر اساسنامه)
۲. دارابودن حداقل سه کار مشابه از نظر نوع و ظرفیت طی پنج سال گذشته (ارائه تصویر قراردادها)
۳. ارائه رضایتنامه از کارفرمایان قبلی
۴. ارائه آخرین روزنامه رسمی صاحبان امضاء مجاز
۵. ارائه مدارک و مستنداتی که بیانگر توان مالی و فنی برای اجرای موضوع مناقصه باشد (ارائه اظهارنامه مالیاتی ۳ سال اخیر)
۶. ارائه مدارک و مستنداتی که تجهیزات فوق را قبلا ساخته‌اند.

▣ سایر شرایط:

۱ - محل کارخانه شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان واقع در شهرستان سیرجان کیلومتر ۵۰ جاده سیرجان - شیراز، کیلومتر ۳ جاده اختصاصی کل کهر می‌باشد.
۲- ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مجاز است.
۳- به درخواست‌هایی که بعداز مدت تعیین شده ارسال شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.
۴- هزینه چاپ و آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

لطفا در صورت نیاز و کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۲۱۸۸۶۰۹۰۶۴ داخلی ۶۳۸ تماس حاصل فرمایید.

Liquid Nitrogen Vessel	الکتروموتورهای MV ساخت داخل

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان

شرکت صنعتی و معدنی گل گهر

آگهی مزایده عمومی تجدیدشده شماره ۱۴۰۱/۱۸/ز

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "۵۰۰،۰۰۰(پانصد هزار) تن سنگ آهن با عیار آهن ۳۶ درصد" موجود در انبارهای مجتمع خود را از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مزایده به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات تا ساعت ۱۳:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۴ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل انبارهای موضوع مزایده روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه‌های شرکت در مزایده بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مزایده تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

مشخصات فیزیکی			مشخصات شیمیایی:		
Moisture	2	Max	Fe	36	Ave
دانه‌بندی	0-12 mm		FeO	3	Ave
			P	0.3	Max
			S	1	Max
			SiO2	25	
			Al2O3	6	
			CaO	7	Max
			MgO	7	Max

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنعتی و معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده شماره ۱۴۰۱/۴۶/ع (نوبت دوم)

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "طراحی، ساخت، نصب و راه‌اندازی دو دستگاه نوار نقاله در خطوط ۱ و ۲ و ۳ و چهار دستگاه هایر و بلت فیدر در خطوط ۴ و ۵ و ۶ و ۷ مدیریت فرآوری" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ مقرر شده است. شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می‌بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت صنعتی و معدنی گل گهر

آگهی مناقصه عمومی تجدیدشده شماره ۱۴۰۱/۴۴/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "تأمین مصالح و تجهیزات، دموناژ و مونتاژ تجهیزات، ساخت، احداث و نصب و راه‌اندازی پایلوت پلنت کارخانجات فرآوری و گندله‌سازی" خود را بصورت توأم PC، از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وبسایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت ۱۴ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۱۸ مقرر شده است و الزامی می‌باشد. شایان ذکر است فرمت ضمانتنامه‌های شرکت در مناقصه بایستی عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه تهیه گردد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

یادداشت

کاهش تصدی‌گری دولت و رشد سودآوری خودرویی‌ها

یوسف کاووسی
کارشناس بازار سرمایه

بازار سهام تالاری شیشه‌ای و شفاف برای سرمایه‌گذاری و همچنین عرضه سهم‌های دولتی یا وابسته به دولت است. شرکت‌هایی که در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته و سهام آنها برای خرید توسط سهامداران عام، عرضه می‌شود، موظفند سالانه گزارش جامعی از عملکرد خود ارائه دهند. طبق همین رویه نیز می‌توان این طور ادعا کرد که عرضه سهام دولت در شرکت‌های خودروسازی در بازار سهام اقدامی مثبت است.

البته در سال‌های گذشته انتقاداتی نسبت به روند عرضه سهام شرکت‌های وابسته به دولت در بازار سهام وجود داشته است. به‌عنوان‌مثال خریداران سهم‌های عرضه‌شده در بورس، شرکت‌ها یا نهادهای وابسته به دولت یا خصولتی بوده‌اند. همین موضوع عملا کارآیی این واگذاری‌ها را با چالش روبه‌رو کرده است. علاوه بر این مدیریت شرکت‌هایی که سهام آنها در بورس واگذار شده، همچنان در اختیار دولت است. بدین ترتیب شاهد اثرگذاری و تصمیم‌گیری دولت برای این مجموعه‌های به‌ظاهر واگذارشده هستیم. از آنجا که بخشی از سهامداران این مجموعه‌ها مردم هستند، در نهایت همین مردم از تصمیمات و لابی‌های دولتی متضرر خواهند شد.

بازار سرمایه ما در طول چند سال اخیر با مشکلات متعددی روبه‌رو شده که از عملکرد نادرست تصمیم‌گیران کشور در سطح کلان نشأت می‌گیرد. علاوه بر این در طول این سال‌ها شاهد نظارت کافی و دقیق دستگاه‌های نظارتی بر عملکرد بازار سهام نبوده‌ایم.

هر اقدامی که به جبران ضررهای گذشته منتهی شود و اعتماد ازدست‌رفته را به بورس بازگرداند، مثبت ارزیابی می‌شود. اقداماتی همچون واگذاری سهام خودروسازان از طریق بازار سرمایه به عمق‌بخشی حداکثری به بورس تهران منتهی می‌شود و همزمان جایگاه این نهاد مالی را در میان مردم، دولتمردان، سیاستمداران و فعالان اقتصادی ارتقا می‌بخشد. علاوه بر این امکانی برای افزایش سطح شفافیت معاملات بورس تهران با تکیه‌بر این جایگاه مهیا خواهد شد.

ورود سرمایه حقیقی به‌منزله اعتماد دوباره مردم به بازار سرمایه است. با این وجود در ماه‌ها و هفته‌های اخیر حتی در شرایطی که بورس تهران سبزپوش است، در اغلب روزها شاهد خروج سرمایه سرمایه‌گذاران حقیقی از این بازار هستیم. گویی این صاحبان سهام تنها به‌دنبال فرصتی برای خارج کردن سرمایه خود از بازار بوده‌اند. بسیاری دیگر از سرمایه‌گذاران حقیقی نیز سبزپوشی بازار را تله‌ای ازسوی دولت برای جذب سرمایه آنها و سپس سقوط دوباره شاخص بورس می‌دانند؛ رویه‌ای که بسیاری در گذشته تجربه آن را داشته و به‌شدت متضرر شده‌اند. بدین ترتیب هر زمان شاهد ورود پول حقیقی‌ها برای یک دوره نسبتا قابل‌توجه به بازار سهام بودیم، می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که بازار منطقی و قابل‌اعتماد است.

با وجود تمام مشکلاتی که روند فعالیت بازار سرمایه را تحت تاثیر منفی قرار داده و عملا اعتماد حاکم بر این بازار را از میان برده، اگر نظارت بر بورس تقویت شود، برخوردها با بورسی‌های مخل بازار بیشتر شود و سیاست‌گذاران و بازیگردانان این بخش ناچار به پاسخگویی و شفاف‌سازی باشند، تالار شیشه‌ای به معنی واقعی شکل می‌گیرد و روند جذب سرمایه به آن واقعی و مثبت خواهد شد.

اعتماد دوباره مردم به بازار سرمایه آن‌هم در شرایط کنونی اقتصاد ایران که شاهد افت روزمره ارزش ریال در برابر دلار هستیم و همزمان سرمایه‌های مردم جذب سایر بازارهای موازی غیرمولد می‌شود، مثبت ارزیابی می‌شود. این اعتماد دوباره می‌تواند بخشی از مشکلات اقتصادی کشور را مرتفع کند.

شرکت‌های خودروساز کشور در طول سال‌های گذشته با چالش‌های جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو بوده‌اند. این مشکلات در قالب زیان انباشته این شرکت‌ها و در صورت‌های مالی آنها قابل‌مشاهده است. این زیان در حالی است که عملا مردم نیز از عملکرد خودروسازان که در قالب کیفیت خودروهای تولیدی آنها نمایان می‌شود رضایت ندارند.

البته خودروسازان بخش بزرگی از مشکلات خود را ناشی از دخالت دولت در روند فعالیت‌شان عنوان می‌کنند.

به‌عنوان‌مثال این مجموعه‌های بزرگ در حال حاضر ناچارند با نیروی انسانی به‌مراتب قابل‌توجه و مازاد نیاز خود فعالیت کنند. علاوه بر این همچنان خودروسازان موظفند محصولات تولیدی خود را با قیمت مصوب نهادهای وابسته به دولت به فروش برسانند. مدیرعامل این شرکت‌های خودرویی توسط دولت و حتی از میان مدیران دولتی و وابسته تعیین می‌شوند. حال چنانچه سهم محدود دولت در صنایع خودروسازی نیز واگذار شود، انتظار می‌رود چالش‌های حاکم بر این بخش مرتفع شود. یعنی دولت از اعمال‌نفوذ و دخالت در فرآیند تعیین مدیر یا قیمت‌گذاری خودرو دست بردارد. بدین ترتیب می‌توان به کاهش مشکلات خودروسازان کشور امید داشت.

گفت‌وگو

ارز فرزین جایگزین ارز جهانگیری می‌شود؟

بورس، قرمزپوش دستور رئیس کل شد

عکس: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

رشد افسارگسیخته بهای دلار در بازار آزاد در هفته‌های اخیر به‌شدت واکنش‌برانگیز شده بود. در شرایطی که نرخ دلار از مرز ۴۴ هزار تومان نیز فراتر رفت، علی صالح‌آبادی رئیس کل پیشین بانک مرکزی تاکید کرده بود بانک مرکزی نرخ ارز در بازار غیررسمی را به‌رسمیت نمی‌شناسد. روند رو به رشد نرخ ارز به‌قدری حاشیه‌ساز شد که در نهایت صالح‌آبادی برکنار و محمدرضا فرزین، رئیس کل جایگزین وی شد. محمدرضا فرزین، رئیس کل کنونی بانک مرکزی در تشریح سیاست‌های جدید پولی و ارزی اظهار کرد: «سیاست کلی این بانک تامین نیازهای ارزی کشور با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ است. نرخ ۴۴ هزار تومان نرخ ارز کشور نیست؛ حتما در بازار آزاد دخالت می‌کنیم.» بدین ترتیب ارز جدیدی با عنوان «ارز فرزین» در اقتصاد ما تعریف شد، این در حالی است که دولت سیزدهم منتقد جدی «ارز جهانگیری» بوده و هست. سیاست جدید رئیس کل کنونی بانک مرکزی در روز شنبه، ۱۰ دی به قرمزپوشی بازار سرمایه منتهی شد، این در حالی است که شاخص کل بورس در روز چهارشنبه، ۷ دی توانسته بود از مرز کانال یک‌میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی عبور کند و در ارتفاع یک‌میلیون و ۶۴۷ هزار واحدی بایستد. با این وجود تشدید سیاست‌های کنترلی ازسوی بانک مرکزی که به افت بهای دلار در بازار آزاد ظرف چند ساعت منتهی شد، یکی از دلایل اصلی ریزش بورس است. البته خریدوفروش شرکت‌های بورسی با دلار نیمایی انجام می‌شود، با این وجود انتظارات تورمی ناشی از رشد ارز در روزهای گذشته تاثیر مثبتی بر عملکرد بازار سرمایه ما داشت که اکنون به‌طور کامل خنثی شده است. به این ترتیب باز هم حضور شاخص کل بورس در کانال ۱.۶ میلیونی، پایدار نبود و در روزهای شنبه و یکشنبه هفته جاری شاهد ریزش قابل توجه شاخص کل بازار تا ارتفاع یک میلیون و ۵۶۴ هزار واحدی بودیم.

دلار گوش به‌فرمان فرزین می‌شود؟

رئیس کل جدید بانک مرکزی پس از آغاز به کار رسمی، دستور تثبیت نرخ ارز نیمایی را با بهای ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان صادر کرد. این خبر در شرایطی منتشر شد که بهای دلار نیمایی در روزهای گذشته از ۲۹ هزار تومان فراتر رفته بود. علاوه بر این بسیاری از اقتصاددانان بر نزدیکی بهای دلار نیمایی و نرخ دلار در بازار آزاد تاکید داشتند. دستور رئیس کل بانک مرکزی بازدهی واقعی سرمایه‌گذاری‌ها را تحت تاثیر منفی قرار می‌دهد و همزمان انگیزه صادرکنندگان برای بازگشت ارز نیز کاهش خواهد یافت. سیاست یادشده به‌شدت یادآور استراتژی اسحاق جهانگیری، معاون اول روحانی در فروردین ۹۷ است؛ یعنی زمانی که معاون اول رئیس‌جمهوری با صراحت تاکید کرد: «نرخ دلار از فردا برای تمام فعالان اقتصادی و برای رفع همه نیازهای قانونی و اداری آنان، نیازهای خدماتی مسافران، دانشجویان، پژوهشگران و دانشمندانی که برای کارهای تحقیقاتی خود به ارز نیاز دارند، ۴ هزار و ۲۰۰ تومان خواهد بود. فعالان اقتصادی و مردم نباید هیچ دغدغه‌ای برای تامین ارزشان با این نرخ داشته باشند.» به این ترتیب سرفصل جدیدی با عنوان «ارز جهانگیری» در اقتصاد ما تعریف شد که منتقدان و مدافعان بسیاری داشت. البته دستور جهانگیری به ارز کارساز نبود و شاهد رشد مداوم قیمت دلار در بازار آزاد بودیم. در ادامه با رانت گسترده‌ای که در سایه نبود نظارت کافی در اختصاص ارز ترجیحی به‌وجود آمد و همچنین مشکلات کشور در تامین نیازهای ارزی، تخصیص این ارز محدود شد و فقط به کالاهای اساسی، نهاده‌های کشاورزی، دارو و تجهیزات پزشکی اختصاص یافت. در ادامه مدیریت بازار ارز، دولت سیزدهم اختصاص همین ارز ترجیحی یا «ارز جهانگیری» به کالاهای اساسی را منبع رانت و فساد در اقتصاد عنوان کرد که در نهایت این رویکرد منجر به حذف اختصاص این ارز در سال جاری شد؛ اقدامی که خلاف نظرات عنوان‌شده مسئولان به‌شدت تورم‌زا بود و بر زندگی و معیشت مردم تاثیر منفی داشت. حالا مدافعان «ارز فرزین» با تاکید بر نکته‌ای از سخنان رئیس جدید بانک مرکزی مبنی بر اینکه «ارز نیمایی ما برای کالاهای اساسی و مواد اولیه و ماشین‌آلات موردنظر است»، منکر رانت‌زایی این تثبیت قیمتی هستند. حال این سوال مطرح می‌شود که این بار نرخ دلار در بازار آزاد که از دستور جهانگیری سرپیچی کرد، تا چه زمانی به دستور فرزین عمل می‌کند؟ علاوه بر این شائبه دیگری مطرح است مبنی بر اینکه آیا بهتر نبود دولت سیزدهم همان ارز ترجیحی سابق را به کالاهای اساسی اختصاص دهد و مانع بروز تورم افسارگسیخته‌ای جدید در جامعه شود؟

صعود ناپایدار بورس

باوجود اینکه در روز پایانی هفته گذشته شاهد عبور شاخص کل از مرز ۱.۶ میلیون واحدی بودیم، این روند صعودی ادامه‌دار نشد. صمت برای بررسی رشد یادشده و همچنین ریزش شاخص کل در هفته جاری با مجتبی دیبا، کارشناس بازار سرمایه گفت‌وگو کرده است. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

روند صعودی و سپس افت قابل‌توجه شاخص کل بازار سرمایه را در روزهای گذشته چطور ارزیابی می‌کنید؟

در روز چهارشنبه، ۷ دی شاهد روند رو به رشد و سبزپوشی بازار سرمایه بودیم. شاخص کل بورس در پایان هفته گذشته با رکوردشکنی جدید در سال ۱۴۰۱ همراه بود و به سطح یک‌میلیون و ۶۴۷ هزار واحد رسید. علاوه بر این پس از مدت‌ها شاهد رشد قابل‌توجه بورس از ابتدای امسال تاکنون بوده‌ایم. شاخص کل هم‌وزن نیز همسو با شاخص کل بورس حرکت کرد و در سطح ۴۸۰ هزار واحدی ایستاد. علاوه بر این حجم معاملات در روز پایانی هفته گذشته قابل‌توجه برآورد شد؛ تا جایی که می‌توان این‌طور ادعا کرد که یکی از بهترین روزهای خوب بازار در سال جاری رقم خورد. با این وجود روند رو به رشد شاخص کل ادامه نیافت و شاهد افت ارزش بازار سهام در هفته جاری بودیم که بخشی از افت ارزش شاخص کل را می‌توان ناشی از خروج رشد از مسیر تعادل دانست؛ بنابراین افت یادشده به‌منزله بازگشت بازار به مسیر تعادلی است.

اثرگذاری قیمت دلار بر عملکرد بازار سرمایه چگونه است؟

روند رو به رشد نرخ دلار در بازار آزاد در ۲۰ روز اخیر، محرک اصلی بازگشت بازار سرمایه به مسیر صعود بود. افزایش نرخ دلار در بازار آزاد به‌منزله تقویت چشم‌انداز تورمی در اقتصاد کشور است. در چنین شرایطی شاهد رشد نرخ سایر محصولات و کالاهای سرمایه‌ای از جمله طلا و سکه و حتی محصولات مصرفی از جمله خودرو و مسکن بوده‌ایم؛ بنابراین بازار سرمایه نیز بالاخره خود را با نرخ دلار همسو کرد و شاهد رشد و رکوردشکنی شاخص کل در هفته گذشته بودیم.

بازگشت دوباره شاخص کل بورس به مسیر نزولی را ناشی از چه عواملی می‌دانید؟

تغییر مدیرکل بانک مرکزی و ارائه سیاست‌های جدید ازسوی این مقام مسئول با هدف کنترل نرخ ارز، مهم‌ترین شاخص اثرگذار بر عملکرد بازار سرمایه از ابتدای هفته جاری تاکنون بوده است. محمدرضا فرزین با هدف تثبیت نرخ دلار نیمایی روی رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای یک بازه زمانی یک‌ساله، ریتم حرکتی بازار سرمایه را با اخلال مواجه کرد.

بدین ترتیب شاهد کاهش نرخ ارز از کانال ۴۴ هزار تومان به ۴۰ هزار تومان در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت بودیم. چنانچه سیاست بانک مرکزی مبنی بر کنترل نرخ ارز به تثبیت دلار آزاد در محدود ۳۶ تا ۳۷ هزار تومان منتهی شود، عملکرد بورس تهران نیز تثبیت می‌شود؛ بنابراین از شتاب رشد بازار سرمایه کاسته می‌شود اما از شدت ریزش شاخص نیز کم خواهد شد. البته ریزش بیشتر نرخ دلار در بازار آزاد، به‌ضرر صنایع بورسی کشور و افت قابل‌توجه سودآوری آنها منتهی خواهد شد.

> چنانچه تثبیت نرخ ارز برای زمان طولانی با دستور ممکن بود، از ابتدای سال دستورات لازم داده می‌شد

از مجموع موارد یادشده می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که انتظارات تورمی محرک اصلی بازار سرمایه ما هستند، این در حالی است که در اقتصادهای پویا، تولید به‌عنوان اهرم اصلی بازار سرمایه شناخته می‌شود؛ بنابراین فاصله گرفتن هر روزه اقتصاد ما از شرایطی پویا موجب شده، ریتم حرکتی بازار سرمایه تحت تاثیر تورم، نرخ دلار و انتظارات تورمی باشد.

تثبیت نرخ دلار نیمایی روی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان برای یک بازه زمانی یک‌ساله را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در ماه‌های اخیر شاهد نرخ‌گذاری دلار نیمایی در یک محدوده شناور بوده‌ایم. این سیاست با هدف کاهش فاصله میان نرخ دلار نیمایی و بهای دلار در بازار آزاد اجرایی شد. انتظار می‌رفت اجرای سیاست یادشده به تک‌نرخی شدن نرخ ارز در کشور کمک کند، اما روند رو به رشد نرخ دلار در بازار آزاد این هدف را با چالش روبه‌رو کرده است. علاوه بر این سیاست تخصیص ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی است که با انتقاد دولتمردان و تیم اقتصادی دولت سیزدهم همراه بود. به این ترتیب شاهد اثرگذاری تحمیل فشار مضاعف به صنایع بورسی کشور و به‌دنبال آن توسعه رانت در اقتصاد کشور خواهیم بود. علاوه بر این سودآوری صنایع بورسی صادرات‌محور به‌ویژه شرکت‌های تولیدکننده و صادرکننده کامودیتی‌ها تحت تاثیر منفی قرار خواهد گرفت.

راهکار صحیح برای مواجهه با این شرایط را چه می‌دانید؟

به‌نظر می‌رسد راهکار اصلی برای مواجهه با این بحران ارزی در کشور، کنترل نرخ ارز است. این هدف با تزریق گسترده دلار به بازار آزاد محقق می‌شود، اما تا زمانی که کشور با شرایط تحریمی روبه‌رو است و محدودیت‌های جدی بر روند فروش نفت ما اعمال می‌شود، امکان رفع چنین چالش‌هایی در اقتصاد ما وجود ندارد.

هیجان عامل ریزش بورس

اظهارات رئیس کل بانک مرکزی مبنی بر تثبیت نرخ دلار در حدود ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان از مهم‌ترین فاکتورهای اثرگذار بر عملکرد بورس تهران در روزهای گذشته بود. بسیاری از صنایع اثرگذار بورسی کشور، واحدهای صادرات‌محور هستند؛ بنابراین تحمیل فشار مبنی بر بازگشت ارز صادراتی این صنایع با احتساب دلار نیمایی که فاصله قابل‌توجهی با نرخ دلار در بازار آزاد دارد، اثرگذاری جدی بر عملکرد صنایع بورسی کشور خواهد داشت. صمت برای بررسی شرایط یادشده با فردین اقابزرگی، کارشناس بازار سرمایه نیز گفت‌وگو کرده است. متن کامل این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید.

تغییر رئیس کل بانک مرکزی و هدف‌گذاری برای کنترل نرخ دلار را چطور ارزیابی می‌کنید؟

اظهارات مطرح‌شده ازسوی رئیس کل بانک مرکزی مبنی بر تثبیت نرخ ارز نیمایی روی ۲۸ هزارو ۵۰۰ تومان، فارغ از آنکه چه میزان قابلیت اجرا دارد، تاثیر منفی بر عملکرد بازار سرمایه داشت. سیاست‌های اقتصادی دستوری روند فعالیت صنایع بورسی کشور به‌ویژه واحدهای صادرکننده را متاثر می‌سازد، زیرا این صنایع موظفند ارز حاصل از صادرات خود را با قیمت دلار نیمایی، بازگردانند؛ بنابراین این واحدهای تولیدی از گپ قیمتی میان نرخ دلار نیمایی و دلار در بازار آزاد متضرر خواهند شد.

موارد مطرح‌شده چه تاثیری بر عملکرد بازار سرمایه کشور داشت؟

به‌اعتقاد من باتوجه به شرایط اقتصادی کشور، تحقق هدف مطرح‌شده ازسوی رئیس کل جدید بانک مرکزی، آنقدرها هم ممکن و شدنی به‌نظر نمی‌رسد. در هر حال بازار سرمایه به اظهارنظر مدیران و سیاست‌گذاران کشور حساس است؛ در نتیجه شاهد اثرگذاری این دست مصوبات بر عملکرد بورس تهران و قرمزپوشی بازار در روز شنبه هفته جاری بودیم؛ تا جایی که شاخص کل بورس از یک‌میلیون و ۶۴۷ هزار واحد در روز ۷ دی به یک‌میلیون و ۵۹۰ هزار واحد در روز شنبه، ۱۰ دی رسید. البته امید می‌رود هیجان سقوط شاخص در بلندمدت ادامه نیابد؛ کما اینکه صرفا با صحبت و بگیروببند امکان کنترل نرخ ارز وجود ندارد. چنانچه تثبیت نرخ ارز برای زمان طولانی با دستور ممکن بود، از ابتدای سال دستورات لازم داده می‌شد. با این حال باید اقرار کرد روند رو به رشد بهای دلار از شرایط اقتصادی و سیاسی کشور نشأت می‌گیرد و با تغییر مدیران، قابلیت رفع‌ورجوع ندارد. چنین اقداماتی تنها حکم مُسکن‌های بسیار کوتاه‌مدت و موقتی را دارند.

تداوم سیاست یادشده چه تاثیری بر عملکرد صنایع بورسی کشور خواهد داشت؟

در طول سال‌های گذشته شاهد تداوم اجرای سیاست‌هایی با هدف قیمت‌گذاری دستوری در صنایع مختلف به‌شکل‌های گوناگون بوده‌ایم. این دست سیاست‌ها از یک سو به ضرر صنایع منتهی می‌شود و از سوی دیگر زمینه رانت و فساد را فراهم می‌کند؛ همان‌گونه که در طول سال‌های گذشته شاهد تداوم اجرای سیاست بی‌نتیجه تثبیت نرخ خودرو در کشور بوده‌ایم. با وجود این سیاست اکنون خودرو با قیمت ارزان به‌دست مردم نمی‌رسد و در واقع تنها دلالان و افراد صاحب نفوذ از این گپ قیمتی بهره‌مند می‌شوند. حال می‌توان این‌طور ادعا کرد که اجرای سیاست تثبیت نرخ دلار نیمایی به‌منزله تکرار این تجربه در بخش صنایع صادرات‌محور کشور است. علاوه بر این شاهد بروز تخلفاتی در بازگشت ارز صادراتی صنایع خواهیم بود؛ تخلفاتی که هم‌اکنون نیز وجود دارد و بدون تردید در آینده تشدید می‌شود.

هشدار خالی از سکنه شدن ایران

محمد بازرگان، دبیر کارگروه آب و محیط‌زیست کمیته کشاورزی مجمع تشخیص مصلحت نظام، شرایط نامناسب کنونی منابع آب را ناشی از نگاه دولت‌ها بر مدیریت منابع آبی کشور دانست و گفت: باتوجه به قانون توزیع عادلانه آب، قانون جامع آب و دستورالعمل‌ها و صورت‌جلسات، مدیریت منابع آبی با دولت است اما، تفکر دولتمردان در سال‌های اخیر حکمرانی و مالکیت بر آب بوده است.

به‌گزارش اقتصاد آنلاین، بازرگان افزود: وقتی دولت‌ها خود را مالک منابع بدانند، هرطور بخواهند رفتار می‌کنند، بدون اینکه جایگاهی برای پاسخگویی قائل شوند.

به‌گفته وی، در کشور ۶۰۹ دشت وجود دارد که از میان آنها ۴۳۰ دشت وضعیت فوق‌بحرانی دارند که از میان دشت‌های فوق‌بحرانی در ۱۳۰ دشت دیگر آبخوانی وجود ندارد. ما در ۱۵۰ سال گذشته، ۵۰ میلیارد مکعب منابع آب زیرزمینی خود را از دست داده‌ایم و این به معنی از دست رفتن ذخایر آبی برای آیندگان است. بازرگان عملکرد وزارت نیرو در سال‌های اخیر را نیز به‌شدت موردانتقاد قرار می‌دهد و می‌گوید: براساس تفکر حاکمیت دولت بر آب، وزارت نیرو در دولت‌های مختلف هیچ‌گاه خود را ملزم ندانسته که به‌طورشفاف اطلاعات مدیریت منابع و مصارف را ارائه دهد.

او همچنین بااشاره به شرایط نگران‌کننده «ردپای اکولوژیک» در ایران، اظهار کرد: در ایران ردپای اکولوژیک ۱۷ ماه است؛ به این معنی که به‌دلیل اثر مخرب انسان بر زمین، در ایران ۱۷ ماه زمان نیاز است که غذای ۱۲ ماه مردم تهیه شود، این یک فاجعه است و هر روز این رقم بیشتر می‌شود.

سد چم‌شیر، راوی تراژدی خشکسالی در خوزستان

جلگه، کابوس شوره‌زار می‌بیند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

در یک ماه اخیر، گفت‌وشنودهای زیادی درباره سد چم‌شیر در رسانه‌ها انجام شد؛ نظراتی که طیف گسترده‌ای از گزاره‌های موافق و مخالف احداث و آبگیری این سد را بازتاب می‌داد. این گزاره‌ها زمانی اوج گرفت که شرکت سازنده قصد آبگیری آن را داشت. طبق اعلام وزارت نیرو قرار بود سد چم‌شیر تا پایان آذر آبگیری شود؛ اما سازمان محیط‌زیست اجازه آبگیری سد را نداد و خواهان راستی‌آزمایی آن شد. در این میان، بیشتر کارشناسان محیط‌زیست به استناد گزارش‌هایی مبنی بر وجود چاه‌های نفت در مخزن سد، وجود گنبد نمکی و احتمال قطع درختان بلوط در صورت آبگیری معتقدند؛ چم‌شیر منجر به فجایع مشابهی می‌شود که در گتوند اتفاق افتاد؛ به‌همین دلیل، آنها این سد را گتوند ۲ می‌نامند. این در حالی است که در نشستی مشترک که میان نمایندگان سازمان محیط‌زیست با معاون و ناظران اجرایی پروژه سد چم‌شیر برگزار شد، این ابهامات را رد کردند و در نهایت، علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو بر این ادعا که در پروژه سد چم‌شیر، ضوابط و استانداردهای محیط‌زیست به‌خوبی رعایت شده است، صحه گذاشت و خواهان آبگیری آن شد، بااین‌حال، این ابهامات هنوز بر جای خود باقی است. باتوجه به اینکه هزاران سال در مناطق جلگه خوزستان و در حاشیه رودخانه‌های خیرآباد و زهره، زندگی براساس کشاورزی شکل گرفته، کدام عقلانیت آب را از منطقه جلگه‌ای حاصلخیز که از گذشته تاکنون مهد کشاورزی بوده است، محروم می‌کند تا آب را در بالادست به کشاورزی اختصاص دهد؟

بر این اساس، صمت در این گزارش به بررسی نظرات موافقان و مخالفان ساخت و آبگیری سد چم‌شیر و تحلیل نظرات گفته‌شده پرداخته است.

آبگیری سد تنها یک آورده دارد و آن اینکه مخزن سد تبدیل به شورابه عظیمی خواهد شد که خسارت‌های زیادی به محیط‌زیست منطقه می‌زند

پیشروی نمکزار به‌سمت زمین‌های کشاورزی

بنابه‌اعتقاد فعالان محیط‌زیست، عده‌ای از کارشناسان معتقدند محروم کردن رودخانه زهره از آب‌های شیرین بالادست منطقه چم‌شیر، باعث بر هم خوردن تعادل سرچشمه‌های آب‌شور و شیرین رودخانه زهره می‌شود. همچنین احداث و آبگیری سد چم‌شیر، علاوه بر اینکه محیط‌زیست رودهای خیرآباد و زهره را نابود می‌کند، افزایش ریزگردها در کانون‌های فعال شرقی خوزستان را در پی خواهد داشت. اگر از کارشناسانی که بر اقلیم و شرایط زمین‌ساختی خوزستان اشراف کافی دارند، بپرسید؛ آنها معتقدند با کاهش دبی رودخانه زهره، آب‌شور دریا تا کیلومترها پیشروی خواهد کرد و زمین‌های شیرین شهرستان هندیجان به نمکزار تبدیل خواهند شد. مهر در این‌باره به نقل از یک کارشناس محیط‌زیست نوشته است، این فاجعه در پایاب رودخانه کارون در منطقه آبادان، خرمشهر و اروندکنار به‌دلیل کاهش آورد آب کارون رخ داده و شاهد هستیم که چگونه زمین‌های کشاورزی و نخلستان‌های کارون در این مناطق نابود شدند و سد چم‌شیر نیز همین بلا را بر سر نخلستان‌ها و زمین‌های کشاورزی هندیجان می‌آورد. گفتنی است، رودخانه خیرآباد و زهره دارای جنگل‌های رودخانه‌ای و بیشه‌هایی است که تنوع زیستی ارزشمندی را شامل می‌شود که هرگونه کاهش آورد یا کاهش کیفیت آب، بی‌شک ضرر جبران‌ناپذیری را به زیست‌بوم رودخانه و زندگی زیست‌مندان وابسته به آن در منطقه وارد می‌کند، اما شاید بتوان به واکنش رئیس سازمان محیط‌زیست درباره پیشگیری از بروز خسارت‌های جبران‌ناپذیر زیست‌محیطی سد چم‌شیر امیدوار باشیم.

نظر موافقان چیست؟

«تجمیع شواهد بیانگر آن است که با حرکت آب در سازند گچساران و به‌دنبال آن، انحلال نمک در مخزن سد چم‌شیر اتفاق نمی‌افتد»؛ این سخنی بود که ضرغام محمدی، استاد دانشگاه شیراز در نشست بررسی تعارض‌های ذی‌نفعان طرح چم‌شیر که در دانشگاه شریف به میزبانی پژوهشکده انرژی، آب و محیط‌زیست برگزار شد، بیان کرد.

به‌گزارش ایرنا، وی در پاسخ به سئوالی مبنی بر احتمال انحلال نمک در سازند گچساران براساس امکان حرکت آب برای فواصل طولانی، افزود: شواهد بسیاری در محل ساخت سد چم‌شیر وجود دارد که پاسخگوی این سئوال است و از جمله آن می‌توان به اطلاعات بازدیدهای میدانی در گچ حاجی و مخزن سد به‌همراه داده‌های گمانه‌های اکتشافی اشاره کرد.

وی ادامه داد: در بررسی حرکت عمقی آب زیرزمینی در سازند گچساران، امکان حرکت عمقی آب در سازند گچساران در سطح نمکی وجود ندارد و از بارندگی انتظار نفوذ و همچنین انحلال نمک نداریم.

چشمه‌های شور زهره، منشأ سطحی ندارند

استاد دانشگاه شیراز خاطرنشان کرد: براساس محاسبات بیلان جرمی چشمه‌های شور، اگر فرض کنیم، این چشمه‌ها از آب جاری می‌شوند، این منابع باید حداقل ۲۵ کیلومتر حرکت داشته باشند که چنین مسئله‌ای در سازند چم‌شیر امکان‌پذیر نیست. باتوجه به شیب رودخانه و هد هیدرولیکی، به‌هیچ‌وجه امکان ندارد، آب سطحی وارد سازند گچساران شود. دبی چشمه‌های شور این مسئله را تایید می‌کند. در کل، تجمیع شواهد بیانگر آن است، حرکت آب در سازند گچساران و به‌دنبال آن انحلال نمک در مخزن سد چم‌شیر اتفاق نمی‌افتد.

سازه نمکی در سد چم‌شیر وجود ندارد

در ادامه، تورج فتحی، معاون دفتر حفاظت و مدیریت زیست‌محیطی آب‌وخاک سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور با بیان اینکه هیچ سازنده نمکی در این سد وجود ندارد، گفت: اگر مشکلی در این زمینه وجود داشت، سازمان محیط‌زیست از آبگیری این سد ممانعت می‌کرد و مسئولان این سازمان برای اطمینان‌خاطر و پاسخگویی شفاف به مردم، بازدید میدانی برای رفع ابهامات و بررسی دقیق از سازه سد انجام دادند. در واقع، هیچ‌گونه گنبد نمکی در محدوده سد چم‌شیر وجود ندارد و در آبگیری چم‌شیر مشکلی از بابت افزایش شوری آب نخواهیم داشت. وی با بیان اینکه پی سد بر ساختاری سنگ‌آهکی که جوان بوده، ساخته شده و مشکلی در این زمینه وجود ندارد، گفت: بدنه سد روی سنگ‌آهک ایجاد شده که هیچ‌گونه درز و شکافی ندارد، این سنگ‌آهک بسیار ضخیم‌لایه است و حدود ۱۵۹ متر ضخامت آن برآورد شده و ابهامی روی اینکه ساختار ساخت سد تغییر کرده، مشاهده نشده و این موضوع صحت ندارد. وی تصریح کرد: در گزارش‌های متعددی که به سازمان محیط‌زیست ارجاع شده، بازدیدهای میدانی که از کل منطقه چم‌شیر انجام و در نقاط متعدد نمونه‌های مختلف را بررسی شده و هیچ گنبد نمکی در مسیر این سد قرار ندارد و از نظر زمین‌شناسی نیز، شرایطی وجود ندارد که منجر به رسوب‌گذاری نمک شود.

صدای نفتی‌ها هم درآمد

به‌گفته آخانی، داخل مخزن سد ۲ چاه نفت و اطراف آن ۹ چاه دیگر وجود دارد که در مجموع ۱۱ چاه نفت در داخل و محدوده سد قرار گرفته است. بنا به اعتقاد زمین‌شناسان، چون سازند آنجا قابل لغزش و تخریب است، این احتمال داده می‌شود که در اثر تخریب سازند می‌تواند چاه‌های نفت به مخزن دریاچه نفت ارتباط پیدا کند و مشکلات زیادی را به‌وجود بیاورد. در این میان، وزارت نفت هم خواهان بررسی ریسک چاه‌های نفت در چم‌شیر شده است.

> به استناد گزارش‌هایی مبنی بر وجود چاه‌های نفت در مخزن سد، وجود گنبد نمکی، قطع درختان بلوط در سطح وسیع، چم‌شیر منجر به فجایع مشابهی می‌شود که در گتوند اتفاق افتاد

سرمایه‌ای که تبدیل به دیوار شد

این جمله‌ها در حالی از سوی نماینده سازمان محیط‌زیست بیان شد که این سازمان از آذر سال گذشته، خواهان بررسی و کارشناسی سد شده و رویکرد منتقدانه به این جریان دارد و هنوز گزارش مستندی مبنی بر ارائه مجوز برای آبگیری سد چم‌شیر داده نشده است. چندی پیش، علی سلاحقه، به رسانه‌ها گفته بود: سرمایه ملی کشور در قالب ایجاد سد در چم‌شیر خوابیده و تبدیل به دیوار سد شده که این دیوار، سیستم هیدرولوژیکی را در منطقه به هم زده است. از طرفی، بحث جنس سازندهای زمین‌شناسی هم مطرح است و باید این را هم در نظر داشت که در پایین‌دست سد و در فاصله ۳ کیلومتری از آن، چشمه‌هایی با آب‌شور با کیفیت نامناسب جاری می‌شود.

چم‌شیر، غول مخرب محیط‌زیست خوزستان

در ادامه، سراغ یکی دیگر از کارشناسان محیط‌زیست رفتیم؛ حسین آخانی، استاد دانشگاه تهران ضمن انتقاد از صحبت‌های آقای فتحی به صمت گفت: سد چم‌شیر روی یک رودخانه شور به نام زهره ساخته شده است که ۶۰ درصد سازند آن گچی و نمکی است. گفتنی است، افزون بر اینکه چشمه‌های متعدد شور وارد مخزن سد می‌شود، لایه‌های نمک، هم در سطح شناسایی و هم در لایه‌های زیرین دیده شده است. با این حساب، آبگیری سد تنها یک آورده دارد و آن اینکه مخزن سد تبدیل به شورابه عظیمی خواهد شد که خسارت‌های زیادی به محیط‌زیست منطقه می‌زند و مانع تخلیه نمک‌ها به داخل خلیج‌فارس می‌شوند که در این شرایط ابعاد فاجعه بسیار گسترده است. وی گفت: آقای فتحی مطالبی را چندی پیش مطرح کرده است که نه مبنای علمی دارد و نه می‌توان به سازمان محیط‌زیست ربط داد و به‌اعتقاد من، نقل‌قول گفته‌شده از وی، فاقد اعتبار است. به‌طورمشخص، سازمان حفاظت محیط‌زیست در ۵ دی امسال، مخالفت خود را از آبگیری سد اعلام و تاکید کرد که ساخت سد در این منطقه خطرناک است. در کل، ۱۱ ابهام وجود دارد و تا این ابهامات برطرف نشود، این سازمان اجازه آبگیری نخواهد داد.

بی اعتنایی به یافته‌های علمی

مهدی زارع، استاد پژوهشکده زلزله‌شناسی هم با اعتقاد بر اینکه عموما سدسازی در اقلیم کشور ما جزو پروژه‌های ردشده است، به صمت گفت: تشبیه چم‌شیر به گتوند چندان بیراه نیست، چرا که بخش زیادی از سد چم‌شیر روی سازند گچساران ساخته شده که متشکل از گچ و نمک است. گفتنی است، سازندهای قابل انحلال در زمین به‌تدریج شروع به بالا بردن مواد قابل انحلال در مخزن سدها می‌کنند. بیشتر کارشناسان معتقدند؛ بیشتر سدهایی که در منطقه زاگرس یا در خوزستان یا چهارمحال و بختیاری ساخته شده، دارای سازندهای تبخیری است. گفتنی است، این سازندها دارای رسوبات شیمیایی است که از حلالیت بالایی برخوردارند.

وی بااشاره به مطالعات قابل‌استنادی که برای ساخت سد چم‌شیر انجام شده، گفت: مطالعات دقیقی پیش از ساخت سد انجام شد که روند علمی داشته و براساس همان مطالعات، نباید سدی در آن منطقه ساخته می‌شد. به‌عبارت‌دیگر، نتیجه‌گیری منطقی از این مطالعات صورت نگرفته است. گفتنی است، از سال ۱۳۴۷ بررسی‌هایی مبنی بر ساخت سد چم‌شیر و مطالعات مختلفی انجام شده بود، اما این سد نباید در این منطقه ساخته می‌شد. باتوجه به اینکه در شرایط فعلی ساخته شده و تنها مرحله آبگیری آن مانده است، تصور نمی‌شود مسئولان گوش به تذکرات محیط‌زیستی بسپارند و از آبگیری آن صرف‌نظر کنند. زارع در این‌باره گفت: به‌طور کلی ساخت سد در اقلیم کشور به‌ویژه نیمه جنوبی توجیه محیط‌زیستی ندارد و باید از راه‌های دیگری برای تامین آب و انرژی آن منطقه بهره گرفت. در کل، گفتن و تکرار چنین گزاره‌هایی مهم است تا در آینده این نوع روال تامین انرژی ادامه پیدا نکند. وی گفت: در اصل سدسازی در کشور ما یک پروژه معیوب است، در حالی که تاکنون انرژی و سرمایه‌گذاری زیادی صرف ساخت سد شده است. در حال حاضر نقدهای کارشناسان از آبگیری سد چم‌شیر کمکی به بهبود این جریان نمی‌کند. امیدوارم در چند دهه آینده، ریل‌گذاری دیگری برای تامین انرژی و آب از سوی وزارت نیرو انجام بگیرد، چرا که امروزه نیازمند یک مسیر جدید در روند تامین آب و انرژی مورد نیاز هستیم.

زارع گفت: گزارش‌های زمین‌شناسی به‌خوبی نشان می‌دهد که این سد در صورت آبگیری مخزن، پوشش آب زیادی روی سازند گچساران خواهد داشت و مکان مناسبی برای جمع شدن آب و ایجاد مخزن است، اما ایجاد انحلال آب، امری حتمی است.

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، یکی از آفت‌هایی که تاکنون تیشه به ریشه محیط‌زیست کشور زده و کارنامه ۴۰ ساله اخیر را مردود اعلام کرده، سد و ساخت انواع آن در مسیر رودخانه‌هایی بوده است که نقش حیاتی در زنده بودن محیط‌زیست منطقه خود داشته‌اند. تاکنون اقلیم‌شناسان زیادی بر این اصل تاکید کرده‌اند که شرایط آب‌وهوایی کشور اجازه ساخت سد را در هر مکانی نمی‌دهد؛ به‌ویژه در مناطق جنوبی، اما فاجعه بیش از هر زمانی، آنجایی رخ می‌دهد که در ساخت همین سازه‌های غول‌پیکر برای تامین انرژی، اولویت‌های زیست‌محیطی نادیده انگاشته شود. باتوجه به شواهد موجود، آثار زیست‌محیطی در ساخت سد چم‌شیر در اولویت‌های بعدی بوده است. در کل، فرآیند سدسازی در کشور این گونه نبوده که الزامات زیست‌محیطی در آن رعایت شود و ضرورتی هم نداشته است. گویا آب این موهبت الهی، در هیچ دوره تاریخی این گونه مظلوم واقع نشده و شاید هیچ‌گاه زمین محروم از آن نبوده، اما علم ثابت کرده است که چرخه‌های طبیعی، قدرت بیشتری از تصمیمات انسانی دارند و بی‌شک روزی طبیعت انتقام خود را از انسان خواهد گرفت.

یادداشت

کنترل گرمایش زمین در گرو ارائه فناوری

مهتاب دمیرچی
روزنامه‌نگار

در جهان امروز بسیاری از مخاطرات طبیعی و انسانی به‌طور مستقیم و غیرمستقیم با تغییر اقلیم مرتبط است و این بحران نیز ابعاد مختلف امنیتی جوامع بشری از جمله امنیت اقتصادی، اجتماعی و سلامت را تحت‌تاثیر قرار داده است. دانشمندان معتقدند اگر تا ۳ سال آینده اقدامات اساسی برای کاهش اثرات گرمایش جهانی به‌کار گرفته نشود، این نسل بشر شاهد نابودی کامل خانه آبی و خاکی خود خواهد شد. همواره اعتراض به آثار مخرب تغییر اقلیم از سوی کشورهای در حال توسعه که خسارت‌های زیادی دیده‌اند، شنیده می‌شود؛ کشورهایی که اقلیم و زیست‌بوم شکننده‌ای دارند و تغییر اقلیم تبدیل به نگرانی‌های اصلی آنها شده است، چرا که آثار نامطلوب آن در عناصر و الگوهای جوی نمود بارزی دارد و این کشورها آسیب جدی‌تری نسبت به دیگر کشورها می‌بینند.

درباره بحث کاهش انتشار به‌منظور کنترل گرمایش جهانی راه‌حل مطرح‌شده گذار انرژی فعلی از سوخت‌های فسیلی به‌سوی تولید و استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر است، بنابراین باتوجه به تاکید شعار امسال سازمان هواشناسی جهانی مبنی بر هشدار زودهنگام، اهمیت تهیه و ارائه اطلاعات مناسب از جمله پیش‌بینی دقیق پارامترهای جوی به‌منظور آگاهی از تهدیدات اقلیمی آتی و افزایش توان لازم برای اقدامات مقابله‌ای به‌موقع، برای کاهش خطرات و خسارت‌های مختلف تحمیلی، یک گام ضروری است. برای ایجاد یک اتحاد جمعی و همکاری مناسب به‌منظور کنترل گرمایش جوی، مهم‌ترین اقدام ارائه اطلاعات هواشناسی و پیش‌نگری‌های اقلیمی مناسب همچون چشم‌انداز بارش‌ها و توان بادی منطقه در مقیاس فصلی و نیز پدیده‌های حدی اقلیمی، برای افزایش آگاهی‌رسانی است تا سطح خطراتی کاهش یابد که آب‌وهوا و اقلیم می‌تواند بر مدیریت مطلوب انرژی‌های پاک همسو با مقابله با گرمایش جهانی داشته باشد. بر این اساس، شرکت‌های انرژی نظیر نیروگاه‌های تولید انرژی‌های تجدیدپذیر می‌توانند تصمیمات عملیاتی و استراتژیک کارآمدتری را درباره بهره‌برداری از منابع بادی و برقابی خود به‌سمت آینده‌ای با انرژی پاک و سبز اتخاذ کنند. اما نکته مهمی که میان اطلاعات انتشاریافته در نشست اخیر گلاسکو دیده می‌شد، رتبه هفتم ایران در میان انتشاردهندگان گازهای گلخانه‌ای از جهان است. با وجود تحریم‌های ناعادلانه حتی با فرض بعید در صورت اجرا شدن تعهدات کشورهای توسعه‌یافته در مقابل کشورهای در حال توسعه، دور از انتظار است که از کمک‌های مالی برای مقابله با انتشار کربن سهمی ببرد. این گزاره از آنجایی موردتایید است که علی سلاحقه، رئیس سازمان محیط‌زیست در سخنرانی خود در اجلاس گلاسکو، پرسش‌های بی‌پاسخی را مطرح کرد. به‌گفته سلاحقه «یک توافق باید دوطرفه باشد، اما اگر ایران از دریافت فناوری، سرمایه و تخصص محروم باشد، نمی‌تواند تعهدات اقلیمی خود را اجرا کند». وی در نشست خبری اخیر خود در میان خبرنگاران گفت: «در صورت پیوستن ما به توافقنامه پاریس، کدام بانک بین‌المللی حاضر می‌شود به ایران کمک مالی کند، در حالی که در تحریم‌های ظالمانه به‌سر می‌بریم؟ یا کدام کشور حاضر است، همکاری‌های فناورانه با ما داشته باشد؟ بنابراین ما هزینه تلطیف هوایی را نمی‌دهیم که توسعه‌یافته‌ها آن را آلوده کرده‌اند. توافقنامه پاریس جاده‌ای یک‌طرفه است». اما با اتکا به مزایا و امکانات طبیعی کشورمان در تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر نظیر انرژی باد و انرژی خورشیدی، می‌توانیم با مدیریت انرژی در قالب یک برنامه همه‌جانبه، جایگاه خود را در تولید گازهای گلخانه‌ای در جهان پایین بیاوریم و الگوی موفقی در کاهش تولید کربن ارائه کنیم. گفتنی است، بیشترین حجم انتشار این گازها در ایران در جریان تولید فرآورده‌های نفتی ایجاد می‌شود. طبق آمار در سال ۱۳۹۴، قریب به ۷۳.۱ میلیارد لیتر فرآورده‌های نفتی در کشور مصرف شد که میزان انتشار کربن همین سال برای گازوییل بیش از ۸۰ میلیارد، بنزین بیش از ۵۹ میلیارد، نفت سفید بیش از ۸۹ میلیارد و نفت کوره بیش از ۲۴ میلیارد متر مکعب بود. باتوجه به شیوه صنعتی شدن کشور به‌علت بیشتر شدن مصرف سوخت‌های فسیلی، انتشار دی‌اکسیدکربن در سال‌های اخیر بیشتر هم شد. نگاهی به آمارهای بالا بعد از نفت گاز، نشان می‌دهد مصرف بنزین بیشترین میزان تولید دی‌اکسیدکربن را به خود اختصاص داده است، بنابراین اگر به‌تنهایی مصرف بنزین در کشور کاهش پیدا کند، میزان زیادی از انتشار کربن کشور را کم کرده‌ایم.

یادداشت

اقتصاد در انتظار تورم شب عید

بهزاد رادمنش
کارشناس اقتصاد

هنوز یک سال از حذف ارز ترجیحی نگذشته، اما آثار زیانبار این حذف دامن‌گیر اقتصاد کشور شده است. شاید این موضوع که حذف ارز ترجیحی به کاهش رانت و فساد کمک می‌کند، در اقتصاد متلاطم و منزوی ایران درست باشد، اما نباید از این موضوع غافل شد که پس‌لرزه‌های حذف ارز ترجیحی قشر آسیب‌پذیر را با ابرتورم‌هایی که به همراه دارد فقیرتر از قبل کرده است.

دولت دوباره به کالاهای اساسی ارز اختصاص داد تا از فشار وارده به قشر آسیب‌پذیر بکاهد و به بازار پرنوسان ارز سامان دهد، زیرا این جزو وظایف دولت است که در شرایط نامساعد اقتصادی از اقشار محروم و کم‌درآمد حمایت کند. شرایط اقتصاد کشور خاص است و در این شرایط، نتیجه دنباله‌روی ارز از بازار آزاد، آسیب شدید به اقشار محروم و لایه‌های فقیرتر اجتماع است. درست است که ارز چندنرخی باعث تولید فساد می‌شود، اما مردم محروم و توده مردم را نباید نادیده گرفت و آنها را رها کرد.

دولت می‌توانست از طریق ارزهای در اختیار بازار را کنترل کند و به نیاز تجار و نیازهای مصرفی بازار پاسخ دهد و اجازه ندهد نرخ ارز افزایش یابد، اما با عدم مدیریت بازار ارز نرخ دلار را به ۴۰ هزار تومان رساندند که این نرخ نشان از عدم توان مدیران برای حفظ تعادل بازار دارد.

متاسفانه جهش یکباره نرخ ارز ۲ ماه دیگر تبعات و آثار خود را در سفره مردم نشان می‌دهد. پس از آن هم شب عید پیش رو است و همواره شب عید با افزایش نرخ تورم و نرخ ارز مواجه می‌شویم و برای این وضعیت بعید است دولت بتواند کنترلی در اقتصاد ماه‌های آینده داشته باشد.

هرچند دولت از مسکن موقت ارز ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی برای واردات کالاهای اساسی خبر داده، اما بعید است که در روند رو به رشد تورم تغییر چشمگیری رخ دهد؛ همان‌طور که قرار بود پس از حذف ارز ترجیحی نرخ کالاها به رقم شهریور ۱۴۰۱ بازگردد، اما در عمل این اتفاق نیفتاد، زیرا دولت در اجرای سیاست حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی تعجیل کرد. ارز ترجیحی نباید در ۶ ماه اول سال و قبل از آماده‌سازی زیرساخت‌های کارت‌های الکترونیکی برای عرضه کالا حذف می‌شد. اقدام دولت برای حذف ارز ترجیحی و توزیع پول نقد و یارانه نقدی تا سقف ۴۰۰ هزار تومان به‌ازای هر نفر اشتباه بود و معلوم بود دولت نمی‌تواند تورم را پس از حذف ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی سروسامان دهد.

به‌طورکلی دولت سیزدهم باید یک روش جایگزین مناسب برای حذف ارز ترجیحی تعریف می‌کرد تا این حجم تورم رخ نمی‌داد و ارزش پول ملی با این سرعت سقوط نمی‌کرد.

از ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی همان ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی زمان جهانگیری است؛ اما یک نکته وجود دارد، آن ۴ هزار و ۲۰۰ تومان با نرخ ارز آزاد ۵ هزار و ۸۰۰ تومانی تقریبا حدود ۴۰ درصد فاصله داشت، اما این ۲۸هزار و ۵۰۰ با ارز ۴۰ هزار تومانی فاصله زیادی دارد؛ بنابراین فشار این شکاف عمیق متوجه قشر آسیب‌پذیر و صادرکنندگان است. در حقیقت با این اقدام یک‌شبه دولت یک چالش جدید ایجاد خواهد شد. مشخص نیست این سیاست تا کی ادامه پیدا کند. البته این احتمال وجود دارد که دولت بخواهد ارز را برمبنای این ۲۸هزارو ۵۰۰ تومان در بودجه ببندد. تثبیت ارز نیمایی در رقم ۲۸هزارو ۵۰۰ تومان در حقیقت بازگشت ارز ترجیحی به اقتصاد است. تنها تفاوت این است که دامنه شمول ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی به ۷ قلم کالا رسیده بود، اما ارز ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی به کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات اختصاص می‌یابد؛ بنابراین این دامنه گسترده شده است. تعیین نرخ ۲۸هزار و ۵۰۰ تومان به اقتصاد دو پالس می‌دهد؛ نخست اینکه نرخ ارز در بودجه کمتر از این بسته نخواهد شد و نکته دوم اینکه دولت قصد تثبیت این نرخ را دارد. به‌نظر می‌رسد تا زمانی که مسائل غیراقتصادی تعیین‌تکلیف نشوند، تغییرات اقتصادی به سمت شاخص‌های مطلوب نخواهند رفت.

روند رو به رشد فروش اموال مازاد بانک‌ها

فروش اموال مازاد بانک‌ها و شرکت‌های دولتی گرچه سال‌ها موردتاکید مسئولان حکومتی بود، اما در دولت سیزدهم جدیت بیشتری پیدا کرده است. به گزارش ایبنا، فروش اموال و دارایی‌های مازاد بانک‌ها موضوع مهم و اساسی است که گرچه در دولت‌های قبلی نیز بر آن تاکید می‌شد، اما در این یک سال‌واندی که از عمر دولت سیزدهم می‌گذرد چندین و چند بار از تریبون کابینه اقتصادی دولت شنیده شده که البته فقط در حد حرف نماند و نتیجه‌بخش هم بوده است. سید احسان خاندوزی، وزیر امور اقتصادی و دارایی اخیرا در صحن علنی مجلس از ۲۷ برابر شدن فروش اموال مازاد در ۹ ماه ابتدایی امسال نسبت به مشابه سال گذشته خبر داده بود و گفت قرار است در سال ۱۴۰۱، فروش این اموال رکورد ۴ساله خود را پشت سر بگذارد. همان‌طور که وزیر اقتصاد گفته فروش اموال مازاد بانک‌ها می‌تواند به کنترل رشد نقدینگی در کشور و افزایش توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها و همچنین رفع کسری‌ها و ناترازی‌های شبکه بانکی کمک کند. بر همین اساس بانک‌های خصوصی و دولتی در این دوره خواسته یا ناخواسته این موضوع را در دستور کار خود قرار داده‌اند و در زمینه واگذاری اموال مازاد اقدامات خوبی داشته‌اند. از سال ۱۳۹۴ تا قبل از ۱۴۰۱، فروش اموال مازاد بانک‌ها حدود ۶۷ هزار میلیارد تومان بوده؛ یعنی ۳۳ هزار میلیارد تومان (همت) سهام غیربانکی و ۳۳ همت املاک مازاد فروش رفته است. از این عدد، عملکرد بانک صادرات حدود ۱۴.۵ همت، بانک ملی حدود ۱۴.۳ همت، بانک تجارت ۱۱ همت، بانک ملت ۹.۶ همت، بانک رفاه ۵ همت، بانک سپه ۵ همت و بانک کشاورزی ۴ همت بوده است. به‌گفته وزیر اقتصاد، ۹۰ درصد کل ۷.۵ همت اموال مازاد فروش رفته در سال گذشته مربوط به نیمه دوم سال یعنی بعد از استقرار دولت سیزدهم است که این امر اراده عملی دولت سیزدهم در این موضوع را نشان می‌دهد.

در پی شکست سیاست حذف ارز ترجیحی رخ داد

دور باطل اقتصاد دستوری

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

علی صالح‌آبادی در پی جهش نرخ دلار به کانال ۴۵ هزار تومان برکنار شد. این چرخش رئیس‌جمهوری در انتخاب رئیس‌کل بانک مرکزی را می‌توان نتیجه شکست جراحی اقتصادی دولت دانست. دولت در اوایل سال با حذف ارز ترجیحی ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی تصمیم گرفت نرخ کالاهای اساسی را واقعی کند و مابه‌التفاوت آزادسازی نرخ ارز را در قالب یارانه به دهک‌های مختلف اختصاص دهد. این اقدام دولت در همان ابتدای اجرا با انتقادهای فراوانی همراه شد. اقتصاددانان نسبت به عواقب این تصمیم هشدار دادند، اما دولت بی‌توجه به این هشدار ارز ترجیحی یا همان دلار جهانگیری را حذف کرد که در نتیجه این حذف کشور تورم بالای ۵۰ درصدی را تجربه کرد و قدرت خرید مردم به نصف کاهش یافت.

اکنون دولت با عقبگرد به گذشته دلار نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی برای خرید کالاهای اساسی اختصاص داده است. فرزین، رئیس‌کل جدید بانک مرکزی در حالی از تخصیص دلار نیمایی یا به‌قولی دلار فرزین به واردات کالاهای اساسی خبر داد که پیش‌تر صاحب‌نظران درباره عواقب تعیین نرخ دستوری برای واردات تذکر داده بودند و آن را تنبیه صادرکننده و تشویق واردکننده دانستند.

همچنین گمانه‌زنی‌هایی وجود دارد مبنی بر اینکه با این تصمیم شتاب‌زده دولت باز هم شاهد تورم مکرر در کشور به‌ویژه در آستانه سال نو باشیم. صمت در این گزارش ابعاد مختلف این تصمیم اقتصادی دولت را واکاوی کرده است.

عکس: صمت

به احتمال زیاد رئیس جدید بانک مرکزی در کوتاه‌مدت اقدام به ابزارسازی با ارز ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی می‌کند و با شکننده‌تر کردن وضعیت، نرخ ارز آزاد را در کانال‌های ۳۸ هزار تومان برای کرانه پایین و ۴۲ هزار تومان برای کرانه بالا کنترل می‌کند

سیاست اصلی، تثبیت نرخ ارز

محمدرضا فرزین، رئیس‌کل جدید بانک مرکزی ساعتی پس از انتصابش به‌عنوان دومین سکاندار نهاد پولی و ارزی در دولت سیزدهم از سیاستی جدید به‌نام تثبیت نرخ دلار در سامانه نیما، روی رقم ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان خبر داد. او اعلام کرد: تلاش خواهیم کرد نرخ مبادله‌ای، به بازار آزاد سیگنال بدهد؛ سیاستی که در همان نخستین واکنش‌ها به‌عنوان سیاست تثبیت نرخ ارز قلمداد شد.

زمزمه تغییر رئیس‌کل بانک مرکزی از ۲ ماه پیش، پس از جدی‌شدن استعفای علی صالح‌آبادی قوت گرفت. قرار بود این تغییر تا قبل از آغاز فصل زمستان، نهایی شود که سرانجام عصر روز پنجشنبه هفته گذشته، دولت تصمیم نهایی را گرفت و در حضور سید ابراهیم رئیسی، محمدرضا فرزین به‌عنوان بیست‌ودومین رئیس‌کل بانک مرکزی، از هیات وزیران رأی اعتماد گرفت تا راهی ساختمان میرداماد شود.

فرزین ساعتی پس از گرفتن رأی اعتماد و قبل از حضور در اتاق کار جدیدش راهی تلویزیون شد و اعلام کرد: براساس سیاست جدید بانک مرکزی برای تثبیت نرخ ارز، قیمت هر دلار در سامانه نیما روی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان تثبیت می‌شود. او با بیان اینکه منابع ارزی بسیار مطمئن است، گفت: بانک مرکزی تمام نیازهای ارزی برای تامین کالاهای اساسی، مواد اولیه و ماشین‌آلات و تجهیزات را در بازار نیما با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان عرضه می‌کند. به‌گفته او، رویکرد مدیریت جدید بانک مرکزی، اعمال سیاست ارزی مبتنی بر سیاست تثبیتی است.

در اقتصاد دستوری هیچ تحلیل اقتصادی صادق نیست

عباسعلی حقانی‌نسب، اقتصاددان و استاد دانشگاه درباره تاثیر اعلام نرخ دستوری ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی ازسوی فرزین برای کنترل نرخ دلار در بازار آزاد به صمت گفت: در شرایط مبهم بازار، فعالان بازار احتیاط عمل بیشتری به خرج می‌دهند و همین امر سبب کاهش نوسانات افزایشی می‌شود. وی افزود: به‌احتمال‌زیاد رئیس جدید بانک مرکزی در کوتاه‌مدت اقدام به ابزارسازی با ارز ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی می‌کند و با شکننده‌تر کردن وضعیت، نرخ آزاد را در کانال‌های ۳۸ هزار تومان برای کرانه پایین و ۴۲ هزار تومان برای کرانه بالا کنترل می‌کند. این استاد دانشگاه در توضیح دلیل این پیش‌بینی خود گفت: نرخ دلار در کشور ما دستوری تعیین می‌شود، به همین دلیل، تحلیل‌های تکنیکال و علم اقتصاد را باید کنار گذاشت. همچنین نیروهای کنش و واکنش بانک مرکزی، قدرت مافیای واردات و دولت است.

بی‌برنامگی مشهود است

این اقتصاددان دلار ۲۸هزارو ۵۰۰ تومانی فرزین را سیاستی مشابه دلار جهانگیری یا همان دلار ۴ هزارو ۲۰۰ تومانی توصیف کرد و ادامه داد: در بررسی سخنان رئیس‌کل بانک مرکزی هیچ نکته راهبردی جدیدی برای کنترل بازار ارز آزاد دیده نمی‌شود. ایشان همان راهکار آقای جهانگیری در دولت قبل را دوباره ارائه کرده و هیچ برنامه جدید و مدونی برای کنترل نرخ دلار و همچنین مهار رشد نقدینگی و تورم نداشت.

وی با اشاره به بی‌برنامگی رئیس جدید بانک مرکزی برای مهار تورم خاطرنشان کرد: رئیس‌کل بانک مرکزی باید کسی باشد که بتواند دو هدف اصلی بانک مرکزی یعنی کنترل تورم و ثبات تولید را به سیاست‌مداران تحمیل کند، اما متاسفانه ایشان برای مهار تورم برنامه نداشت و به ارائه آمار و برنامه‌های گذشته پیرامون موضوع تورم بسنده کرد. این استاد دانشگاه در ادامه یادآور شد: در کارنامه کاری ایشان مشارکت در پروژه هدفمندی یارانه‌ها در دوران ریاست‌جمهوری احمدی‌نژاد و ریاست صندوق توسعه ملی، همچنین مدیرعاملی بانک ملی ایران در دولت سیزدهم به چشم می‌خورد. ایشان در طول یک سال‌واندی که بر مسند ریاست بانک ملی ایران تکیه زده بود ۵ بار مدیر سرمایه‌گذاری این بانک را عوض کرد که این موضوع نشان از نبود برنامه مدون و ضعف مدیریتی ایشان در حوزه بانکداری دارد.

اقتصاد سیاسی است

حقانی‌نسب با تاکید بر اینکه شرایط اقتصاد بازار ایران ناشی از شرایط سیاسی کشور است گفت: بعید به نظر می‌رسد با تغییر رئیس‌کل بانک مرکزی اتفاق ویژه‌ای در شاخص‌های کلان اقتصادی رخ دهد، زیرا تعویض رئیس‌کل بانک مرکزی کار زیادی از پیش نمی‌برد و بازار ارز و سقوط ارزش ریال متاثر از شرایط دیگری است که مهم‌ترین آن وضعیت سیاست خارجی ایران است. این اقتصاددان درباره سیاست تثبیت نرخ ارز واردات کالاهای اساسی و ماشین‌آلات صنعتی روی ۲۸هزارو ۵۰۰ تومان خاطرنشان کرد: توزیع ارز چندنرخی تولید فساد می‌کند و چگونگی اجرای آن توسط دولت همچنان در هاله‌ای از ابهام است. به‌علاوه اینکه تجربه نشان داده سیاست‌های دستوری همواره محکوم به شکست است و در نهایت منجر به ایجاد رانت‌های گسترده در حوزه ارز و واردات کالا خواهد شد. وی متذکر شد: برنامه فعلی رئیس‌کل بانک مرکزی بسیار شبیه همان ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی است که در دولت قبل اعلام شد یا ارز ۱۲۲۴ تومانی دولت احمدی‌نژاد که هر دو سیاست نیز با شکست مواجه شدند.

> از آنجایی‌که کنترل انتظارات تورمی در ایران کار دشواری است، این تثبیت نرخ دلار در محدوده ۲۸ هزار تومان قطعا تا شب عید از انتظارات تورمی می‌کاهد

بازار ارز تحت تاثیر اخبار سیاست خارجی است

آیت تجلی، کارشناس مسائل پولی و مالی درباره تاثیر سیاست دستوری ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی بازار نیمایی در کنترل نرخ دلار بازار آزاد به صمت گفت: همه چیز به سیاست‌ها و برنامه‌هایی که آقای فرزین و تیم‌شان هم در حوزه پولی و هم در حوزه ارزی اتخاذ می‌کنند، بستگی دارد. وی افزود: مشکلات ارزی ما به‌گونه‌ای نیست که بانک مرکزی به‌تنهایی بتواند از عهده مدیریت بازار ارز بر بیاید. به‌هرحال این بازار تحت تاثیر اخبار مثبت و منفی در حوزه سیاست خارجی قرار دارد و بسیار به میزان ذخایر بانک مرکزی و همچنین میزان خروج سرمایه از کشور وابسته است. تجلی با تاکید بر نقش تثبیت نرخ ارز در انتظارات تورمی گفت: از آنجایی که کنترل انتظارات تورمی در ایران کار دشواری است، این تثبیت نرخ دلار در محدوده ۲۸ هزار تومان قطعا تا شب عید از انتظارات تورمی می‌کاهد.

قیمت واقعی، ۴۰ هزار تومان

وی متذکر شد: در واقع سیاست تثبیت نرخ دلار به‌نوعی پذیرش نرخ ارز شاخص در بازار آزاد است. دولت با اتخاذ این تصمیم عملا بر این واقعیت که نرخ دلار حدود ۴۰ هزار تومان است، صحه گذاشت؛ بنابراین به‌نظر می‌رسد در بازار آزاد، نرخ دلار در حال حاضر واقعی است؛ از همین رو با دستور پایین نمی‌آید و دولت هم منابع ارزی کافی برای اینکه نرخ ارز را پایین بیاورد، ندارد. انتظارات جامعه هم انتظاراتی نیست که بشود نرخ ارز را به‌راحتی پایین آورد. این کارشناس مسائل پولی و مالی تصریح کرد: اختلاف نرخ ارز نیمایی و ارز آزاد خیلی افزایش پیدا کرده که این اختلاف خطرناک است و باعث می‌شود صادرات کشور کم‌کم از طرق قانونی انجام نشود و مزیت‌های صادراتی در بسیاری از کالاها از بین برود؛ بنابراین بهتر است دولت شکاف بین ارز نیمایی و آزاد را کم کند. این کارشناس مسائل پولی و مالی با تاکید بر اینکه مشکلات اقتصاد ایران صرفا راهکار اقتصادی ندارد، بیان کرد: ما مشکلات و گرفتاری‌های خیلی زیادی در اقتصادمان داریم که بسیاری از آنها به بانک مرکزی ارتباطی ندارد؛ بنابراین نباید انتظارات‌مان از آقای فرزین و تیمش خیلی زیاد باشد، اما رئیس‌کل بانک مرکزی به‌عنوان یک اقتصاددان حتی اگر نتواند اوضاع را بهتر کند، برخی اختیاراتی دارد که می‌تواند مانع بدتر شدن وضعیت بازار ارز شود.

کریدور نقدینگی و تورم

تجلی پیشنهاد کرد: رئیس کل جدید بانک مرکزی باید راهکار ایجاد تعادل در بازار ارز مبتنی بر شاخص‌های نقدینگی و تورم را احیا کند. همچنین باید در تنظیم نرخ محدوده کرانه بالا و پایین مداخله کند؛ به این صورت که در محدوده پایین ارز شاخص را خریداری و در کرانه بالا عرضه کند. این کارشناس مسائل پولی و مالی با اشاره به اهمیت ثبات اقتصادی در کشور تصریح کرد: در شرایط موجود مهم ثبات اقتصادی است و باید بازار آزاد ارز کنترل شود و برای رسیدن به این هدف لازم است محدوده قیمتی توسط کمیته فنی با همکاری بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و برپایه توانمندی‌ها تعیین شود تا شرایط به ثبات برسد.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا اختصاص دلار نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به واردات کالاهای اساسی موجب ایجاد ابرتورم می‌شود، گفت: برای جلوگیری از ایجاد تورم نظیر آنچه که با حذف ارز ترجیحی اتفاق افتاد، دولت ابتدا باید محدوده قیمتی برای ارز آزاد تعیین کند تا ثبات اقتصادی بر بازار حاکم شود؛ بر این اساس قیمت‌ها به‌تدریج و پلکانی کم خواهد شد.

سخن پایانی

رشد غیرواقعی نرخ دلار آزاد که از حدود یک ماه گذشته شروع شد و طی ۲ هفته اخیر به اوج خود رسید، موجب شد نرخ این کالای سرنوشت‌ساز در اقتصاد، هفته گذشته در آستانه ۴۵ هزار تومان قرار گیرد؛ دلاری که نرخ آن اوایل ماه گذشته در کانال ۳۲ هزار تومان قرار داشت. با ملتهب شدن بازار ارز خیلی‌ها از سر هیجان و بیم از افت ارزش سرمایه‌های‌شان راهی این بازار شدند تا با تقاضای کاذب برای تهیه ارز، سرمایه‌های خود را به دلار تبدیل کنند. برای جلوگیری از ایجاد ابرتورم و سرایت نابسامانی‌ها به کل اقتصاد کشور دولت ناچار شد عقبگرد کند و دلار ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را برای واردات کالاهای اساسی به‌رسمیت بشناسد. این نرخ اعلامی ازسوی رئیس‌کل بانک مرکزی با ارز ترجیحی که دولت چند ماه گذشته آن را حذف کرد اختلاف معناداری دارد؛ بنابراین ظن آن می‌رود که اگر دولت نتواند اختلاف نرخ ارز در بازار آزاد و نیمایی را به حدود ۵ درصد برساند، رانت دوباره به چرخه واردات کشور بازمی‌گردد و راه برای صادرات غیرقانونی هموارتر می‌شود.

۶۱۰ مصوبه برای حل مشکلات واحدهای تولیدی تهران

رضا سعیدی، معاون برنامه ریزی و سرمایه گذاری سازمان صمت استان تهران گفت که از ابتدای امسال تا پایان آبان‌ماه ۶۱۰ مصوبه از ستاد تسهیل و رفع موانع تولید برای حل مشکلات واحدهای تولیدی استان اخذ شد.به گزارش ایرنا، وی افزود: به‌منظور رسیدگی به مشکلات واحدهای تولیدی از سال ۹۷ بر اساس قوانین ماده ۶۱ و ۶۲ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر که مصوبه مجلس هم بود، جلسات کارگروه ها به‌منظور تسریع در رفع موانع تولید شکل گرفت و به شکل منسجم اقدامات خود را انجام داد. وی گفت: هرچند از سال ۹۴ این اقدامات انجام می شد اما این ابلاغ منجر به اقدامات الزام‌آورتر و قابل پیگیری‌تر از طریق مراجع ذی‌صلاح شد. به گفته سعیدی، سال گذشته نزدیک به ۹۹۴ مصوبه برای واحد های تولیدی که در خواست حل مشکل داشتند از کار گروه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید اخذ شد.وی ادامه‌داد: برپایه بررسی‌هایی که در قالب کمیته پیگیری ها انجام شد، تقریبا ۵۶.۸ درصد مصوبه‌ها اجرا و ۳۱.۵ درصد اجرا نشده است و نزدیک به ۷.۶ درصد هم عدم پیگیری متقاضی را به دنبال داشت. این مسئول خاطرنشان کرد: یک درصد مصوبه‌ها نیز در دست اجرا است که بر اساس بحث زیرساختی نیازمند زمان بیشتری بوده و حدود ۳۱ درصد آن اجرا نشده است که مجدد در سال ۱۴۰۱ در حال بررسی است. وی بیان‌داشت: در ۸ ماه ابتدایی امسال ۶۱۰ مصوبه از ستاد تسهیل برای حل مشکلات واحدهای تولیدی اخذ شده است که اغلب در موضوع تعیین و تکلیف بدهی های معوق، حوزه‌های بانکی، تامین اجتماعی، مالیاتی و محیط زیست مشکلات وجود دارد.

با افزایش تقاضا برای سرمایه‌گذاری در شهرک‌ها و نواحی صنعتی رخ می‌دهد

رشد اقتصاد، در گرو توسعه شهرک‌های صنعتی

بسیاری از کشورهای جهان امروزه به وجود آوردن مناطق و شهرهای صنعتی را قدم مثبت و موثری در راه صنعتی شدن و رشد و توسعه اقتصادی کشور خود می‌دانند. ایران نیز از این قاعده مستثنا نیست و در دهه‌های اخیر توسعه شهرک‌های صنعتی به‌طورجدی در دستور کار قرارگرفته است. شهرک صنعتی مکانی است دارای محدوده و مساحت معین از واحدهای صنعتی، پژوهشی، فناوری و خدماتی پشتیبانی از قبیل طراحی، مهندسی، آموزشی، اطلاع‌رسانی مشاوره‌ای و بازرگانی در آن مستقرشده و یا برای استقرار واحدهای مذکور اختصاص می‌یابد. بر اساس تعریف سازمان توسعه صنعتی سازمان ملل متحد؛ شهرک صنعتی زمینی است دارای محدوده و مساحت معین که طبق ضوابط و مقررات مکان‌یابی صنعتی و بر اساس راهبردهای توسعه شهرک‌های صنعتی هر کشور انتخاب می‌شود، تأسیسات زیربنایی و فعالیت‌های خدماتی موردنیاز با توجه به نوع فعالیت صنعتی در آن ایجاد می‌شود که در جریان آماده شدن زمین شهرک یا پس‌از آن، به متقاضیان ایجاد واحدهای صنعتی واگذار می‌شود. صمت در این گزارش به بررسی برنامه‌های توسعه‌ای چند شهرک صنعتی ایران پرداخته است.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

ضرورت ایجاد شهرک‌های صنعتی

یکی از ویژگی‌های بارز الگوهای توسعه‌ای در بیشتر کشورهای درحال‌توسعه، سرعت توسعه یافتن مناطق شهری نسبت به مناطق روستایی است. به‌طوری‌که نه‌تنها در مناطق روستایی فاصله‌ای چشمگیر درزمینه، سرمایه‌گذاری و تولید به چشم می‌خورد، بلکه از حیث مسائل فرهنگی و اجتماعی نظیر آموزش، سلامتی و امنیت اجتماعی که همه جز پیش‌شرط‌های توسعه انسانی هستند نیز دارای عقب‌ماندگی‌های فاحشی نسبت به مناطق شهری هستند. این وضعیت مهاجرت‌های بی‌رویه را به دنبال داشته است که مقدمه‌ای برای مشکلات فراگیر اجتماعی و اقتصادی به ویژه‌ای در مراکز شهری بوده است. فقر، پایین بودن درآمد، بیکاری به‌تبع آن مهاجرت از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی جامعه روستایی است. راه‌اندازی و گسترش صنایع روستایی با توجه به نقش مؤثری که می‌توانند در راستای توسعه اقتصادی و اجتماعی ایفا کنند، یکی از مهم‌ترین راه‌حل‌ها برای غلبه بر معضلات مناطق روستایی محسوب می‌شود. وجود شهرک‌های صنعتی و کارخانجات در مناطق کمتر توسعه‌یافته می‌تواند باعث برقراری رابطه و ایجاد انگیزه و بهره‌برداری افراد و اهالی آن مناطق جهت توسعه موقعیت خود و منطقه شود.

بهره‌برداری از ۱۴۰۰ واحد تولیدی در شهرک‌های صنعتی

معاون وزیر صمت گفت: از ابتدای امسال تاکنون از ۱۴۰۰ واحد تولیدی جدید در شهرک‌ها و نواحی صنعتی بهره‌برداری شده است.به گزارش مهر، علی رسولیان اظهار کرد: از ابتدای امسال تاکنون بیش از یک هزار و ۴۰۰ واحد تولیدی جدید در شهرک‌ها و نواحی صنعتی کشور مورد بهره‌برداری قرارگرفته است و زیرساخت‌های صنعتی نیز شرایط مناسبی دارد. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران بابیان اینکه توازن سرمایه‌گذاری از سیاست‌های اولویت‌دار در وزرات صنعت، معدن و تجارت است، افزود: در مناطقی که ظرفیت‌های توسعه صنعتی و اشتغالزایی وجود دارد ولی سرمایه‌گذاری‌های لازم انجام نگرفته است، مشوق‌هایی دربسته توازن سرمایه‌گذاری در نظر گرفته‌شده که بخشی از آن مرتبط با شهرک‌ها و نواحی صنعتی است. وی ادامه داد: تخفیف‌های واگذاری زمین صنعتی در مناطق محروم و مرزی، مشوق‌های تقسیط بیشتر و مشوق‌های پس از بهره‌برداری نیز در چارچوب همین بسته توازن سرمایه‌گذاری تعریف‌شده است. رسولیان گفت: تا ۵۰ درصد امکان تخفیف برای واگذاری اراضی صنعتی در مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته رادایم که در این راستا، استان‌ها و شهرستان‌های کشور بر اساس ظرفیت‌ها و ظرفیت‌های موجود دسته‌بندی‌شده است.وی یادآور شد: مشوق‌های سرمایه‌گذاری که تا ۴۸ ماه و با تنفس ۳ تا ۶ ماهه تقسیط می‌شوند، بر اساس شرایط توسعه‌یافتگی هر منطقه ارائه خواهد شد. معاون وزیر صمت در ادامه از تدوین و اجرای بسته سرمایه‌گذاری ویژه سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران با تمرکز بر مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته که به تصویب هیات مدیره این سازمان نیز رسیده است، خبر داد و اظهار کرد: البته منظور ما از محرومیت درواقع محرومیت ازلحاظ سرمایه‌گذاری صنعتی است. مناطق و شهرستان‌هایی برای ارائه مشوق‌ها مد نظر ماست که ظرفیت‌های توسعه صنعتی رادارند، اما سرمایه‌گذاری لازم در آنها انجام نشده است.وی افزود: همچنین کارگاه‌های کوچک در شهرک‌ها و نواحی صنعتی محروم و کمتر توسعه‌یافته نیز در حال ساخت است که به واحدهای تولیدی این مناطق با اولویت شرکت‌های دانش‌بنیان، واگذار یا اجاره داده می‌شود. مدیرعامل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران اضافه کرد: حمایت از حضور شرکت‌ها در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی، برندسازی و تقویت خوشه‌های صنعتی برای مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته در اولویت است. همچنین نزدیک به ۶۰ درصد از هزینه‌های حضور شرکت‌های مناطق محروم و کمتر توسعه‌یافته در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی را پرداخت می‌کنیم.

واگذاری زمین صنعتی به ۲۲۴۰ متقاضی

رسولیان در بخش دیگری از سخنان خود در خصوص استقبال از سرمایه‌گذاری صنعتی و واگذاری زمین در شهرک‌ها و نواحی صنعتی تصریح کرد: تقاضا برای سرمایه‌گذاری در شهرک‌ها و نواحی صنعتی مناسب است. از ابتدای امسال تاکنون ۲ هزار و ۲۴۰ متقاضی، زمین صنعتی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی دریافت کرده‌اند که مساحت زمین‌های واگذار شده در مجموع یک هزار و ۳۵ هکتار است.وی ایجاد کارگاه‌های کوچک در شهرک‌ها و نواحی صنعتی را از دیگر برنامه‌های سازمان متبوع خود دانست و یادآور شد: کارگاه‌ها به شرکت‌های توانمندی که توان مالی مناسبی ندارند، واگذار می‌شود. سال گذشته یک هزار و ۴۰۰ واحد کارگاهی ساخته شد که بخشی از آن را بخش خصوصی ساخته است. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: از ابتدای امسال تاکنون ۶۵۰ واحد کارگاهی در شهرک‌ها و نواحی صنعتی ساخته شده است و هدف‌گذاری امسال هم ساخت یک هزار واحد کارگاهی است؛ اما طبق پیش‌بینی‌ها تا یک هزار و ۵۰۰ واحد نیز ساخته می‌شود.

رسولیان خاطرنشان کرد: هدف ما ساخت کارگاه در مناطق دارای تقاضا است و کارگاه‌هایی که توسط سازمان و شرکت‌های استانی ساخته می‌شوند، به‌صورت سالانه اجاره داده خواهند شد. وی توضیح داد: کارگاه‌های ساخته شده در شهرک‌ها و نواحی صنعتی در مقیاس کوچک هستند و با هدف استقرار شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور با توان مالی کم واگذار یا اجاره داده می‌شوند.

> هنر مدیریت در حوزه تولید و تجارت باید به‌گونه‌ای باشد که همزمان با سرعت یافتن رشد صنعتی شهرستان‌های برخوردار، سرعت رشد صنعتی مناطق کم برخوردار نیز افزایش یابد

اشتغالزایی در واحدهای صنعتی ابهر

مدیرکل صمت استان زنجان بابیان این‌که رفع مشکلات صنایع استان، عزم جدی و همراهی تمامی مسئولان استانی را می‌طلبد افزود: ۲۰ درصد از واحدهای صنعتی استان در شهرستان ابهر مستقر هستند که ۳۵ درصد از اشتغال‌زایی کل استان را به خود اختصاص داده است. مجید گلشنی در دیدار با حسن شجاعی علی‌آبادی نماینده مردم شهرستان ابهر، خرمدره و سلطانیه در مجلس شورای اسلامی گفت: ویژگی بارز صنایع مستقر در ابهر، بهره‌وری بالای انسانی، مصرف انرژی پایین و حجم بالای سرمایه‌گذاری است و رفع مشکلات آنها عزم جدی و همراهی تمامی مسئولان استانی را می‌طلبد.وی در ادامه تاکید کرد: ۲۰ درصد از واحدهای صنعتی استان در شهرستان ابهر مستقر هستند که ۳۵ درصد از اشتغال‌زایی کل استان را به خود اختصاص داده است.مدیرکل صمت استان زنجان با اشاره به موقعیت جغرافیایی شهرستان ابهر یادآور شد: با توجه به ظرفیت‌های موجود در این شهرستان، باید تلاش کنیم حلقه‌های مفقوده صنایع استان را ایجاد و زنجیره تولید در حوزه‌های مختلف را تکمیل کنیم. گلشنی با اشاره به تدوین سند راهبردی صنعت، معدن و تجارت استان عنوان کرد: در تلاش هستیم، این سند مطابق با سند راهبردی وزارتخانه تدوین و بومی‌سازی شود تا شاهد نتایج مطلوب آن در آینده نزدیک برای استان باشیم.وی بابیان اینکه نگاه به مسائل شهرستانی بسیار حائز اهمیت است، افزود: هنر مدیریت در حوزه تولید و تجارت بایستی به‌گونه‌ای باشد که همزمان با سرعت یافتن رشد صنعتی شهرستان‌های برخوردار، سرعت رشد صنعتی مناطق کم برخوردار نیز افزایش یابد.

مدیرکل صمت استان زنجان از پایش واحدهای صنعتی و معدنی استان خبر داد و گفت: پیش‌بینی‌شده تا پایان سال عملیات پایش واحدهای صنعتی و معدنی استان در قالب لایه‌های اطلاعاتی مدون و مشخص انجام و به اتمام برسد.

الزام همکاری دستگاه‌های اجرایی و خدمات رسان

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس بر لزوم همکاری دستگاه‌های اجرایی و خدمات رسان برای تامین زیرساخت‌ها تا ورودی شهرک صنعتی خنج تاکید کرد و گفت: در این زمینه مهم‌ترین مشکل این شهرک صنعتی تامین برق است که در تلاشیم این مشکل رفع شود. سید مصطفی هاشمی در دیدار با فرماندار شهرستان خنج گفت: بخشی از عملیات اجرایی خط اختصاصی برق این شهرک صنعتی از محل پست برق خنج توسط شرکت شهرک‌های صنعتی فارس اجرا شده و برای تکمیل این طرح که جزء مصوبات سفر رئیس‌جمهوری است درحال‌توسعه رایزنی و انعقاد تفاهمنامه با شرکت توزیع برق فارس هستیم تا شاهد تسریع در بهره‌برداری از طرح باشیم.

وی با اشاره به اجرای ۴طرح عمرانی و زیرساختی شامل زیرسازی، جدول‌گذاری، ساختمان نگهبانی و پل بتنی با ۸۰میلیارد ریال اعتبار در شهرک صنعتی خنج گفت: با بهره‌برداری از این طرح‌ها وضعیت زیرساخت‌های این شهرک صنعتی به شرایط مطلوب‌تری می‌رسد. هاشمی افزود: هم‌اکنون آب این شهرک صنعتی تامین و شبکه‌های داخلی برق و آب درحال‌توسعه اجراست. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در ادامه بابیان اینکه هم‌اکنون ۱۶سرمایه‌گذار در این شهرک صنعتی قرارداد انعقاد کرده‌اند گفت: امیدواریم با بهره‌برداری از خط اختصاصی برق بتوانیم جوابگوی سایر سرمایه‌گذاران باشیم. هاشمی تصریح کرد: ایجاد شهرک صنعتی خنج باهدف ایجاد زیرساخت‌های استقرار واحدهای صنعتی و اشتغال پایدار در این شهرستان و ظرفیت‌سازی به‌منظور جذب سرمایه‌گذار برای توسعه صنعتی انجام‌شده است. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس تصریح کرد: این شهرک صنعتی بسترهای لازم را برای جذب سرمایه‌های فعالان اقتصادی شهرستان خنج در سایر نقاط کشور و نیز سرمایه‌گذاران خنجی مقیم کشورهای حاشیه خلیج‌فارس فراهم کرده است. هاشمی در ادامه با اشاره به اینکه شهرک صنعتی خنج دارای ۹۴ هکتار مساحت است، گفت: در فاز نخست این شهرک ۲۰ هکتار زمین صنعتی برای استقرار واحدهای صنعتی فراهم‌شده که در این بخش ظرفیت استقرار ۵۳ واحد تولیدی و صنعتی با پیش‌بینی اشتغال ۲۶۳ نفر فراهم‌شده است. این مقام مسئول بیان کرد: امیدواریم این شهرک صنعتی بتواند زمینه جذب سرمایه‌گذار و توسعه صنعتی و اشتغال را در شهرستان خنج فراهم کند.

پایان مشکلات «شهر صنعتی کرمانشاه»

دبیرخانه صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه نیز با اشاره به جلساتی که با مدیریت مجموعه شهر صنعتی کرمانشاه برگزارشده، افزود: قول‌هایی برای بهبود وضعیت این شهر صنعتی داده‌شده که امیدواریم به آن عمل کنند و مشکلات این شهر صنعتی بعد از ۲۰ سال مرتفع شود. فرهاد مرزی در گفت‌وگو با ایسنا بابیان اینکه در سالیان گذشته پول حاصل از فروش اراضی این شهر صنعتی از استان خارج‌شده و صرف زیرساخت‌های آن نمی‌شد، تاکید کرد: از حدود دو سال گذشته و با پیگیری‌های متعددی که انجام دادیم، حکم گرفتیم و این روند متوقف شد و حالا با فعالیت مدیریت جدید امید آنکه شرایط بهتر شود نیز وجود دارد. دبیرخانه صنعت، معدن و تجارت کرمانشاه از مهم‌ترین مشکلات و کمبودهای کنونی این شهر صنعتی هم یادکرد و ادامه داد: این شهر صنعتی باوجود حدود ۵۰ سال قدمت، هنوز زیرساخت‌های اولیه منناسبی مانند آسفالت، جدول‌گذاری، پیاده‌رو و... ندارد. مرزی ایجاد برخی زیرساخت‌های دیگر مانند نمازخانه، امکانات رفاهی و... را نیز در این شهر صنعتی ضروری دانست و خاطرنشان کرد: حتی لازم است یک درمانگاه نیز در این شهر صنعتی به‌واسطه فعالیت واحدهای صنعتی و تولیدی متعدد و احتمال بروز حادثه، ایجاد شود.

وی از شهر صنعتی به‌عنوان یک فرصت بسیار خوب برای کرمانشاه یادکرد که نباید اجازه داد به‌واسطه فراهم نبودن امکانات و زیرساخت‌های مناسب، به‌خوبی مورد بهره‌برداری قرار نگیرد.

سخن پایانی

صنعتی شدن به‌عنوان یک تصمیم سرنوشت‌ساز برای توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورهای در حال رشد، ضروری محسوب می‌شود. ایجاد شهرک‌های صنعتی می‌تواند در تثبیت و نگه داشت جمعیت در نواحی مختلف، تامین اشتغال و افزایش درآمد موثر باشد. بر این اساس در دو دهه اخیر، استقرار صنایع در قالب شهرک‌ها و نواحی صنعتی باهدف دستیابی به توسعه موردتوجه برنامه ریزان قرار گرفته است. در همین حال سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های استانی تابعه آن نیز اکنون با دارا بودن ۵۰۹ شهرک و ۳۴۰ ناحیه صنعتی و ۵ منطقه ویژه اقتصادی درحال‌توسعه بهره‌برداری، ۸۵ شهرک و ناحیه صنعتی تخصصی، ۶ شهرک فناوری، ۴۰ مرکز خدمات فناوری و کسب‌وکار، ۲ مجتمع فناوری اطلاعات و خدمات نرم‌افزاری، ۱۰۰ هزار و ۵۸ قرارداد منعقده و بهره‌برداری از ۴۹ هزار و ۸۸۲ واحد صنعتی و سه هزار و ۲۷۰ واحد کارگاهی، زمینه اشتغال مستقیم ۹۹۸ هزار و ۵۹۵ نفر را در سراسر کشور فراهم نموده است.

روی خط خبر

پروژه آهن اسفنجی در مرحله انتخاب پیمانکار

پیشنهادات پروژه ۱.۷ میلیون تنی آهن اسفنجی شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران-بافق جهت تعیین پیمانکار بررسی شد. به گزارش صمت به نقل از مرکز اطلاع رسانی شرکت سنگ‌آهن مرکزی ایران-بافق، پیشنهادات پروژه آهن اسفنجی شرکت سنگ‌آهن مرکزی در کمیسیون معاملات شرکت با حضور مدیرعامل و اعضای کمیسیون معاملات، برلی تعیین پیمانکار بررسی شد.

مجتبی حمیدیان، مدیرعامل شرکت سنگ‌آهن مرکزی در گفت‌وگویی کوتاه گفت: پس از فراخوان اولیه پروژه ۱.۷ میلیون تنی آهن اسفنجی و ارزیابی پیمانکاران، ۶ شرکت از بین ۱۱ شرکت داخلی واجد شرایط تشخیص داده شدند و در مرحله دوم مناقصه شرکت کرده و پیشنهادات خود را ارائه کردند.وی افزود: برخی پیشنهاد فنی و ضمانت نامه‌ها بررسی شد.حمیدیان اضافه کرد: پس از بررسی و نهایی‌سازی امتیازات فنی، پیمانکار پروژه مشخص خواهد شد.

صادرات ۱۶۰ هزار تن مرکبات

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار مازندران از صادرات ۱۶۰ هزار تن مرکبات در کشور خبر داد و گفت: بخش عمده‌ای از این مرکبات از استان بوده است. به گزارش مهر، حسن خیریان پور اظهار کرد: اگر هماهنگی بین اتحادیه باغداران و سورتینگ داران وجود داشته باشد به نفع باغدار هم خواهد بود. وی بابیان اینکه تسهیلات در اختیار سورتینگ داران قراردادیم، گفت: اتحادیه سورتینگ داران نرخ خرید پرتقال در باغ را افزایش دهند. خیریانپور درباره خرید میوه شب عید گفت: باید تمهیداتی اتخاذ شود تا تغییری در قیمت‌ها به وجودید و نظارت دقیق بر افرادی که تسهیلات دریافت می کنند شود و برای خرید مرکبات و کیوی تسهیلات در اختیار قرار می‌گیرد و این تسهیلات نباید به انحراف برود.

وی بیان کرد: صادرات مرکبات باید به‌صورت ویژه پیگیری شود و تک‌تک سورتینگ داران باید به صورت مستند آمار دهند که چه میزان صادرات داشتند.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری مازندران گفت: تاکنون ۱۶۰ هزار تن مرکبات از کشور صادر شد و بخش قابل توجهی از مازندران بوده و این عدد قابلیت افزایش دارد.

وی خاطرنشان کرد: بندر امیرآباد ظرفیت بالایی دارد و می‌توان برای صادرات مرکبات و کیوی از این بندر استفاده کرد و نیازی نیست صادرات از گمرکات سایر استان‌ها انجام شود. خیریانپور تصریح کرد: تعاون روستایی مکلف است مراکز فروش ویژه در غرب استان راه‌اندازی کند تا مسافرانی که وارد استان می‌شوند مرکبات و کیوی استان را از این مراکز خریداری کنند.

اجرای ۹ پروژه انتقال آب عمان به استان‌های شرقی

با شروع عملیات اجرایی پروژه انتقال آب دریای عمان به استان‌های خراسان رضوی، خراسان جنوبی و سیستان‌وبلوچستان، ۹ جبهه کاری همچون مسیرسازی و ساخت لوله‌های فولادی در حال انجام است.

به گزارش سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، در این زمینه مسیرسازی اجرای خط انتقال از محدوده مشهد تا تربت‌حیدریه (به طول ۱۲۳ کیلومتر) و مسیرسازی اجرای خط انتقال در منطقه سنگان خواف (به طول ۱۴۰ کیلومتر) در حال انجام است.

در این راستا عملیات ژئوتکنیک تونل «کامه» به طول یک‌هزار و ۸۰۰ متر در منطقه تربت حیدریه استان خراسان رضوی تکمیل شده است. همچنین عملیات نقشه برداری از چابهار تا جنوب زاهدان، مسیرسازی اجرای خط انتقال حد فاصل شمال ایرانشهر تا زاهدان (به طول ۱۳۱ کیلومتر) و واگذاری بقیه آن تا خروجی تونل «جاوشیر» در قالب ۲۵ درصد به پیمانکار کنونی، از دیگر اقدامات در این پروژه است.

افزایش صادرات کالا از گمرکات بوشهر

ناظر گمرکات استان و مدیرکل گمرک بوشهر گفت: طی ۹ ماه امسال حجم صادرات کالا از گمرکات استان بوشهر هشت درصد افزایش‌یافته است. علی سلیمانی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: طی ۹ ماهه امسال بیش از ۲۱ میلیون و ۲۵۹ تن کالا به ارزش ۱۰ میلیارد و ۸۵۲ میلیون دلار از طریق گمرکات استان بوشهر به خارج از کشور صادرشده است. وی با اشاره به افزایش هشت‌درصدی حجم کالاهای صادراتی از گمرکات استان بوشهر طی این مدت بیان کرد: کالاهای صادراتی ازنظر ارزشی نیز ۵۰ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل افزایش داشته است. مدیرکل گمرک بوشهر از صادرات ۱۸.۶ میلیون تن محصولات پتروشیمی به ارزش ۱۰ میلیارد و ۳۴۶ میلیون دلار خبر داد و اضافه کرد: صادرات محصولات پتروشیمی ازنظر وزن ۱۵ درصد و ازنظر ارزش ۴۹ درصد افزایش‌یافته است. وی با اشاره به اینکه بیشترین صادرات از گمرک پارس جنوبی انجام‌شده است افزود: ۸۴ درصد وزن و ۹۲ درصد ارزش کل صادرات استان بوشهر مربوط به گمرک منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس است.

دوشنبه
۱۲ دی ۱۴۰۱- ۹ جمادی‌الثانی ۱۴۴۴ - ۲ ژانویه ۲۰۲۳- شماره ۲۲۳۶-پیاپی۳۵۵۴

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

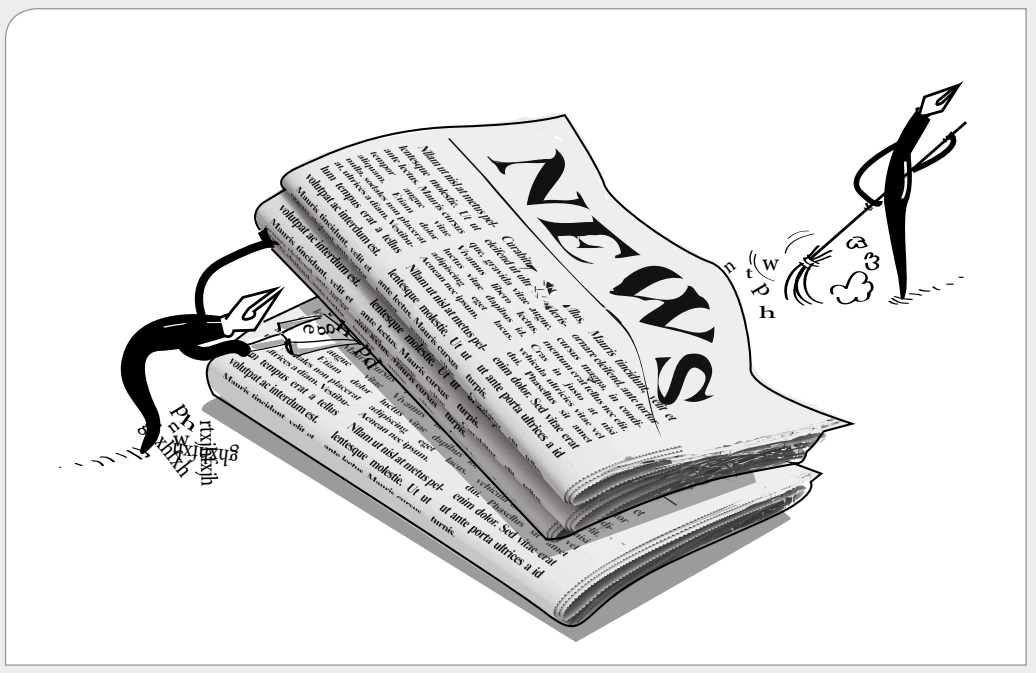
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۹۹۹۱۹۵۷۶۱
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: هنر سرزمین سبز

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

عکس: آیدا فریدی

برنامه و بودجه همچنان در بلاتکلیفی

طبق ماده ۱۸۲ قانون آئین‌نامه، دولت موظف است لایحه بودجه سالانه کل کشور را حداکثر تا ۱۵ آذر هر سال تقدیم مجلس کند که امسال ارائه سند دخل‌وخرج کشور به مجلس تا حدی به تاخیر افتاد و طبق خبری که سید محمدرضا میرتاج‌الدینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی داده است، دولت لایحه بودجه ۱۴۰۲ را عصر روز دوشنبه ۵ دی به مجلس شورای اسلامی ارسال کرد. میرتاج‌الدینی گفته است لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ در اسرع وقت در صحن علنی مجلس شورای اسلامی اعلام وصول خواهد شد تا به سرعت بررسی آن توسط نمایندگان مجلس آغاز شود، اما سید نظام‌الدین موسوی نماینده دیگر مجلس، تاکید کرد مجلس تا زمانی که تکلیف برنامه ۵ ساله هفتم توسعه مشخص نشود، لایحه بودجه سال آینده را اعلام وصول و بررسی نمی‌کند. این روزها مطالب ضد و نقیضی درباره زمان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه در مجلس شورای اسلامی مطرح می‌شود و باید دید تکلیف بررسی این ۲ لایحه در مجلس چه می‌شود.

به گفته نظام‌الدین موسوی، سخنگوی هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی، هر زمانی که تکلیف برنامه هفتم توسعه مشخص شد، آن موقع مجلس شورای اسلامی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ را اعلام وصول می‌کند و وارد بررسی آن می‌شود. طبق قانون، لوایح بودجه سنواتی باید مطابق برنامه‌های ۵ ساله توسعه تدوین شود و از آنجایی که هنوز برنامه هفتم توسعه تصویب نشده است، نمی‌توانیم وارد بررسی لایحه بودجه شویم، مگر آنکه تکلیف برنامه هفتم توسعه روشن شود.

موسوی در پاسخ به این سوال که برنامه هفتم توسعه در چه مرحله‌ای است، گفت: ما اطلاعی در این زمینه نداریم و دولت باید بگوید برنامه هفتم در چه مرحله‌ای است.

■ احتمال تمدید برنامه ششم توسعه

وی با بیان اینکه تصمیم هیات رئیسه مجلس آن است که ابتدا باید تکلیف برنامه هفتم توسعه مشخص شود، اظهار کرد: امکان تمدید برنامه ششم توسعه وجود دارد، منتها تمدید آن یا باید با نظر و رای مجلس یا با کسب اجازه از مقام معظم رهبری باشد. از آنجایی که در شرایط فعلی چنین مجوزهایی وجود ندارد، طبیعتا باید برای پیش از ورود به بحث بودجه، برنامه تعیین تکلیف شود. در شرایطی هنوز وضعیت برنامه هفتم توسعه مشخص نیست که طبق ماده ۱۸۰ آئین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، دولت موظف است حداکثر تا پایان خرداد سال پایانی اجرای هر قانون برنامه ۵ ساله، لایحه برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بعدی را به مجلس تقدیم کند. بر این اساس، خرداد ۱۴۰۰ سال پایانی برنامه ۵ ساله ششم بود و با توجه به تمدید یک ساله آن، طبیعتا دولت باید تا خرداد امسال یعنی ۷ ماه پیش لایحه برنامه هفتم توسعه را به مجلس ارائه می‌کرد که تاکنون این امر صورت نگرفته است.

■ تاکید مجلس بر اولویت ارسال برنامه

البته مدت‌هاست که مجلس شورای اسلامی به دولت گوشزد کرده بود که ابتدا باید برنامه و سپس بودجه را به خانه ملت ارائه دهد. موید این مسئله آن است که حسینعلی حاجی‌دلیگانی، عضو هیات رئیسه مجلس در تشریح یکی از جلسات اخیر هیات رئیسه مجلس که درباره موضوع اولویت بررسی لایحه برنامه یا بودجه سال ۱۴۰۲ برگزار شده بود، گفت: بیشتر مباحث مطرح شده در نشست هیات رئیسه این بود که مجلس باید به قانون عمل کند. صراحت قانون این است که اول برنامه و بعد لایحه بودجه به مجلس ارسال شود، لذا دولت باید لایحه برنامه را به مجلس ارائه دهد و نکته بعدی این بود که بدون برنامه نمی‌شود لایحه بودجه ۱۴۰۲ را رسیدگی کرد.

علاوه بر این، اخیرا محمدحسن آصفری، نماینده مردم اراک در مجلس در یکی از جلسات علنی طی اخطار قانون اساسی، گفت: اگر ما قرار است بودجه را ببندیم، باید طبق برنامه هفتم توسعه باشد. هنوز برنامه هفتم به مجلس نیامده است، اگر قرار است ردیف‌هایی را در بودجه مشخص و تبصره‌هایی را تعیین کنیم، باید بر اساس برنامه ۵ ساله باشد.

■ اتمام حجت قالیباف!

همچنین محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی تاکنون چندین بار بر ضرورت تقدم ارائه برنامه هفتم توسعه بر لایحه بودجه تاکید کرده و گفته است: ما نمی‌توانیم خلاف قانون عمل کنیم. در جلسه سران قوا نیز این موضوع بحث شده و حداقل از مرداد امسال بحث تدوین برنامه هفتم توسعه کلید خورده است. مگر قانون اجازه می‌دهد که ما بودجه سال ۱۴۰۲ را بدون برنامه ۵ ساله توسعه تنظیم کنیم؟ وی بیان کرد: ما نمی‌توانیم بودجه را بدون برنامه ۵ ساله توسعه به تصویب برسانیم. پس از ارائه برنامه هفتم، بلافاصله لایحه بودجه نیز به مجلس شورای اسلامی می‌آید. طبق قانون آئین‌نامه داخلی مجلس تا برنامه ۵ ساله هفتم توسعه تصویب نشود، بودجه در دستورکار مجلس قرار نمی‌گیرد. همچنین محمد رشیدی، عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی چند روز قبل اعلام کرد که برنامه مقدم بر بودجه است، چون برنامه سند بالادستی است و باید بودجه بر اساس آن نوشته شود و اگر لایحه بودجه زودتر از برنامه تقدیم مجلس شورای اسلامی شود، ما صبر می‌کنیم تا اول دولت، برنامه را ارائه کند و آن را مورد رسیدگی قرار دهیم و سپس وارد بررسی بودجه می‌شویم.

■ مخالفت با تصویب بودجه چنددوازدهم

در مقابل، محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس معتقد است که ابتدا باید لایحه بودجه به مجلس ارائه شود و ممکن است اصرار مجلس در خصوص ارائه برنامه هفتم توسعه سبب شود تا به سمت تصویب بودجه چنددوازدهم برویم که علامت خوبی برای اقتصاد کشور نیست. محسن زنگنه، نایب رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی هم نظر پورابراهیمی را تایید می‌کند و در گفت‌وگو با مهر، می‌گوید: نظر رئیس مجلس شورای اسلامی آن است که ابتدا برنامه هفتم توسعه و سپس لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ به مجلس شورای اسلامی ارائه شود. وی با بیان اینکه یا باید برنامه ششم را تمدید کنیم یا اینکه برنامه جدید داشته باشیم، گفت: تا جایی که بنده اطلاع دارم، دولت آن طور که باید و شاید روی تدوین برنامه هفتم توسعه کار نکرده است. البته برنامه هفتم توسعه در حال تدوین است، اما کار کارشناسی خوبی در تدوین آن انجام نشده و گویا همان مواد قبلی در آن آمده و کلی و بدون سنجه است. نماینده مردم تربت حیدریه در مجلس شورای اسلامی درباره احتمال ارائه بودجه سه دوازدهم به مجلس، تصریح: تصویب بودجه سه دوازدهم در فضای اقتصادی فعلی کشور نشانه خوبی نیست. نظر بنده این است که فعلا لایحه بودجه ۱۴۰۲ به مجلس ارائه شود تا روال عادی کشور پیش برود و دولت در ابتدای سال آتی لایحه برنامه هفتم توسعه را به مجلس ارائه بدهد تا بتوانیم تا در فرصت مناسب آن را بررسی کرده و به تصویب برسانیم.

■ برنامه هفتم دست مجلس نرسیده است

میرتاج‌الدینی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی نیز درباره زمان ارائه برنامه هفتم توسعه به مجلس، گفت: برنامه ششم توسعه با هماهنگی دولت ۶ ماه تمدید خواهد شد و بعد به برنامه هفتم توسعه سر فرصت رسیدگی خواهد شد. البته برنامه هفتم توسعه همچنان دست مجلس نرسیده است و برای رسیدگی به برنامه هفتم حداقل ۶ ماه زمان لازم است.

سخن پایانی

مطالب یاد شده به خوبی گویای این مطلب است که دولت و مجلس هنوز بر سر تقدم و تاخر بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ و برنامه هفتم توسعه به نقطه مشترکی نرسیدند. با توجه به اینکه کمتر از ۳ ماه تا پایان سال باقی‌مانده است، باید منتظر ماند و دید تکلیف بررسی برنامه ۵ ساله و بودجه سال آتی در مجلس چه می‌شود و آیا برنامه ششم توسعه تمدید می‌شود و بودجه مانند سنوات قبل رسیدگی می‌شود، یا نظر هیات رئیسه مجلس و برخی از نمایندگان به کرسی می‌نشیند و تا زمان تعیین تکلیف برنامه، بودجه ۱۴۰۲ در مجلس بررسی نمی‌شود.

تحلیل روز

سیاست ارزی جدید برای بورس مضر است؟

بورس در هفته‌ای که گذشت توانست بازدهی بسیار خوب و عجیبی داشته باشد اما هفته جاری قضیه متفاوت خواهد بود.

شاخص کل بورس در پایان معاملات ۸ دی با رشد خیره‌کننده و تاریخی ۷۰ هزار واحد رکوردها را بار دیگر جابه‌جا کرده و شاخص کل بورس به جایگاه یک میلیون و ۶۴۷ هزار واحد رسید، جایگاهی که بیش از ۲ سال از ثبت آن ناموفق بود.

ارزش معاملات خرد به ۱۰ هزار و ۱۵۰ میلیون تومان رسید که این میزان آخرین بار در شهریور سال گذشته ثبت شده بود، ۸۷ درصد نمادها در معاملات ۱۰ دی مثبت بودند، بدین ترتیب ۶۴۲ نماد در معاملات نخستین روز هفته به صورت مجموع مثبت بوده و تنها ۹۷ نماد در وضعیت منفی قرار داشتند. رسیدن دلار نیما به نرخ ۲۹ هزار تومان سوددهی شرکت‌های دلاری بازار سرمایه را بسیار بیشتر کرده است. پیش‌بینی می‌شود در هفته جاری نرخ دلار آزاد با سقوط قیمتی به کانال ۳۰ هزار تومان بازگردد، اما نکته مهم این است که نرخ دلار نیمایی برای بازار سرمایه مهم بوده و بازار سرمایه کاری به دلار در بازار آزاد ندارد و در هفته‌های جاری نرخ ارز نیما تعیین‌کننده خواهد بود. ذات نرخ دلار در هر قیمتی تعیین‌کننده نیست اما نکته مهم فاصله بین بازار آزاد و حتی بازار توافقی با دلار نیمایی است، واقعیت آن است که دلار نیمایی مبدا حسابرسی سوددهی یا زیان‌دهی بسیاری از شرکت‌های بورسی بوده و نباید فاصله زیادی با نرخ دلار بازار آزاد و توافقی داشته باشد، اظهارات ۸ دی محمدرضا فرزین، رئیس کل جدید بانک مرکزی بسیاری از فعالان بازار سرمایه را شوکه کرد و بسیاری از فعالان بازار سرمایه احتمال افزایش عرضه در معاملات ابتدای هفته را دادند. اما اظهارات فرزین در ۹ دی نشان داد بانک مرکزی قصد راه‌اندازی بازار مبادله‌ای را دارد و اگر این بازار مبدا شرکت‌های بازار سرمایه باشد و قیمت‌های آن با بازار آزاد تفاوت زیادی نداشته باشد می‌توان امیدوار بود که هم نرخ ارز کنترل شود و هم بازار سرمایه راه آهسته و پیوسته صعودی را طی کند تا هم مردم متضرر نشوند و هم شرکت‌های و سهامداران بازار سرمایه. اما قطعا تثبیت نرخ نیما در نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان می‌تواند حرکت صعودی بورس را با نوسانات مواجه کرده و از شدت آن بکاهد.

از فضای مجازی

سرنوشت دلار نیمایی

رئیس جدید بانک مرکزی گفته از ۱۰ دی نرخ دلار نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان است. اما نه او و نه هیچ شخص دیگری در این کشور نمی‌داند که این عدد از کجا آمده است. حامد پاک طینت، کارشناس اقتصادی نوشت: به‌طور مثال اگر کسی بپرسد این عدد چرا ۲۸ هزار و ۴۰۰ تومان یا مثلاً چرا ۲۷ هزار و ۹۰۰ تومان نیست کسی برای آن پاسخی ندارد. همین یک نکته کافی است تا به‌راحتی بتوانیم پیش‌بینی کنیم سرنوشت دلار نیمایی هم به سرنوشت دلار جهانگیری دچار خواهد شد. فقط چند ماه زمان نیاز است تا رانت حاصل از دو نرخی ارز به‌طور کامل بین دوستان توزیع شود و پس از راحت شدن خیال مدیران جدید بانک مرکزی و افشا شدن توزیع ۳۲۰ هزار میلیارد تومان منافع و تاثیر مخرب آن بر بازار آزاد ارز و زندگی مردم نسبت به آن تجدید نظر شود. یک ماه پیش محاسبه کردم که رانت دلار نیمایی با گستره کالاهای وارداتی که امکان تخصیص آن را دارد ۳۰ درصد بیشتر از رانت دلار ۴هزار و ۲۰۰ تومانی با گستره کالای اساسی است و آقای فرزین اگر این را نمی‌داند بسیاری از چیزهایی که یک رئیس بانک مرکزی باید بداند را نمی‌داند و اگر می‌داند از آن بدتر!

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

پژوهش

رشد ۱۰ شاخص کلان اقتصاد ایران در ۲۰۲۳

صندوق بین‌المللی پول سال ۲۰۲۳ را سالی همراه با رشد و رونق برای اقتصاد پیش‌بینی کرده است.

این نهاد بین‌المللی انتظار دارد بسیاری از شاخص‌های کلان اقتصاد ایران در این سال وضعیت رو به جلویی داشته باشند.

بر اساس پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول اقتصاد ایران در این سال ۹۱ میلیارد دلار بزرگ‌تر خواهد شد و برای نخستین بار به مرز یک‌هزار و ۷۰۰ میلیارد دلار خواهد رسید. تولید ناخالص داخلی ایران بر اساس شاخص قدرت خرید که در سال ۲۰۲۲ بیش از یک‌هزار و ۵۹۹ میلیارد دلار برآورد شده، در سال ۲۰۲۳ به یک‌هزار و ۶۹۰ میلیارد دلار افزایش خواهد یافت.

به گزارش ایرنا، به همین ترتیب، تولید ناخالص داخلی سرانه ایران بر اساس شاخص قدرت خرید ۸۶۵ دلار افزایش خواهد یافت و از ۱۸ هزار و ۶۶۳ دلار در سال ۲۰۲۲ به بیش از ۱۹ هزار و ۵۲۸ دلار در سال ۲۰۲۳ خواهد رسید.

اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۳ به‌طور متوسط ۲ درصد رشد خواهد کرد. پس از رشد منفی ۳.۱ درصدی در سال ۲۰۱۹، سال ۲۰۲۳ چهارمین سال متوالی خواهد بود که اقتصاد ایران رشد مثبت را تجربه خواهد کرد.

ایران در سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ به ترتیب رشد ۳.۳ درصد، ۴.۷ درصد و سه درصد داشته است.

پیش‌بینی شده است بخش غیرنفتی ایران در سال ۲۰۲۳ با رشد ۲ درصدی مواجه شود و رشد بخش نفتی ایران در این سال نیز به ۲.۱ درصد برسد.

■ رشد تولید و صادرات نفت و گاز ایران

صندوق بین‌المللی پول انتظار دارد تولید و صادرات نفت ایران در سال ۲۰۲۳ همچنان رو به رشد باشد. این گزارش تولید نفت ایران در سال ۲۰۲۲ را ۲ میلیون و ۵۸۰ هزار بشکه در روز برآورد کرده و انتظار دارد این رقم در سال ۲۰۲۳ با رشد ۴۰ هزار بشکه‌ای به ۲ میلیون و ۶۲۰ هزار بشکه در روز برسد.

تولید گاز ایران در سال ۲۰۲۲ معادل چهار میلیون و ۴۶۰ هزار بشکه در روز نفت بوده و پیش‌بینی شده است این رقم به معادل چهار میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه در روز نفت برسد که نسبت به سال قبل ۱۴۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد داشت.

صادرات اعلام شده نفت ایران در سال ۲۰۲۳ با رشد ۴۰ هزار بشکه‌ای مواجه خواهد شد و از ۸۵۰ هزار بشکه در روز در سال ۲۰۲۲ به ۸۹۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت. صادرات گاز ایران نیز از معادل ۳۲۰ هزار بشکه در روز نفت در سال ۲۰۲۲ به معادل ۳۳۰ هزار بشکه در روز نفت در سال ۲۰۲۳ افزایش خواهد یافت.

■ کاهش آهنگ رشد نقدینگی

نرخ تورم در اقتصاد ایران برای سال ۲۰۲۳ افزون بر ۴۰ درصد پیش‌بینی شده است که این رقم نسبت به تورم ۴۰ درصدی سال ۲۰۲۲ افزایش یا کاهش نخواهد داشت.

صندوق بین‌المللی پول انتظار دارد، آهنگ رشد نقدینگی در اقتصاد ایران طی سال ۲۰۲۳ کندتر شود. رشد نقدینگی که در سال ۲۰۲۲ به ۴۷.۵ درصد رسیده بود در سال ۲۰۲۳ به ۴۵.۶ درصد کاهش خواهد یافت.

■ کسری بودجه دولت بیشتر می‌شود

کسری بودجه دولت ایران در سال ۲۰۲۳ به معادل ۶ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد رسید که البته این رقم از کسری بودجه ۴.۲ درصدی دولت در سال ۲۰۲۲ بیشتر است.

همچنین درآمدهای دولت نسبت به سال قبل از آن تغییری نخواهد داشت. درآمد دولت ایران در سال ۲۰۲۳ معادل ۸.۳ درصد تولید ناخالص داخلی پیش‌بینی شده است که این رقم نسبت به سال قبل از آن تغییری نخواهد داشت.

در عین حال درآمد غیرنفتی دولت صعودی خواهد بود و از معادل ۷.۴ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۲ به معادل ۷.۵ درصد تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۲۳ می‌رسد.

■ ادامه روند کاهشی بدهی دولت

بدهی ناخالص دولت در سال ۲۰۲۳ کاهش قابل توجهی خواهد یافت. بدهی ناخالص دولت ایران در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ افزایش یافته اما در سال ۲۰۲۲ کاهش یافته و به معادل ۳۴.۲ درصد تولید ناخالص داخلی رسیده است. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده است این روند نزولی در سال ۲۰۲۳ نیز ادامه یابد و بدهی ناخالص دولت ایران در این سال به معادل ۳۱.۹ درصد تولید ناخالص داخلی کاهش یابد.

■ تراز حساب‌های جاری

این گزارش تراز حساب‌های جاری ایران در سال ۲۰۲۳ را ۳۰.۲ میلیارد دلار پیش‌بینی کرده است. تراز حساب‌های جاری ایران در سال ۲۰۲۲ افزون بر ۳۲ میلیارد دلار برآورد شده است.

صندوق بین‌المللی پول انتظار دارد ذخایر ارزی در دسترس ایران در سال ۲۰۲۳ بیش از ۱۱.۴ میلیارد دلار افزایش یابد و به ۴۲.۲ میلیارد دلار برسد. ذخایر ارزی در دسترس ایران در سال ۲۰۲۲ نیز ۳۰.۸ میلیارد دلار برآورد شده است.

این نهاد بین‌المللی ذخایر ارزی ایران را بیش از ۱۲۰ میلیارد دلار اعلام کرده اما مدعی است ایران به دلیل تحریم‌های امریکا فقط به بخش کوچکی از این ذخایر دسترسی دارد.

■ بدهی خارجی ایران

بر اساس برآورد صندوق بین‌المللی پول، بدهی خارجی ایران در سال ۲۰۲۲ معادل نیم درصد تولید ناخالص داخلی بوده و پیش‌بینی می‌شود این رقم در سال ۲۰۲۳ بدون تغییر در همین سطح باقی بماند.